

Naročnina**Dnevna izdaja**

za kratkoročno naročnino

mesечно 45 Din

polletno 150 Din

celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesечно 40 Din

polletno 120 Din

celoletno 240 Din

za inozemstvo

mesечно 40 Din

polletno 120 Din

celoletno 240 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov

1. stopnja, peti vrsta

maloglasni po 150

in 20. večji oglas

nad 45 mm višine

po 3 in 4 Din, v

uredniškem delu

vredniti po 10 Din

p. Pr. večji o

naročilo popust

Izide ob 4 zjutraj

razen ponedeljka in

dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, neankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328**Informativen list za slovenski narod**Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
račun: Ljubljana, št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797**Zarja nove dobe**

Sv. oče Pij XI., ki je bil na svoje vzvišeno mesto izvoljen 6. februarja 1922. leta, more deveto leto svojega papeževanja stopiti pred svet v svojem vatikanskem mestu kot popoln in docela nezavisen vladar. Njegova nezavisnost, ki je sad neupogljive volje štirih zapovednih papežev, je bila lansko leto juridično posvečena s slovesno lateransko pogodbo. Nenaravni položaj papeštva, ki je žalil čut vseh katoličanov, je bil s tem odstranjen. Če samo to dejstvo je izredno pomenljiv dogodek, ki znači razveseljiv napredek katoličanstva. Toda ni to edini znak napredovanja katoliške misli. Pred našimi očmi plete cerkvena zgodovina vrsto novih, velikih dogodkov, ki so značilne za papeštvo sedanjega sv. očeta.

P. m. m. le na binkoštni praznik leta 1922., ko je Pij XI. izdal znamenito okrožnico »*Quamvalescens*«. V tej papeški okrožnici je bil, če smemo tako reči, znova poudarjena in nakazana živa veselost katoliške cerkve. Papež je pozval klerike in vernike, naj delajo za širjenje sv. vere. Kmalu nato je posvetil prvih šest kitajskih škofov in pozneje prve japonske škofe, s čimer je praktično pokazal, kaj je njegova misel: razširjenje krščanstva med velike narode vzhoda, zbuditi jih iz njihove tisočletne verske lenobnosti in povesti jih k Materi vseh narodov. Ta splošna misijonska usmerjenost sedanjega papeža je vedno znova potrjena po premnogem podrobnem delu, ki ga uresničenje tako velike zamisli potrebuje.

To je prvo radostno dejstvo, ki daje značilno obležje sodobnemu življenju katoliške Cerkve.

Drugo pa, kar je prav tako značilno, je tako popolna duhovnost cerkve v vsem njenem udejstvovanju, svoboda v obeh njenih odločitvah, ki niso na noben način zadrževane po kakršnihkoli materijalnih in človeških obzirih, da za enako stanje v zgodovini skoraj ne najdemo primere.

Naj motrimo cerkev s prijaznim ali kritičnim očesom: priznati moramo, da je prepolna življenja in vsa nekako prerajena v skrivnostni mladosti. Bil je čas, ko se je ob besedi »cerkev« mislilo na papeža, škofe, duhovnike, skratka na hierarhijo. Celo verniki so tako mislili; zadovoljili so se s pasivno vlogo in če se je govorilo o interesih cerkve, potem se je samoposebi zdelo razumljivo, da se to tiče le duhovnikov.

Med tem pa so prišli viharji nad cerkev, tu in tam je izbruhnilo krvavo preganjanje. Skupna nevarnost je potisnila vernike in duhovščino v isto črto. Srca vseh so na ta način bila pripravljena, da sprejmejo sicer staro resnico, ki pa jo je znova bilo treba povedati: »Ako ste dobili življenje od cerkve, ga niste sprejeli zato, da ga imate neplodnega v vaših dušah. Živeti se pravi delati. Ni katoliškega življenja brez katoliške akcije! Od vas vseh bo Bog zahteval rešenje vaših bratov. Tako živite, da bodete vsak dan bolj sposobni nuditi jim nadnaravno življenje, ki je v vas. Vsi se prizadevajte, da se bo to življenje razlilo v človeško družbo, v družine, države, v poklice, v vse socialne organizme in da bo prepojilo tudi vse mednarodno življenje...«

Preko vse zemlje so šle te papeževe besede. In danes nismo samo mi katoličani, ki cerkve ne omejujemo le na duhovščino. Ves svet more danes ugotoviti, kar pravi katoliška cerkev dan na dan: duhovščina in laiki nastopajo v čudoviti solidarnosti kot ena živa in vidna družba, ki črpa iz skupnih nadnaravnih studencev in ki nosi — sicer v različnih vlogah — vsa odraz enotne božje družine na zemlji. Kako veličasten in močan pojav je bil prihranjen našemu vekul!

Cerkve danes nima svetne oblasti. Bil je čas, ko je tudi kot svetska sila cerkev veliko pomenila. V tistih dobah je bilo to potrebno, ker ji je posvetna oblast služila v varstvo. Danes je mala vatikanska država na nek način le še poduhovljena in simbolizirana sila. Sredi sveta stoji kakor spomenik na gori, da pravi, da je cerkev svobodna, kakor je svobodni Duh, ki jo oživlja in da ima vrhovno oblast nad dušami, katere ji nihče vzeti ne more. Iz tega središča izhaja kakor iz srca vedno novo duhovno življenje in polje do vseh skrajnosti zemlje. Tesnejše, kakor kdarkoli v zgodovini, so vsi katoliški narodi zbrani danes okrog papeškega prestola. Drugi pa se mu s spoštovanjem klanjajo. Tudi to je veličasten prizor, ki s ponosom in navdušenjem navdaja katoličane, ker sami doživljajo čudež, da nobena sila ne more omajati Petrove skale.

Sofijski sporazum otvarja novo dobo na Balkanu

Belgrad, 15. febr. s. Pogajanja v Sofiji med našo in bolgarsko delegacijo napredujejo z uspehom, ki se ga veseli vsa naša in bolgarska javnost. Sporazumi, do katerih sta prišli naša in bolgarska delegacija v Sofiji, pomenijo za obe državi velik korak naprej za ureditev sosednih razmer, ki so nekočkrat privedle do nasprotij in nesoglasij. Za mir na Balkanu predstavljajo ta pogajanja v vsakem slučaju sigurno garancijo. Zato tudi mi pozdravljamo te rezultate. Pozdravljamo jih kot garancijo in temelj za nadaljno poglobitev prijateljskih razmer z našo sosedo, na čemer nam je bilo največ ležeče.

Obenem dajemo tem pogajanjem veliko važnost radi tega, ker bodo zaključene konvencije omogočile, da se vprašanje balkanskih narodov razpravlja samo na Balkanu. Temelji vseh teh pogajanj kažejo na velike možnosti na tem polju. Mi se s tem približujemo glavni točki naše zunanje politike, ki je: Balkan balkanskim narodom! Dve sosedni jugoslovanski državi, ki

sta se naučili iz zgodovine preteklosti, pristopata trajnemu sodelovanju, da se omogoči najdaljši mir na Balkanu. Pozdravljamo z zadovoljstvom doseženi sporazumi v Sofiji.

Naša najboljša volja in najiskrenejša namera je, da se vseh predpisov in paragrafov doseženega sporazuma strogo držimo, dajajoč tako možnost mirnemu delu mirnega prebivalstva na obeh straneh. Dovolastniška posestva so namreč tehnično zelo nerodna in je ravno radi njih prišlo do sporov. Radi tega ravno predstavljajo sofijska pogajanja velik uspeh, ker se je to vprašanje končno veljavno rešilo s tem, da se ustanovi posebna komisija, ki bo na terenu tekom dveh let dokončala definitivno razmejitev in izmenjavo posestev.

Drugo veliko vprašanje je vprašanje miru na meji. Nebrojni incidenti so se stalno dogajali. Zato bo zanj obstajala posebna komisija, ki bo vse spore reševala na licu mesta. S tem sporazumom so likvidirani vsi dosednji incidenti. Sporazum bo stopil v kratkem v veljavo.

Oživitev seljaškega pokreta na Hrvatskem

Zagreb, 15. febr. r. Sinoči je odpotovala iz Zagreba v Belgrad skupina hrvatskih kmetov in kmetic, ki bo nastopila v belgradskem gledališču, kjer bodo igrali »Prigorsko svatbo« iz Novega sela.

»Seljaški glas« javlja tudi, da krene početkom aprila v Belgrad velika deputacija hrvatskih kmetov in to izključno funkcionarjev bivše HSS. Deputacija bo sprejeta na dvoru. V Zagrebu so osnovali poseben odbor za organizacijo te deputacije, kojega pisarna se nahaja v Miholićevi ulici 10. Posebno se povdarja, da smejo v to deputacijo samo oni, ki so na kakršenkoli način sodelovali pri bivši Radičevi stranki, ter bili državni ali oblastni poslanci.

Zagreb, 15. febr. r. Današnji »Seljaški glas« prinaša uvodnik Ivana Radiča, v katerem pravi članar, da kmetstvo gibanje za pravico ni od danes, temveč, da je nastalo že pred

sto leti. Končno se je vendar našla pot, po kateri so hodili naši veliki, ki so imeli pred očmi zedinjeno državo vseh južnih Slovanov. Za južne Slované vobče in Hrvate še posebej je velika sreča, da imamo kralja svoje krvi, ki mu zaupamo. Kadar bo on videl, da je ogrožena naša domovina, bodo kmetje branili njega in domovino. Edini izhod iz dosedanje težke situacije vidimo v besedah kralja, ki je dejal: »Vas je vas in brez nje ni ničesar. Jaz se s to vasjo ponašam in to vas spoštujem, ker je vas iskrena in kadar bo treba braniti domovino, vas jo bo branila.« Zato naglašam nadaljuje članar, naj živi kralj Aleksander I., naj živi pošteni srbski, hrvatski in slovenski kmet!

Zagreb, 15. febr. r. Današnji »Seljaški glas« objavlja veliko število pisem in obvestil iz raznih krajev, v katerih dobiva poročila o kmetem pokretu v različnih krajih. Posebno se omenja Slavonija in Bosanska posavina,

Naraščanje protimonarhističnega pokreta na Španskem

Pariz, 15. febr. Potem, ko se je zdela, da bo prehodna vlada generala Berenguera obvladala težki položaj, ki je nastal po odstopu diktatorja Primo de River, se zdaj čedalje bolj javljajo nevarna znamenja mogočega preobrata. Največ rujejo emisarji Moskve, kar pa v Španiji radi brezpomembnosti komunističnega elementa ne pride resno v poštev. Pač pa se je ojačila II. internacionala, ki po vseh mestih prireja demonstracije, pri katerih radi ogorčenosti velike množice brezposelnih pride redno do kakih hudih kravalov in krvavih spopadov s policijo. Zelo se dviga republičanska stranka, kateri se boljbolj približujejo stari liberalci pod vodstvom Romanonesa. Od starokonservativcev, ki so si izvolili novega načelnika v osebi grofa Bugall, se je odcepil njihov prejšnji načelnik in bivši ministrski predsednik, zelo vplivni Sanches Guerra, ki je ustanovil mladokonservativno stranko, katere namestnik je bil nekdanji ministar. Tudi bivši diktator hoče ostati potom svoje »Union Patriótica« na politični pozornici, vendar izrabljajo njegovi nasprotniki umazane poslovne afeze, v katere je bivši diktator zapleten, v veliko agitacijo proti njegovi stranki, ki itak nima globokih korenin. Ljudje napadajo lokale »Union Patriótica« in njene pristaje po vsej deželi. Značilno je, da so se monarhiji doslej najbolj zvesti konservativci zelo ohladili in da obžalujejo, da je kralj diktatorja držal preveč dolgo, tako da je dana nasprotnikom monarhije najširša možnost, da

agitirajo proti nositelju krone in dinastiji. Vendar se upa, da bo krona ta republikanski naskok prestala, ker ima moralno oslombo v širokih ljudskih množicah. V vseh starih političnih strankah se obenem s prizadevanjem okrepite opažajo tudi številne cepitve, iz katerih se porajajo nove stranke. Tudi ta moment zelo otežuje pomirjenje političnega položaja in doprinaša mnogo k anarhiji. General Berenguer je izjavil, da bo avtoriteto oblasti in monarhizem čuval z vso energijo. Vendar prevladuje v tem pogledu v zadnjih trenutkih nekaj pesimizem.

Madrid, 15. febr. D. Primo de Rivera, ki se je prvotno hotel po kratkem bivanju v inozemstvu zopet vrniti v Španijo, je izjavil v Parizu, da bo ostal v Franciji do spomladi. Najbrže hoče počakati, da bo položaj zanj popolnoma varen. Že sedaj je prišlo v javnost, da je več ministrov diktature gospodarilo z državnim denarjem na neodgovoren način in da napovedani presežki v proračunu ne obstoje. Iz mnogih mest se poročajo, da je bilo odstranjenih ali poškodovanih mnogo uličnih tabel, ki nosijo napis Primo de River. Vlada je sklenila, strogo nastopiti proti delavskim demonstracijam. Umljivo je, da vplivajo na delavce ekstremni elementi. Ravno tako pa je gotovo, da pošiljajo pristajajo diktature, posebno v Barceloni, med delavce hujskače, da delajo novi vladi težkoče.

Vseslovanski geografski kongres

Split, 15. febr. r. Začetkom maja se vrši v Splitu vseslovanski geografski kongres, ki mu bo prisostvovalo 500 slovanskih geografov. Kongres se bo začel v Belgradu, ter se bo nadaljeval po raznih mestih, kjer nameravajo kongresisti prepotovati naše važnejše kraje. Iz Belgrada bodo krenili v Niš, Skoplje, Kosovsko Mitrovico, Kraljevo, Sarajevo, Dubrovnik, Split, na Plitvička jezera, v Ljubljano in Zagreb, kjer se bo kongres zaključil. Da pripravi vse potrebno za sprejem gostov, je odpotoval v Split belgradski univerzitetni profesor Bora Milojevič.

**Dobitki srečk vojne
škode**

Zagreb, 15. febr. r. En milijon dinarjev je zadel pri zrebanju srečk vojne škode številka 2205/751.

Pol milijona sta zadeli srečki 1235/706 in 757/772.

200.000 Din so zadele: 2236/89, 3350/546, 4764/902, 3285/667, 1841/886.

100.000 Din so zadele: 308/338, 45/312, 4333/89, 4526/648, 2174/727, 341/961, 3509/367, 4635/630, 2654/652, 4250/291.

50.000 Din: 24/144, 4149/538, 2109/227, 3225/795, 2447/878, 2034/130, 1082/714, 3525/417, 3164/878, 982/591, 826/92, 1459/16, 4155/965, 4093/104, 2885/624, 2259/737, 3796/477, 1547/507, 3213/187, 4298/902.

20.000 Din so zadele: 3103/921, 4160/120, 4097/605, 1887/761, 246/225, 1284/750, 903/613, 4276/311, 3221/953, 1974/906.

Po 10.000 Din so zadele: 242/362, 3177/601, 4106/830, 3359/666, 947/824, 1602/673, 285/463, 4664/945, 1678/200, 3166/747, 175/78, 2892/692, 3759/403, 1242/271, 195/504, 2506/166, 1472/496, 2430/339 in 39/51.

**Pred otvoritvijo proge
Rogatec-Krapina**

Belgrad, 15. febr. r. Prometni minister Radičević odpotuje nočoj na otvoritev železniške proge Krapina—Rogatec. Pri tej priliki se bo par dni mudil v ljubljanskem in zagrebškem železniškem ravateljstvu, kjer bo na licu mesta pregledal delovanje obeh ravateljstev.

Zagreb, 15. febr. r. Prezvizišeni nadškof dr. Ante Bauer bo sodeloval v nedeljo v spremstvu svojega tajnika kanonika dr. Slamiča pri otvoritvi železniške proge Krapina—Rogatec.

Zagreb, 15. febr. r. V Zagreb je prispel Lavantinski pomožni škof dr. Tomažič, ki bo prisostvoval kot zastopnik lavantinske škofije pri otvoritvi železnice Krapina-Rogatec.

Zagrebski listi se obširno pečajo z novo progo, prinašajo situacije proge in poudarjajo, da ni samo gospodarskega temveč tudi strateškega značaja. Za časa Avstrije Hrvati in Slovenci niso mogli dobiti te zveze in je šele sedaj ta davna želja z zgraditvijo 15 km dolge proge izpolnjena.

**Jugoslovansko-avstrijska
trgovinska pogajanja**

Dunaj, 15. febr. AA. Jugoslovanska delegacija pri trgovskih pogajanjih z Avstrijo, ki so zdaj zaradi ženevske konference prekinjena, je krenila pod vodstvom svojega šefa gosp. Todoroviča v Zenevo, kjer se bo priključila naši tamošnji delegaciji. Tudi avstrijska delegacija se je priključila gosp. ministru Hainischu ter odpotovala z njim v Zenevo. Avstrijsko-jugoslovanska pogajanja se bodo nadaljevala verjetno takoj po ženevski konferenci.

**Belgradski angleški
poslanik v Zagrebu**

Zagreb, 15. febr. r. Danes zjutraj je prispel v Zagreb britanski poslanik v Belgradu, Nevill Berson, v spremstvu Ronalda Bryceja in Legha Smitha, da prisostvujeta slovesnemu zborovanju društva prijateljev Velike Britanije, ki se bo vršilo pod častnim predstvom zagrebškega nadškofa dr. Bauerja. V tej zvezi je danes predpoldne angleški poslanik Henderson posetil zagrebškega nadškofa. To društvo prijateljev Velike Britanije je ustanovljeno kot pendant sličnega jugoslovanskega društva v Londonu. V društvo prijateljev Velike Britanije v Zagrebu so vstopili prijatelji anglosaške kulture. Slični klub obstoja tudi v Belgradu. Na predčerašnji seji je ta klub sklenil, da si vsi taki klubi osnujejo zvezo.

Budžetiranje banovin

Belgrad, 15. febr. s. V finančnem ministru je izgotovljena uredba o računovodstvu in budžetiranju banovin. Ta uredba bo predložena banom, ki so že povabljeni na to konferenco v Belgrad. Konferenca se vrši 23. t. m.

**Slovensko prosvetno društvo
v Buenos Airesu**

Buenos Aires, 15. febr. r. »Slovenski dnevnik« javlja, da se je preteklega meseca vršila ustanovna skupščina slovenskega prosvetnega društva. Za predsednika je bil izvoljen Franc Urinčič, za podpredsednika pa Franc Cerkvenik.

Dunajska vremenska napoved: Po kratkem splošnem južnem vremenu se bo kmalu pobačilo. V ponedeljek najbrže padavine, z nižjo temperaturo.

Statut Sokola kraljevine Jugoslavije

Belgrad, 15. febr. AA. Na podlagi § 11 zakona o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je minister prosvete predpisal ta-le statut o organizaciji in poslovanju Sokola kraljevine Jugoslavije. Po tem statutu je namen Sokola kraljevine Jugoslavije, da obrazuje telesno zdravje, moralno čvrste in nacionalno zavedne državljane kraljevine Jugoslavije. Ta namen bo dosežen z vzporednim vzgajanjem telesa in duše s sokolskim sistemom kakor je udomačen v našem narodu. Nadalje določbe pravijo, da redni član Sokola kraljevine Jugoslavije lahko postane vsak odrasel, to je vsaj 18 let star državljan in ki stalno biva v državi. Razen članstva pripada Sokolu kraljevine Jugoslavije deca, moška in ženska, od končanega 6. do končanega 12. leta in naraščaj, moški in ženski, od končanega 12. do končanega 18. leta življenja.

Službeno glasilo Sokola kraljevine Jugoslavije je »Sokolski glasnik«. Vsak kraj ima načeloma samo po eno sokolsko društvo, izjemoma jih smejo večji kraji imeti več. Zveza se imenuje »Savez Sokola kraljevine Jugoslavije«. Savez tvorijo župe in sedež mu je v Belgradu. Njega poglavitna naloga je razširjati sokolstvo v najširših slojih naroda, zlasti na deželi. Podpirati mora tudi pokret proti alkoholizmu. Zvezno upravo tvorijo: starešina saveza Nj. kraljevske Visočanstvo prestolonaslednik Peter, 5 podstarešin, od teh zastopa starešino najstarejši po imenovanju, načelnik, načelnica, 3 namestniki načelnika, 3 namestnice načelnice, predsednik prosvetnega odbora, 15 do 25 članov uprave, 7 do 11 namestnikov uprave in 5 do 7 revizorjev in njihovih namestnikov. Zvezno upravo imenuje in razrešuje minister prosvete ter minister vojske in mornarice v soglasju s predsednikom ministrskega sveta. Zvezna uprava imenuje in razrešuje posamezne župne uprave. Zvezna uprava ima tudi »motriti ves nacionalni in kulturni položaj vsega naroda, bodisi da živi v državi ali izven nje.«

Jugočeška tudi na Vrhniku

Belgrad, 15. febr. r. Poslopja bivše tvornice konzerv na Vrhniku je kupila jugočeška, ki ima že v Kranju velike tekstilne tovarne. Računa, da bo podjetje stopilo že letošnje jesen v obrat. Zaposlevalo bo okoli 400 delavcev.

Po potonitvi »Dakse«

Dubrovnik, 15. febr. r. Dubrovniška plovilnica je imela plenarno sejo, na kateri je sklenila izplačati sorodnikom žrtve, ki so se ponesrečile na parniku »Daksa« znesek 300.000 Din. Člani uprave, ki pa bodo prispevali v ta namen nadaljnjih 200.000 Din. — Uprava dubrovačke plovilnice je dobila od jugosl. konzulov v Lisaboni obvestilo, da tamošnje oblasti vodijo preiskavo o tem, kako se je ponesrečil parnik »Daksa«, o čemer bodo poročali upravi plovilnice. Jutri se vrše v mestu maše zadušnice za žrtve te mornarske nesreče.

Elektrifikacija Zagreba

Zagreb, 15. febr. r. V nekaj dneh bo stopil v obrat daljnovid, ki veže karlovško elektrarno z Zagrebom. Daljnovid je že popolnoma dovršen in zgrajen za 30.000 Voltov. Uprava obeh central je izdala na občine, po katerih teče daljnovid, razglas, v katerem poučuje ljudstvo o nevarnosti visoke napetosti.

Drobne domače vesti

Belgrad, 15. febr. AA. Zbornica za TOI iz Zagreba je poslala vsem delodajalskim organizacijam v državi spemnico, v kateri zahteva, da se naj pokrene akcija za ustanovitev zborničnih razsodišč. Ta razsodišča naj se osnujejo po primeru borznih razsodišč. Pred končnim sklepanjem o tem vprašanju bo zagrebška zbornica predložila ministru pravde konkretne načrte.

Belgrad, 15. febr. r. Jutri v nedeljo se bo vršila v prostorih industrijske zbornice konstituirajoča skupščina zveze elektric. v central kraljevine Jugoslavije, na kateri bo izvoljena glavna zvezna uprava.

Zagreb, 15. febr. r. Ponedeljek ima letni občni zbor Hrvaško katoliško društvo svetega Hieronima, ki igra slično vlogo, kakor društvo sv. Mohorja v Sloveniji. Ob 8 zjutraj se bo vršila pri oltarju svetega Hieronima v stolnici sveta maša za mrtve društvene člane, skupščina sama pa se bo vršila z običajnim dnevnim redom v dvorani svetega Hieronima.

Split, 15. febr. r. Katoliški narodni svet se pripravlja, da prihodnjo nedeljo na slovesen način proslavi desetletnico smrti velikega katoliškega borca dr. Petra Rogulje, ki bo 19. t. m.

Zagreb, 15. febr. r. Danes zjutraj se je vrnil iz Belgrada župan dr. Srkulj, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad uspehi, ki jih je dosegel v Belgradu. Intervjuiral je namreč v znanem sporu med gostilničarji in prodajalci alkoholnih pijač na drobno ter povedal, da je v Belgradu zainteresiral merodajne činitele za stvar prodajalcev na drobno. Kakor izgleda, bodo slednji dobili pravico prodaje alkoholnih pijač. Radi tega pripravljajo gostilničarji deputacijo, ki naj bi šla v Belgrad, da zaščiti interese gostilničarjev.

Zagreb, 15. febr. r. Jutri ob 4 uri popoldne priredi katoliški narodni svet s sodelovanjem Marijinih kongregacij akademijo v čast Lurški Materi božji. Na vrsto pridejo deklamacije, predavanja o Lurdu in nekoliko glasbenih točk.

Francija zahteva sigurnega jamstva za svojo varnost

Pariz, 15. febr. D. Pariški listi javljajo, da je bil večerajnji razgovor med Tardieujem in Mac Donaldom v Londonu precej buren. »Matine« piše, da je Mac Donald očital Franciji, da hoče imeti več kot 700.000 ton, dočim naj bi imela Anglija samo 1100.000 do 1200.000 ton. To je nesprejemljivo. Anglija se ne more razorožiti nasproti kontinentu. Francija se mora vsekakor potruditi za razorožitev, sicer postane položaj nemogoč. Tardieu je nato naglašal, da niti ni zahteval, da bi Anglija zmanjšala svoje brodogradnje, Franciji je vseeno, če ga tudi zviša. Brodogradnje Anglije in Združenih držav

ne briga Francije, tudi angleško-ameriški mornariški dogovor ne. Francija pa brezpogojno vztraja pri svojih zahtevah glede brodogradnje, ker zahteva to njen kontinentalni evropski položaj in njena kolonialna država. Na vprašanje Mac Donald, ali se Tardieu nikakor ne more uklopiti zmanjšanju tonaže, je rekel Tardieu: Samo, če dobimo absolutno jamstvo, da bi v Londonu zastopane pomorske države v kakem konfliktu ali tudi samo pri nevarnosti konflikta takoj nastopile proti napadalcu. Mac Donald se je nato skliceval še na Društvo narodov in Kelloggovo pogodbo.

Rusko poljedelsko gospodarstvo bo v enem letu socializirano?

Moskva, 15. febr. AA. Sovjetske oblasti so v Beli Rusiji zlomile zadnji odpor proti polni kolektivizaciji poljedelskih posestev. V minskem okrožju je bilo razlaščenih 70 odstotkov kmetijskih posestev. Sovjetska oblast so jih pretvorila v poljedelske komune. Kmetje so se upirali s tem, da so uničevali ves kmetijski inventar in orodje. Oblastva bodo delo na kolektivizaciji poljedelstva nadaljevala, tako da bo konec tega leta vse rusko kmetovalstvo kolektivizirano in da ne bo več niti enega posestva na individualni podlagi.

Sovjetska Rusija bo začela na podlagi načrtov sovjetskih gospodarskih krogov zopet izvažati bombaž. Nadalje je sovjetska vlada sklenila povišati število živine v kolektivnih gospodarstvih in svrhu dviga mlečne produkcije. Sovjetska vlada bo poklicala najboljše strokovnjake iz Evrope in Amerike, da bodo svetovali sovetom, kako bi se na najbolj praktičen način dala organizirati živinoreja v državnih in kolektivnih gospodarstvih. Po poročilu ljudskega komisarja za kmetijstvo je letošnja setev v vsej sovjetski državi v zadovoljivem stanju.

Francija zopet pred vladno krizo

Pariz, 15. febr. D. Tudi po vrnitvi Tardieuja in Brianda iz Londona v Pariz in kljub temu, da je finančni minister Cheron dosegel v poslanski zbornici nedvomen uspeh, je ostal notranjepolitični in parlamentarni položaj zapleten, ker obstojajo, kakor priznava sedaj tudi »Echo de Paris«, največji konflikti v kabinetu samem. »Matine« beleži govorice o več ali manj prostovoljni demisiji Cherona, ki je za kabinet prevelika obremenitev. Z vrni

tvijo Tardieuja v Pariz se je pozorišče političnega boja vrnilo za kulise. Akutna kriza v vladi bo nastala itak šele prihodnji teden. Na današnji dopoldanski seji je bilo prisotnih komaj 40 poslancev. Ko je prišlo na vrsto prvo vprašanje načelne važnosti (predkaz novega zneska 1.7 milijarde frankov v tresor), se je seja prekinila in odgodila do ponedeljka, ker so prisotni smatrali za nemogoče, da bi se taka razprava vršila s 40 poslanci.

Kriza tudi v Angliji?

London, 15. febr. r. V krogih delavske stranke se zopet računa z možnostjo novih volitev na jesen, ker se ni mogel spraviti v življenje zakon o industriji. Proti so namreč nastopili ne samo konservativci, ampak tudi

liberalci. Seveda ta možnost ne bo veliko vplivala na sedanji tok angleške zunanje politike, ki jo zaenkrat solidarno podpirajo vse stranke, zlasti ker pri primorski konferenci gre za velike svetovne koristi in prestiž Anglije.

Boj Moskve proti krščanstvu in protiakcija kulturnega sveta

Kovno, 15. febr. N. Iz Moskve poročajo, da je zveza »brezbožnikov« pri vladi dosegla, da bo obhajanje velikonočnega praznika v vsej Rusiji prepovedano. Tudi zvoniti s cerkvenimi zvonovi kolikor jih je še ostalo, ne bo dovoljeno. Delo v državnih podjetjih se bo ob velikonočnih praznikih vršilo kakor vsak delavni dan. Sovjetska milica je bila pooblašena, da naredbo izvede.

Kovno, 15. febr. N. Cenzura v Moskvi je prepovedala objaviti natančnejšo vsebino papeževega oklica o protiverskem boju sovjetov. Prevladuje vtis, da se boljševiki pripravljajo na še hujši udarec proti kristjanom. Namigujejo, da se nova doba preganjanja začne baš 19. marca, na dan, ki ga je sv. oče določil za spravno molitev katoliškega sveta. Vse sovjetsko časopisje je polno sovražnih izbruhov proti papežu in krščanstvu. »Izvestija« piše, da je vseh velikih nesreč v zgodovini bila kriva duhovščina, katerikoli veri ji je pripadala. Papež je slikan v karikaturi kot copernica, obdana od vragov, ki jo spremljajo na ponočno zborovanje.

Po tržaškem atentatu

Reka, 15. febr. r. Truplo urednika Nerija so na slovesen način spravili na ladjo, ter ga bodo prepeljali v Ancono. Fašisti v Bologni so pri tej priliki priredili velike manifestacije. Uredništvo »Popolo di Trieste« je prejelo od kraljevega adjutanta brzojav, v katerem italijanski kralj Vittorio Emanuele pravi, da je zelo znejevoljen in indigniran nad izvršenim atentatom ter izraža sorodnikom in ravnateljstvu lista svoje sožalje. Tudi prestolonaslednik Umberto je iz Turina poslal brzojav, v katerem pravi, da je z veliko žalostjo prejel vest o drznem atentatu in izraža težko prizadetost sorodnikom Nerija svoje najgloblje sožalje. Stanje ostalih treh ranjencev gre na bolje.

Nemčija proti alkoholizmu

Berlin, 15. febr. D. Gospodarski odbor nemškega državnega zbora je danes sklenil, da državne oblasti popolnoma ali deloma prepovedo oziroma omejijo točenje žganja in podrobno trgovino z žganjem za gotove jutranje ure ter ob dnevnih izplačevanju med in plač, največ pa dva dni v tednu. Praktično bi to pomenilo, da se točenje in prodaja žganja ob praznikih in sobotah popolnoma prepove. (Bi bilo pri nas še bolj potrebno. — Opomba uredništva.)

Berlin, 15. febr. K. Iz inozemskih diplomatskih krogov se poroča, da bodo tri velesile, ki imajo svoja poslaništva v Moskvi, ki pa so tudi v dobrih odnosih z Vatikanom, podprle papežev poziv, da naj sovjeti ustavijo preganjanje kristjanov. Omenjena poslaništva bodo sovjetsko vlado opozorila, da preganjanje cerkve ne bo našlo v inozemstvu nikake podpore in da bo imelo za posledico ohlajenje simpatij do sovjetske unije. Omenjeni korak ne bo imel oficijelnega značaja, ker se dotične velesile nočejo vmešavati v notranje razmere Rusije. Hočejo pa nujno opozoriti, da je preganjanje cerkve v Sovjetski Rusiji zadobilo mednarodne značaj in da se velesile čutijo moralno dolžne, to stvar predložiti sovjetski vladi.

London, 15. febr. D. Angleške svobodne cerkve so večeraj sprejele resolucijo, s katero izražajo svoje ogorčenje proti preganjanju kristjanov v Rusiji in zahtevajo od vlade, da stori proti temu vse, kar je v njeni moči.

Mussolinijeva hčerka se poročila

Rim, 15. febr. AA. Agenzia Stefani javlja, da je g. Mussolini o priliki poroke svoje hčerke Edde z grofom Galeazzom Clanom, sinom ministra prometa povabil omejeno število prijateljev. Druge vesti doznajajo, da je g. Mussolini uradno prepovedal brez njegovega izrecnega dovoljenja prodajati in objavljati v listih in revijah fotografije njegove hčerke. To je popolnoma v skladu z Mussolinijevo navado, da postavlja svoje rodbinsko in osebno življenje v ozadje.

Rim, 15. febr. AA. »Giornale d'Italia« piše o priliki poroke Mussolinijeve hčerke, da se s to poroko zvežeta rodbini šefa vlade in enega izmed njegovih najstarejših sodrušnikov. Vatikanski »Osservatore Romano« samo pri naša vest uradne Agenzie Stefani brez komentarja.

Spionska afera v Bukarešti

Bukarešta, 15. febr. r. Po aretaciji več policijskih uradnikov so našli v nekem stanovanju mnogo kompromitirajočih spisov. Ugotovljeno je, da je Tibesku nedavno bil na Grškem in se sestel s sovjetskimi agenti, od katerih je prejel navodilo in denar. Nadalje je ugotovljeno tudi, da je on bolgarskega porekla. V Bukareštu je aretiranih še nadaljnjih 7 oseb, večinoma višjih uradnikov, ter zavzema ta afera vedno večje dimenzije.

Smrt slovečega časnika

Dunaj, 15. febr. D. Danes je umrl na Dunaju dr. Henrik Kanner, ustanovitelj svoječasnega tednika in pozneje dnevnika »Die Zeit«. Dr. Kanner je bil vedno med najuglednejšimi osebnostmi predvojnega časnika na Dunaju. Bil je edini vodilni časnika, ki je ostro napadel Berchtoldovo protisrbsko politiko. L. 1917. je moral svoj list odstopiti švicarskemu konzorciju, za katerim je stala avstrijska vlada. Do svoje smrti je deloval kot pisatelj in v zadnjem letu vojne izdal ugleden pacifističen list »Der Krieg«.

Energičen nastop Nemčije proti komunistom

Berlin, 15. febr. D. »Rote Fahne« poroča, da sedi sedaj 22 komunističnih urednikov v preiskovalnem ali kazenskem zaporu. Proti nadaljnjim 50 urednikom se vodi preiskava radi veleizdaje in skoro proti vsem urednikom komunističnih organov v Nemčiji se vodijo preiskave radi kazenskih deliktov.

Petnajst de'arcev zasut'h

Pariz, 15. febr. D. V premočgovniku Rive de Gier se je zasul neki rov in zaprl pot 15 delavcem, katerih ne bo mogoče rešiti pred nedeljo. Delavcem so po ceveh za stisnjeni zrak poslali živila in svetilke. Delavci so izjavili, da so vsi zdravi in da mirno čakajo na rešitev. Prosili so pa za igralne karte, da bi si krajšali čas. Ponoči med reševalnimi deli pa se je zopet udrl strop v rovu. K sreči pa reševalno moštvo ni bilo zasuto. Rov je tako ozek, da more delati samo po en mož, tako da je rešitev zelo otežkočena.

Potresni sunki

Atene, 15. febr. D. Večeraj zvečer ob 20.30 so čutili na otoku Kreti hud potres, posebno v mestu Herakleon. Potres so čuli v Pakrasu in Atenah.

Jena, 15. febr. D. Državna metereološka postaja je večeraj zvečer ob 21.41.12 zabeležila močen potresni sunek v daljavi 1450 km proti jugovzhodu.

Razne vesti

Zagreb, 15. febr. r. V četrtek se vrši letni občni zbor pokojninskega zavoda duhovnikov zagrebške nadškofije, na katerem bodo sprejeta letna poročila in izvoljen nov odbor.

Atene, 15. febr. r. Proslavo stoletnice Grške, ki pade na 25. marca, bodo praznovali na zelo slovesen način zlasti v novo pridruženih krajih, posebno v Solunu.

Rim, 15. febr. AA. Danes odpotuje v Zenevo italijanska delegacija na konferenco za carinsko premirje. Vodi jo minister za korporacije Bottai.

Zaključna sodba o tragičnem Nobilovem poletu na sev. tečaj

Rim, 15. febr. D. Italijansko mornariško ministrstvo je sedaj izročilo v objavo materialne preiskovalne komisije o nesreči Nobilove ekspedicije na severni tečaj. V splošnem je izrek komisije znan. Popolnoma je obsodila Nobila, tovariša Malmgrenu pa rehabilitirala. Vendar pa se glasi sodba o Nobilu še mnogo osreje, kakor je bilo do sedaj znano. Komisija je dognala, da Nobile sploh ni imel patenta za vodstvo zrakoplova za daljše proge, temveč samo začasen patent za poskusne polete nad Rimom. Obširno opisuje poročilo preiskovalne komisije neodpustno lahkomyseelnost, s katero se je ves polet na severni tečaj pripravljaval, majhno obzirnost, s katero se vodstvo ni oziralo na trudnost oseba, in načela, po katerih se je moštvo izbralo. Prvi strojinik še sploh nikdar ni letel, fotograf pa še nikdar ni smel slik. Nesreča sama pa je popolnoma pojasnjena. Ko se je zrakoplov približoval eno uro pred katastrofo prvi nagel s svojim sprednjim koncem proti zemlji, so odvrgli balast in zrakoplov s tem tako olajšali, da se je dvignil tisoč metrov nad oblake. Zrakoplov se je nagel menda zato, ker je mož pri višinskem krmlu zaspal. Da bi z višine tisoč metrov prišel zrakoplov zopet nižje, so izpustili pline, tako da je zrakoplov, ko je prišel zopet v višje plasti, postal pretežak. Tudi se ni nihče brigal za to, da bi zrakoplov, ko je začel padati, s sprednjim koncem obrnil proti vetru, s čimer bi bilo mogoče zmanjšati hitrost pri udarcu. Tako pa je gondola trčila na led s hitrostjo 100 km na uro. Popolnoma porazna je tudi razsodba o Nobilu, da se dal prvi rešiti. Preiskovalna komisija je ugotovila, da ni res, da bi Nobila njegovi ljudje silili, naj se reši prvi, nasprotno je Nobile sam vprašal svoe ljudi, kaj bi rekli, če se on prvi odpelje. Njegovi ljudje pa so odgovorili enostavno: »Vi ste poveljnik, vi morate vedeti, kaj imate storiti!« V uradni oceni je opisan Nobile tako-le: Nesposoben za vodstvo zrakoplova, nezanesljiv značaj, srednjevrstni letalec.

Smrt ugledne meščanke

Umrla je snoči v Ljubljani na Kralja Petra trgu št. 3 gospa

Ana Regali.

Pokojnica je bila soproga znanega ljubljanskega občinskega svetnika Josipa Regalija, ki je v 80 letih igral veliko vlogo v borbi za slovensko večino v ljubljanskem občinskem svetu. Dotakala je starost 70 let. V prejšnjih letih je sodelovala v raznih ljubljanskih katoliških ženskih organizacijah. Bila je inteligentna in energična gospa, ki je imela mnogo znanstven ter je zapustila sina dr. Josipa Regalija in hčer, uršulinko m. Pio, ki je svoječasno vstopila kot slovenska učiteljica v uršulinski samostan v Celovcu, pribežala l. 1919 v Mekin, od koder je odšla jeseni l. 1928 v uršulinski konvent v Monsu v Belgiji. Pokojnica je bila iz zelo stare meščanske rodbine. Pogreb bo v ponedeljek, 17. februarja ob 3 popoldne iz hiše žalosti na Kralja Petra trgu št. 3.

Naj v miru počiva!

Cerkvica vrh gore...

Rožnik — dom belih menihov

Ljubljana, 15. februarja.

S tiho vero, ukazuje Oton Zupančič, je treba iti po rožniških drevorodih. Človek razume pesnika: ta pestra zmes solnca in sence, ta molčeča drevesa, od spomladi do jeseni v zelenju, vmes mali potočki, vse to sili človeka k pobožnosti. Ljubljani vedo za te krasote in jih znajo ceniti. Samo kaj! Rodovi se menjajo in posebno mladi ljudje še bolj cenijo ure v zakajenih kavarnah ali kje v kinematografih kakor pa poezijo tihih sprehodov po Rožniku.

Vedno je lep Rožnik, naj bo ob kateremkoli času, ob kateremkoli vremenu. Pa prav povsod, na vsaki stezi človek odkriva nove lepote, naj hodi dan za dnem skozi leta, še vedno bo odkril na Rožniku kaj takega, za kar poprej še ni vedel. Ali še najlepša je pot tik nad Večno potjo. Zakaj ko prideš iz drevoreda ven na svetlo planoto — žal so jo ljudje, slepi za lepoto tega kotička, že deloma zazidali —, se očesu nudi morda najlepši prizor, ki ta premore ljubljanska okolica — pogled na rožniško cerkvico. Med temnim smrečjem se v jasnem solncu jasno odraža njena belina, zelen okvir smrečja se ji poda kakor cvetni venec k beli čaši. In človek še ne bi imel tihe pobožnosti za to lepoto?

Ah že dolgo so vedeli Ljubljani za to lepoto. In še vedo. Še vedno romajo ljudje zjutraj, v zgodnjih urah po tej poti, da se navžijejo božje nature, svežega zraka iz polnih pljuč, da se narokajo te pristne poezije in se napijejo prvih solčnih žarkov. To niso črnogledi ljudje, ne, preveč sil jim daje narava, krepi in vedrih src se nato vračajo v svoje pisarne, učne sobe, delavnice. Lažje jim je potem delo, več moči imajo.

Tod, po teh stezah je strumno korakal in smoval svoje polemike in satire srditi France Levstik, tod se je vsako jutro, dan za dnem sprehal umirjeni Franc Levce, oče sedanjega pravopisa in opevalec rožniške cerkvice. Ni čudno, da se je še celo temu realnemu možu iz prs izvil ljubka pesmica ob pogledu na cerkvico:

»Cerkvica vrh gore,
cerkvica bela,
vsak dan pozdravlja te
duša vesela.«

In tod je po tihih poteh prisluškoval sam sebi in svojemu kipečemu srcu naš romar Ivan Cankar. In koliko jih je bilo vmes! Na teh poteh so se opajali, tod so pripevali božji naturi, tod se oplajali z njo — veliko dolgočujejo Ljubljani in Slovenci Rožniku.

Delavski dom v Kranju

Stavbna zadruga Delavski dom v Kranju je kupila svoj čas nekdanjo Mayrjevo pivovarno, da jo preda v Delavski dom, kjer bi bila delavska kuhinja in kjer bi mogli dobiti delavci zdravo in ceneno stanovanje.

Sedaj je Delavski dom v toliko dograjen, da je v njem že otvorena delavska kuhinja in je na razpolago nekaj sob, kjer dobi lahko stanovanje 85 delavcev, pomočnikov in vajencev.

V nekdanjih kletih se je priredila velika in lepa kuhinja, ki je popolnoma moderno urejena. V kletih se je napravila kopalnica — banje in prha —. V prilljhu so nastanjene 8 žolske sestre, ki vodijo gospodinjstvo. Na razpolago sta dve veliki obednici, in tri sobe, ki jih rabi podružnica borze dela v Kranju. V prvem nadstropju so pa sedaj dograjene tri velike sobe, ki služijo kot spalnice in bivališče za stanovalce.

Prihodnje leto se dogradi še drugo nadstropje, kjer bo prostora še za kakih 40 postelj. Če bo pokazala potreba, se izgradi še drugi trakt in še eno nadstropje. Prostorov v vsem poslopju je toliko, da se v njem z lahkoto izgradi toliko sob, da bi v zavodu moglo stanovati 200 do 300 ljudi.

Delavski dom v Kranju je ravno na takem mestu, kjer se križa ves osebni promet kranjskega delavstva. To je točka, kamor imajo najbližje delavci iz vseh tovarn Tu je pač primerno mesto, kjer naj bi se osredotočilo vse delavsko življenje Kranja. Tu bo delavcem na razpolago zdrava in cenena hrana; zavetišče za tiste, ki čakajo na vlak in delo; prostori za zborovanja in organizacije. Pozimi se mnogo delavcev potika v mrazu po kolo-dvoru in okoli. Sedaj bo vsem na razpolago v Delavskem domu zakurjena soba, kjer bodo lahko delavci in delavke čakale na delo ali na vlak in si bodo mogle za malo ceno oskrbeti tudi gorkih jedil.

Dolgo zaželeni dom za delavstvo je sedaj prišel z delom. Na delavstvu je sedaj ležeče, ali bo uspeval ali ne. Če se ga bo delavstvo v resnici oklenilo, bo našlo v njem svoj dom, kjer bo moglo dobiti duhovne in telesne hrane, zavetišče in ognjišče, kjer se bodo čuvali delavski interesi. Zato, delavci, oklenite se sedaj svojega doma!

Vedno je bila cerkvica cilj romanja Ljubljancanov. V majskih dnevih so se vršila tod zborovanja krščanskega delavstva, na kresni večer so Rožnodolci tu zanetili kres, vsak dan so hodili Ljubljanci v gostilno poleg cerkve na izvrstno domačo belo kavo, ki jo je prodajal pred dvajsetimi leti še vedno nepozabni stari gostilničar Matija. Ali zadnje čase je bila ta gostilna zapuščena. Sedaj pa je prišla vesela vest, da se bo stara želja Ljubljancanov, naj bi vrh Rožnika dobil zopet isto priklupnost kakor kdaj prej, izpolnila.

Beli menihi, očetje cistercijani iz Stične, so kupili Rožnik. Že so se pogodili z ljudsko posojilnico, dosedanja lastnica ter so od nje kupili vse posestvo okrog cerkve, z gostilniškimi in gospodarskimi poslopji vred. 52.000 kvadr metrov sveta je to, to je ves Rožnik nad Verbičevim posestvom. Gozd, travniki, lepi sadovnjaki, krasen vrt, vse postane last očetov cistercijanov.

Načrti belih menihov so res lepi in gotovo je, da bodo dali Rožniku največje privlačnost. Vrh Rožnika bo zopet postal najbolj priljubljena izletna točka Ljubljancanov.

Očetje cistercijani šolajo v Ljubljani precej srednješolcev. Za nje in za klerike bodo sezidali pri cerkvi konvikt. Delo bodo prepustili izkušnemu arhitektu, ki bo znal z novim konviktom še povečati lepoto Rožnika, krasota baročne rožniške cerkvice pa bo nedotaknjena. Cerkvica je last očetov frančiškanov, ki pa jo bodo seveda prepustili v uporabo cistercijanom.

Gostilniško poslopje ostane tako, kakor je sedaj. Cistercijani bodo gostilno oddali poštenemu, zanesljivemu gostilničarju, ki bo skrbel, da izletniki ne bodo ostali tudi brez zemeljskih dobrot. Gostilničar bo postregel svojim gostom tudi s finimi cistercijanskimi mlečnimi izdelki: sirom, maslom, pa tudi s svežim mlekom krav cistercijanskega samostana v Stični.

Največ žalosti je Ljubljancanom delalo to, da se je v rožniški cerkvi tako redkokdaj brala služba božja. Sedaj se bo vse spremenilo na boljše. Očetje cistercijani bodo brali najmanj dvakrat na dan sv. mašo. Lepo koralno petje gojencev konvikta in lepi cistercijanski obred besta gotovo privabila vsak dan v cerkvico mnogo vernikov.

Ni si mogoče misliti lepše rešitve za Rožnik, kakor ga so ga prevzeli očetje cistercijani. Za to, kar bodo napravili na Rožniku — jim bo morala biti Ljubljana hvaležna. Zakaj prav gotovo je, da bodo Ljubljanci sedaj še bolj romali na Rožnik, kakor so dosedaj.

Aeroplan na sodni dražbi

Maribor, 15. februarja.

Zanimiva dražba je bila v petek na tezenskem dirkališču; predmet dražbe je bilo letalo tvrdke Raab-Katzenstein v Kasselu, ki se nahaja sedaj v konkurzu. Izkazalo se je na lico mesta, da je omenjeno letalo osebna last pilota inž. Knopfa, ki ga je zastopal tukajšnji odvetnik dr. Kieser. Sodišče je po svojem predstavniku podalo izjavo, da predstavlja letalo za inž. Knopfa sredstvo, ki je zanj obratovalno sredstvo in za njegovo eksistenco eminentne važnosti ter da sprito tega dražba ni dopustna tako, da je letalo ostalo last inž. Knopfa. Na tezenskem dirkališču se je ob tej priliki poleg upnikov, ki jih je zastopal dr. Rosina, zbralo tudi obilo radovednega občinstva.

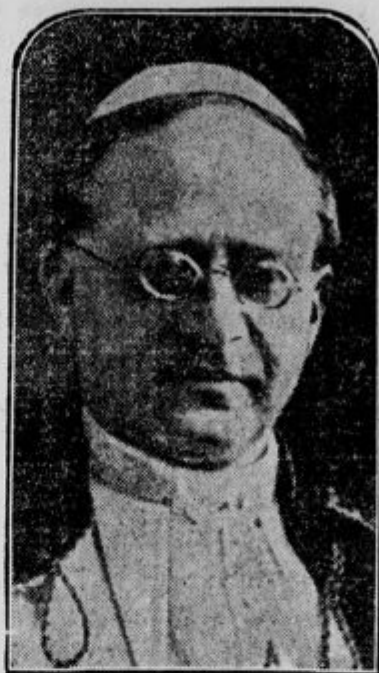
★ Pri boleznih na ledvicah, v mehuru in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef« grenčica v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišnič potrjujejo, da je »Franz-Josef« voda vsled svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primer-na za neprestano porabo pri mladih in starih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Proslava obletnice kronanja Pija XI.

Dne 12. t. m. je sv. Oče Pij XI. praznoval osmo obletnico svojega kronanja s trojno papeško krono. Ves svet se radostno spominja tega dneva. V ljubljanski škofiji se slovesno praznuje le-ta obletnica na današnje nedeljo, 16. febr. Po vseh cerkvah so zahvalne službe božje.

V ljubljanski stolnici bo danes ob 10 slovesna pontifikalna sv. maša, ki jo bo daroval prevzvišeni g. škof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Po sv. maši se bo zapela zahvalnica »Te Deum« in papeška himna. Pridite, kličimo k Bogu, da On papeža Pija XI. tudi nadalje poživlja in osrečuje in da ga ne da v roke njegovih sovražnikov!

Glasba pri slovesni sv. maši bo sledeča: Missa in honorem s. Francisci Assisiensis, za mešani zbor in orgle zložil Gastone Zuccoli, stolni organist v Trstu. Ta maša, zložena za 700 letni jubilej sv. Frančiška, se je izvajala prvič v Trstu 4. oktobra 1926. v Ljubljani se bo sedaj prvič. Orkester ji je pridejal ravnatelj stolnega kora Stan-ko Premrl. Gradual se bo izvajal Stecker-Premrl, ljubilate Wagnerjev, Te Deum P. H. Sattnerjev. Sodeluje oddelek muzike dravske divizije.

Sv. Oče Pij XI.

Slovenski opekarnarji na Francoskem

Murska Sobota, 14. febr.

H koncu prejšnjega meseca je bila sklenjena med lastniki francoskih opekarn in tukajšnjimi delovodji opekarni pogodba za 200—300 opekarniških delavcev (»ciglarji«). Zgodnje je pri pogajanju zastopala borza dela, lastnike francoskih opekarn pa je zastopalo francosko emigracijsko društvo v Zagrebu (Societe Generale D'immigration). To je letos prva pogodba sklenjena s francoskimi delodajalci, medtem ko za sezonsko poljsko delavstvo obstoji stalna kolektivna pogodba že od prej. Pogodba za opekarske delavce je napravljena na podlagi kolektivne pogodbe od 17. novembra 1926.

V smislu letošnje pogodbe je bilo doslej sprejetih okoli 120 opekarnarjev, ki bodo že v teku prihodnjih dni odšli na svoja mesta, ostali pa bodo šli prihodnji mesec. Opekarnarje, v katere bodo šli naši delavci, letos, oz. od belgijski meji. Doslej so bili po teh opekarnah zaposleni Belgijci in nekaj malega Italijani. S temi pa francoski opekarnarji niso bili zadovoljni, ker so ob največjem delu popustili delo in zahtevali povišanje plač. Omenimo pa tu, da je bilo že preteklo leto, sicer ne v teh opekarnah, pač pa v opekarnah, ki leže bližje Pariza, okoli 50—60 opekarnarjev iz naše krajine, kateri pa niso bili zadovoljni z zaslužkom in so si povečini pozneje poiskali boljše mesta oziroma dosegli izboljšanje pogojev. Letošnja pogodba je v primeri z lansko nekoliko ugodnejša.

Po pogodbi garantirani najnižji dnevni zaslužek bo letos znašal v akordu za meške 30 frs, za ženske 20 frs. Kalkulacija teh minimalnih garantiranih dnevnih zaslužkov je izvršena na sledeči minimalni bazi: filiere (stroj, ki napravi 16—18 opek z eno potezo ročne moške) 14 frs za 1000 opek za 1 parijo. Vlaganje v peč in skladišče iz nje 12 frs za 1000 komadov za celo partijo. Izplačevanje zaslužkov bo vsakega 15. v mesecu. Odbijeta se od plače 2% za bolniško blagajno in do 10% od plače. Teh 10% se vrne in izplača delavcu na koncu sezone, ako je delavec izvršil delo v zadovoljstvo delodajalca. Teh 10% se odtrguje le v slučaju, ako znaša delavčev zaslužek dnevno več kakor 30 frs oziroma pri ženskah 20 frs. Delodajalec je obvezan, nuditi delavcu brezplačno stanovanje in potrebno kurivo za ogrev in kuho. Hrana bo stala dnevno 8 do 15 frs.

Vsak delavec bo pred odhodom dobil v roke prepis pogodbe, en prepis pogodbe pa dobi tudi

ZA PRANJE NOGAVIC

borza dela v M. Soboti. To poslednje ni sicer po pogodbi, vendar se je vodji borze dela v Murski Soboti kot zastopniku delavstva posrečilo, da je to dosegel, kar brez dvoma za delavstvo ni majhnega pomena. Borzi dela je namreč tako omogočeno, da v slučaju izrabljanja delavstva uspešno posreduje.

Vendar je pa pri vsem tem le še nekaj drugega zanimivega. Istočasno kakor v Murski Soboti je francosko emigracijsko društvo v Zagrebu ustanovilo svoje zastopstvo tudi v Novem Sadu, in sicer z istim namenom, da iz tamkajšnjih krajev angažira delavstvo za Francijo. In tudi v Novem Sadu se je doslej že formirala skupina opekarniških delavcev. Pod kakimi pogoji je bila ondi sklenjena pogodba, ne vemo. Vemo pa, da je tudi doli dosti delavskega proletarijata, saj je n. pr. že pred vojno vsako leto samo iz Bačke šlo več tisoč sezonskih poljskih delavcev v Nemčijo, ker po domačih (tedaj madjarskih) veleposestvih ni bilo mog. če vseh zaposliti oziroma so bili tu preslabo plačani. Ne rečemo sicer, da je zastopstvo emigracijskega društva v Novem Sadu ustanovljeno z namenom lažjega kalkuliranja za ceneno delavsko močjo, vendar mogoče je, da bi se francosko emigracijsko društvo, če bi se hotelo tukajšnje delavstvo pri svojih zahtevkih kaj po robu postavljati, posluževalo svojega zastopstva v Novem Sadu oziroma delavskih moči iz onih krajev v škodo naših.

Pisec teh vrstic je skušal poizvedeti, koliko znašajo zaslužki istih delavcev po naših domačih opekarnah, pa je ravno pri borzi zvedel, da ponujajo naši domači opekarnarji 100 Din od 1000 opeke. Če primerjamo s tem zaslužek v Franciji, vidimo, da ne bo sijajen. Pa vendar hoče le vse na Francosko!

Kakor je bilo že večkrat poudarjeno, kadar je bilo govora o našem prekmurskem sezonskem delavstvu v tujini, tako ponavljamo tudi danes isto: naj bi se pobirali merodajni krogi za duševno stran teh vsakeletnih naših trpinov.

Pravoslavna cerkev v Ljubljani

V Ljubljani je nastala po zedinjenju močna pravoslavna verska občina, ki z vojaško posadko vred šteje okoli 4000 pravoslavnih kristjanov, ki jim pastiruje gospod protijerej Dimitrije Janković, ki je obenem vojaški duhovnik. Ker ima tolika množica naših bratov Srbov, h katerim moramo pristeti še ruske emigrante, na razpolago samo tesno kapelico v vojašnici vojvode Mišića, ki komaj zadostuje za najnujnejše potrebe — zato so se pravoslavni bratje že od početka trudili, da bi dobili dostojen in prostoren božji hram. Ta akcija je imela uspeh, tako da se bo poleti 1930 pravoslavna cerkev že začela zidati.

Prostor za cerkev je podarila ljubljanska mestna občina v Trubarjevem parku. Načrt združuje v pristnem srbsko-bizantinskem slogu dve obliki srednjeveškega srbskega cerkvenega stavbarstva: dečansko in gračaniško, tako da ljubljanska pravoslavna cerkev umetnina, ki bo velik kras našemu mestu. Posvečena bo slovanskima apostoloma Cirilu in Metodu in pa spominu velikega kralja Petra Osvoboditelja.

Naši pravoslavni somoščani za svojo cerkev seveda pridno zbirajo prispevke. Tako upajo, da se bodo, seveda tudi s pomočjo javnih faktorjev, vsi stroški za stavbo pokrili. Prav je, da dobijo naši pravoslavni bratje primeren hram, kjer bodo lahko zadostili krščanskim verskim dolžnostim ter našli utehe svojim dušam kakor tudi posebno danes toli potrebnega dviga in opore za uresničenje pravega krščanskega reda v družbi in državi. Odkar smo v skupni državi katoličani in pravoslavni, opazujemo, da so se dvignili in se še dvigajo tudi katoliške cerkve v pravoslavnih krajih, kjerkoli bivajo katoliški in v istinski ljubezni ter slogi delajo na utrditvi krščanske kulture in edinosti s svojimi pravoslavnimi brati.

TURISTOVSKI KLUB »SKALA«
GRANDIOZEN ALPINSKI FILM KORANEKA
V SKALOVJU, SNEGU
IN VEČNEM LEDU

18. t. m. KINO LJUBLJANSKI DVOR 18. t. m.
Samo dve predstavi: ob 14. in 21. uri.

Zdrava deca

milom Gazela

Gazela milo

Ali šola preveč zahteva od otrok?

30.

Po mojem mnenju zahteva preveč in premalo. Šola ima premalo stika z življenjem. Zahteva preveč za življenje brezpomembnega znanja, premalo pa praktičnega, za življenje koristnega in potrebnega znanja. Ali ni znatno, da si po gimnazijski maturi nisem upal prevzeti občinskega tajništva v mali občini na deželi, ker mi je bil to popolnoma tuj svet in mi je bila sestava najnavadnejšega uradnega akta španska vas.

Nisem materialist, a pravi idealizem sloni na realnosti. Zmotno je, če kdo meni, da se bo mladina tem bolj vzgajala v idealizmu, čim bolj abstraktno, nepraktično in za življenje nekoristno bo znanje, ki ga ji bo šola podajala. Šola mora učiti za življenje in mora predvsem podati znanje, ki ga človek v življenju nujno potrebuje. Filozof Paulsen pravi: »Izobrazba ni v tem, koliko vem in znam, marveč v tem, kako rešim naloge, stavljen mi od življenja.« — Pridobljeno znanje mora torej biti praktično in za življenje uporabno. Podobno pravi Forster: »Naša izobrazba ni v tem, da nekaj vemo, marveč v tem, čemu vemo in v čem imamo od tega korist.«

Človek potrebuje za življenje znanja in vzgoje. Znanje, ki ga podaja šola mladini, je povsem skrajno nepraktično in za življenje brezpomembno, o vzgoji pa, ki je še važnejša nego znanje, skoro ne moremo govoriti. Vzemimo nekaj konkretnih točk. Zelo važen za vsakega človeka je red. Marsikdo ne pozna nikakega reda. In vzrok? Domača hiša in pa šola, ker ga nista navadila na red.

Dalje: higiena. Šola bi nujno morala učencem podati najpotrebnejše pojme o zdravstvu. Morala bi učence opozoriti, kako mora sedeti. Pa naj je sedel učenec še tako krivo in upognjeno, ne spominjam se, da bi kdaj kak profesor dijaka opozoril, da tako sedenje ni pravilno in da je zdravju škodljivo. Učitelj in profesor bi morala učence opozoriti, kako mora čuvati oči, da je čitanje v mraku za oči skrajno škodljivo. Ko smo se v VI. gimnazijskem razredu učili zoologijo, so bili v

knjigi drobno tiskani (!) praktični migljaji, kako je treba čuvati razne organe telesa. Naš profesor je prezrl še te kratke opazke in nam nikdar ni podal kakih praktičnih zdravstvenih zahtev, ki bi vodili za življenje.

Učenec bi moral v šoli dobiti pouk o škodljivosti alkohola in nikotina. Kako socialno zlo je alkoholizem, kako alkohol škoduje čem, sreč, pljučam, živcem, kako zmanjšuje bistrost mišljenja. Šola bi morala učence navajati k primernemu gibanju, pa tudi k zadostnemu počitku, ker največ ljudi postane neveznih, ker premalo spijo.

Šola bi morala učence naučiti lepo pisati. Kako pišejo nekateri akademsko izobraženi ljudje! Prava muka je njihove hieroglifne čitani, pa tudi brezobzirnost nasproti tistim, ki morajo tako pisavo čitati! — Marsikdo je dovršil srednjo šolo, pa ne zna lepo in pravilno napisati navadnega pisma. To spada k splošni izobrazbi, torej tudi v delokrog vsake srednje šole.

Šola bi morala podati učencem najvažnejše pojme o lepem vedenju.

Nadalje: narodnostna vzgoja. Človek brez narodne zavesti tudi nima smisla za narodno državo. Človek brez narodne zavesti seveda tudi nima smisla za narodno obrambno delo in nima čuta za trpljenje zaslužjenih bratov. Šola ne sme vzgajati k narodnemu fanatizmu, mora pa vzgajati mladino v ljubezni do lastnega naroda. Gojiti mora slovanstvo vzajemnost, t. j. ljubezen do vseh bratskih slovanskih narodov, s katerimi smo zvezani z vzmi krvnega in jezikovnega sorodstva. Taka vzgoja je popolnoma v skladu s krščansko etiko, ki nas uči, da moramo ljubiti vse ljudi, a najbolj svoje najbližje!

Šola, bodi praktična in vzgajaj za življenje!

*

S tem zaključimo to velezanimivo anketo, za katero je došlo toliko prispevkov, da jih je mnogo moralo izostati. Prihodnje dni priobčimo še končno sodbo strokovnjakov na podlagi ankete o ljudski in srednji šoli.

Koledar

Nedelja, 16. februarja: 1. predpepelna nedelja; Julijana, devica mučenica. — Iuri: ponedeljek, 17. februarja: Frančišek Kle; Gregorij; Julijan, mučenec.

Osebnosti

= Za vel. višjega svetnika v Celju je bil imenovan g. dr. Josip Stegu, vet. nadzornik v Celju.

= Nov župan v Medvodah. Ban dravske banovine je imenoval g. Josipa Šušteršiča posestnika in trgovca na Seničici za župana občine Medvode.

= Iz vojaške službe. Imenovani so za vršila dolžnosti načelnika intendature poveljstva vrbaške divizijske oblasti višji vojni uradnik III. razr. ekonomske stroke Josip Vervega; za vršila dolžnosti načelnika intendature poveljstva zetske divizijske oblasti višji vojni uradnik III. razr. ekonomske stroke Avrel Auer in za vršila dolžnosti šefa računskega oddelka v oddelku ministrstva vojske in mornarice intendantski podpolkovnik Josip Luckars.

= Iz železniške službe. Stalnost je priznana uradnikom II. kategorije, 5 skupine: Abramovič Miroslav, prometni uradnik, Murska Sobota; Spo-

DOKLER VI SPITE

DELA DARMOL

Zvečer pred spanjem vzemite Darmol, pa se jutri zjutraj prebudili sveži in zdravi. M. rate t rei znati, da Vaše slabo spanje, nervoznosti glavobol in bolečina v križu, kakor tudi ispuščenji po koži Vaših otrok, je samo posledica zaprtje stolice. — Zato je Vam in Vašim otrokom potreben Darmol, čokolada proti trdi stolici, katere deluje blago in sigurno. Zahtevajte posebno Darmol, ker edino Darmol da Vam in Vaši družini željno olajšanje.

1 škatlja zadostuje za 20 do 30 kratno porabo

Ribnici; Franciška Železnikar, dijakinja, 19 let, Sv. Petra c. 19; Slavko Naglič, sin delavca, 8 mesecev, Šmartno 42; Marija Prešeren, hči posestnika, 6 let, Hraše; Josip Košir, mizarjski mojster, 40 let, Mojstrana; Jožefa Leček, zasebnica, 64 let, Loke; Josip Ziberna, komisar fin. kontrole, 29 let, Carevo selo; Alojzij Škraba, sin šivilje, 7 mesecev, Izanska c. 19; Vida Budna, hči rudarja, pol leta, Dovško; Urša Mihon, občinska uboga, 82 let, Seka; Franc Vidmar, mestni delavec, 52 let, Izanska c. 54; — Do 15. februarja je v Ljubljani umrlo letos skupno 63 oseb.

N. p. v. m.l

Mala kronika

★ Borza dela v Kranju. Javna borza dela v Ljubljani je otvorila podružnico v Kranju. Podružnica borze dela je nastanjena v Delavskem domu v Kranju, v nekdanji Mayrjevi pivovarni poleg savskega mostu. Borza dela ima tu na razpolago prav lepe prostore, in sicer pisarno in dve čakalnici, eno za moške in eno za ženske. Delavci, služkinje, hlapci, pomočniki, ki iščejo dela v Kranju, naj se zgledajo v pisarni borze dela. Istotako se morejo tu prijaviti delodajalci iz Kranja, Tržiča in druge Gorenjske, ki iščejo delavnih moči, pri podružnici borze dela v Kranju. Borza dela v Kranju bo velike važnosti za vso Gorenjsko. Iz vse Slovenije, da iz cele države, iščejo delavci dela v Kranju in po Gorenjskem, za to je bila podružnica borze dela v Kranju res potrebna, in bo dobro služila delavstvu in tudi delodajalcem.

★ Slovesno zborovanje Društva Prijateljev Velike Britanije v Jugoslaviji se je vršilo v soboto 15. februarja zvečer v dvorani hotela Esplanade, v prisotnosti britanskega poslanika v Jugoslaviji N. Hendersona; g. R. L'E. Bryceja, blagajnika Jugosl. društva v Londonu; pod častnim predsedstvom g. nadškofa dr. A. Bauerja in predsedstvom dr. Stjepana Srkulja, mesinega načelnika; g. Ivana Meštroviča, g. dr. M. Vrbančiča, predsednika trgovske in obrtne zbornice. Iz Ljubljane je bil navzoč g. univ. prof. dr. J. Kelemina, predsednik Jugosl. društva za proučevanje angleškega jezika. Poučeni smo, da so dela za ustanovitev ljubljanske sekcije D. P. V. B. v teku.

★ Višje bojniško zavarovanje. Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani je v mesecu decembru in januarju naslovilo na vse trdke dve važni okrožnici, v katerih je izčrpno pojasnilo ugodnosti višjega zavarovanja, ki ga je pričelo izvajati s 1. januarjem t. l. Naglasilo je dalje prednosti, ki jih nudi društvo pred zagrebškim »Merkurjem« posebnost s tem, da pobira samo mesečno premijo Din 20.—, daje pa II. razred bolnice tudi svojem zavarovanih članov. Danes more beležiti društvo že lepe uspehe, kajti prijavi se je že preko 2000 nameštencev, uslužbenih pri 400 tverkah, ki so si vsi z dnem pristopa in plačanjem mesečnega prispevka pridobili pravico na II. razred bolnice. Pri tej priliki društvo poudarja, da si pridobe tudi vsi člani, ki se prijavijo v višje zavarovanje že v teku meseca februarja takojšnjo pravico do višjih dajatev, medtem ko bo veljala za vse one člane, ki bodo pristopili v mesecu marcu t. l. dvomesečna karenčna doba. Radi tega se ponovno pozivajo vsi nameštenci, da posvetijo svojo pozornost obema okrožnicama, in se nemudoma prijavijo v višje zavarovanje.

PUSTNA ZABAVA
GRAFIKE
PUSTNO SOBOTO
1. MAR. V KAZINI

★ Drava zamrznila nad Falo. Od Sv. Lovrenca na Pohorju: Drava je nad jezom falske elektrarne tako zamrznila, da je vsak promet na brodu pri postaji Sv. Lovrenca na Poh. čez Dravo nemogoč. Zopet se je pokazala živa potreba mostu čez Dravo pri omenjeni postaji. Te zadeve se bo treba resno oprijeti, ker se te ovire v prometu redno ponavljajo vsako zimo vsled tega, ker tukaj Drava, katerega zadržuje falski jez, zelo počasi teče in led, katerega nosi seboj, tukaj zastaja. Ta most je posebno velike splošne gospodarske važnosti in iz strateških ozirov potreben. Mariborski oblastni odbor se je za stvar že zelo zanimal, sedaj pa je nekam pozabljeno.

★ Olvorčev železnice Krapina—Rogatec. Muzika dravske divizijske oblasti koncertira pod vodstvom višjega kapelnika g. dr. Jos. Čerina pri slavnostih otvoritve nove železnice, pri sprejemu gostov v Rog. Slatini in pri slavnostnem banketu.

★ Zlato v vojaškem čevlju. Kmetje iz okolice Loznice se pozimi, ko ni drugega dela, pečajo z nenavadnim poslom. Po polju iščejo in pobirajo stare vojaške patrone, ki so še ostale iz časa, ko je bila tam še fronta, ter jih nosijo v mesto, kjer jih prodajajo kot staro medenino po 2 do 2.50 Din za kg. Tako sta te dni dva mladeniča iz vasi Koviljače odšla na hrib Vučevu nabirati patrone. Eden od obeh je opazil na tleh ležati star vojaški čevlji, ki je že napol zgnil. Mladenič ga je sunil z nogo in na svoje veliko presenečenje videl, kako so padli iz njega trije napoleondorji. Hitro je pograbil čevlji in iztresel iz njega še štiri napoleondore in štiri druge cekine. S tem denarjem sta mladeniča odšla v Loznico, kjer sta si za cekine kupila obleko.

★ Proračun mesta Zemuna. Proračun mesta Zemuna za l. 1930. izkazuje skupno 12.300.000 dinarjev potrebščin in 1.860.000 Din kritja. Primanjkljaj znaša torej 4.140.000 Din. Ta primanjkljaj misli mestna občina v Zemunu kriti z novimi dokladami na direktne davke.

★ Še ena zvodnica prijela. Pred tremi dnevi je subotška policija prišla na kolodvoru zelo nevarno zvodnico deklet. Ta zvodnica je ciganka Juliska Lakatos. Prijeta je bila v trenutku, ko je ravno vstopila z dvema deklicama v vlak, kar se je zdelo tajnemu policistu sumljivo. Na policiji je ciganka izpovedala zelo zanimive stvari. Policija je ugotovila, da je ciganka članica zelo nevarne tolpe trgovcev z dekleti, ki je razširjena po vsej Vojvodini. Obe dekleti, stari 18 in 16 let, sta bili v Subotici služkinji, ciganka pa ju je pregovorila, naj gresta v Kulo, kjer bosta našli dobro službo. Obljubila jima je 500 Din mesečnega zaslužka in vso preskrbo. Kupila jima je tudi lepe obleke in svilen nogačice. Ciganka je priznala, da je hotela

PRIPOROČILO!

Svojim cenj. odjemalcem in p. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem popolnoma na novo uredil vsem higijenskim zahtevam ustrezajoče svojo

MESNICO V KRESIJI

vogl Mayer-jeve hiše v Šolskem drevorenu

(prei Jagrovi dediči)

poleg trgovine pri »Solincu«

Obenem izrekom zahvalo za dosedanje naklonjenost ter prosim, da m. j. cenj. odjemalci in p. n. občinstvo tudi v bodoče ohranijo ter zagotovijo, da si bom kot doslej še naprej prizadeval vse odjemalce zadovoljiti z najboljšim blagom, točno in solidno postrežbo ter se vdano pr. poročam

ANDREJ MARČAN, MEŠAR

obe dekleti spraviti v javno hišo in da dobi za vsako dekle, ki jo spravi tja, po 500 Din. Na podlagi tega in drugih odkritij namerava subotška policija energično zatreti nesramno in gnusno trgovino z belimi sužnjami.

★ Za nesrečno žrtev žel. nezgode. Dne 14. januarja 1930 je v postaji Stična na tamošnjem prehodu povozil vlak vprego običajnega podeželskega voza. Pri nesreči sta bila ubita oba konja, voz je bil zdrobljen, voznik pa se je težko ponesrečil in leži v ljubljanski bolnici. Voznik, lastnik vprege Maver Franc trpi škodo okrog 6000 Din. Kot invalid — slep na levo oko — je s prevažanjem lesa iz zagradske okolice v Stično preživljal sebe, svojo ženo in šest nedoraslih otrok. S to nesrečo je cela rodina, ki živi v neznatni koči v vasi Deča vas pri Zagradcu, padla v skrajno bedo, kajti oče leži še vedno v bolnici in ni upanja, da bo okreval, ni upanja, da bi ozdravel kdaj toliko, da bi na isti način preživljal svojo številno družino. In če ozdravi — kako pa naj si nabavi brez sredstev konje in voz? Ker ni upanja, da bi mu žel. uprava škodo povrnila — nezgoda je dokazano zakrivil Maver sam — se s tem obračamo na usmiljena srca, da priskočijo ubogi rodini na pomoč.

★ Družba občinskega lova Križe, ki naj bi se vršila 20. februarja v občinskem uradu v Tržiču, se preklucije, ker se bo lov podaljšal dosedanjemu zakupniku.

★ V Uradnem listu kraljevine banske uprave dravske banovine št. 31 od 14. t. m. je objavljen »Zakon o verski zajednici židov v kraljevini Jugoslaviji«, dalje »Zakon o zatiranju nalezljivih bolezni«, »Predpis o prijavi vojnih invalidov za prejemanje rodbinskih draginskih dokladov« in »Uredba o praznikih po sodnih postopanjih in ostalih zakonih, razen meničnega zakona in čekovnega zakona«.

★ Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej knjige »Rabok Vagyunk Mostanánk«, ki je izšla v Budimpešti in piše tendenciozno o razmerah v naši državi.

Škrlje Franc: Iz mojih spominov. Ljubljana 1929. Delo je sedaj popolno, obsega 3 zvezke, vsak čez 200 strani in stane nevezan po 70 Din, vsi trije zvezki skupaj v krasni vezavi pa 240 Din. Pred nami leži sedaj popolno delo nestorja naših politikov, ki obsega za nas Slovence važno dobo od leta 1848 pa do svetovnega prevrata 1918. S temi spomini nam je rešen velik del naše nacionalne zgodovine, iz katerih ne bo črpal podatke samo znanstvenik, zgodovinar, poklicni politik in sploh javni delavec; neprecenljiv vir bo tudi za vsakega laika, ki se količkaj zanima za naše javno življenje in našo preteklost. O delu bomo spregovorili v našem listu še podrobneje.

★ Vezan vodnik »Sto izletov« se dobiva v vseh knjigarnah; prodajna cena je 55 Din, po pošti neprilagojeno 56 Din. — Vsak, ki se za knjigo zanima stori najbolje, ako piše avtorju na naslov: Rud. Bodiura, Ljubljana, Kranjska hranilnica; Kr. banska uprava po položnicah ter pošle potem avtorju 56 Din naprej, nakar dobi takoj po pošti en vezan izvod in sicer priporočeno. Priporočeno 3 Din trpi avtor sam. Knjiga se neprilagojeno ne razpisilja.

★ F. S. Finžgarja Zbrani snisi, ki se odlikujejo zlasti po zdravi vsebini in kremenitem ljudskem jeziku, so dospeli do 7. zvezka. Ti snisi prinašajo v zaokroženih celotah pisateljeva najboljša dela, kakor so: Dekla Ančka (4. zv.), Boji (5. zv.), roman »Sam« in mojstrske novele (6. zv.), najzanimivejši pa je pravkar izišli 7. zvezek, kjer se kaže Finžgar tudi mojstra v oblikovanju osebnih doživljajev. Snise izdaja v lepi opremi Nova založba v Ljubljani, Kongresni trg.

★ Opozorjamo na današnji oglas mesarije A. Marčan, ki se je preselila v prostore bivše mesarije Jagrovi dediči v Šolskem drevoredu.

★ Iz vseh krajev naše države poročajo o uspehih, ki so jih dosegli ljudje z uporabo zdravilne specialitete »Figol-eliksir«. Rabijo ga radi pri vseh boleznih želodca in čreva s tem v zvezi pri boleznih na jetrih in hemeroidih, kar je vse posledica slabe prebave. »Figol« se dobiva v vseh lekarnah.

★ Glavobol in bolečine v križu so skoro vedno posledica zaprtja. Dozvedno brezpomembno zaprtje moramo radi tega takoj in temeljito odstraniti. Najbolje to storimo z Darmol odvajalno čokolado, ki je preizkušena skozi desetletja in splošno priznana. Zdravniki jo zelo radi predpisujejo.

★ Gospa, Vi ste čuvarka zdravja Vaše rodbine. Pazite zato na snago v hiši in perite do sledno le s pravim terpentinovim milom Gazela.

★ Kultura naroda se meri po količini vporabljenega mila. Toda ne samo po količini, temveč tudi po kakovosti. Za napredno hišo pridejo v poštev samo Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote v 7 prekrasnih vrstah: milo iz lilijinega mleka, lilijine kreme, iz rumenjaka, glicerino-vo, boraksovo, katanovo, brivsko — eno bolje od drugega, toda vsa neškodljiva! Po pošti: iz lekarne Feller, Stubica Donja, Elso trg 134.

★ Nov okrožni zdravnik. Rešenjem kr. banske uprave v Zagrebu imenovan je za okrožnega zdravnika v Metliki g. dr. Ivo Pavešić. Dr. Pavešić je bil asistent v Pragi, kjer je imel svojo privatno ordinacijo, a bil je tajnik praškega odbora »Jadranske straže«, znan javni delavec na propagandi jugoslovanskih zdravilišč in kopališč in je znan v našem kraju, ko je bil tukaj še privatni zdravnik. Ker je g. dr. Pavešić v vsej metliški okolici zelo priljubljen, priznan in iskan zdravnik, je narod to imenovanje z veseljem pozdravil.

Slabokrvnost

Dobiva se povsod po ceni Din 18-50 za škatljo. — Zahtevajte brezplačni vzorec, pozivajoč se na oglas v »Slovenecu« pri tvrdki DR. A. WANDER, D. D., ZAGREB.

povzroča glavobol, neveselje do dela in blede barvo, nastaja pa večinoma vsled slabe prehrane. Le ako telesu nudimo posebno redilno hrano, ki ima v sebi vse sestavine, ki so potrebne telesu, bo moglo telo v zadostni meri pomnožiti število belih in rdečih teles, ki se nahajajo v krvi. Eno tovrstnih popolnih in redilnih je okusna OVOMALTINE. V lahko prebavljivi obliki vsebuje vse redilne sestavine, ki se nahajajo v ajcih, mleku in sladi in to v takem razmerju, kakor je to potrebno za organizem. Malokrvnosti in slabi prehrani najbolj odpomožno z vsakdanjo uporabo skodelice OVOMALTINE.

★ Opozorjamo na oglas Spodnještajerske ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega »Slovenca«.

★ Zobni atelje E. Glavič v Litiji pri dr. Ukmarju sprejema od 8-12 in od 2 do 8; ob nedeljah od 8-12. Delo vestno, solidno, prvovrstno. Cene zmerno.

★ Sadjarji! Cepilno smolo najfinejše kakovosti in druge kemikalije za sadjarstvo dobite pri tvrdki »Chemotechna«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

Nesreča ne počiva

— Dva ponesrečenca. V bolnišnico so prepeljali večerj mizarja Tomaža Kavčiča iz Trnovskega pristanišča. Pri delu si je zlomil nogo. — Iz Hrustnika so pripeljali 26-letnega rudarja Dominika Pavliča. Delal je na dnevnem kopu, kjer so ravno razstreljevali skale. Med delom je mina prehitro eksplodirala in en drobce je odleel tudi Pavliču v glavo. Izteklo mu je levo oko. Oba ponesrečenca je v bolnišnico prepeljal ljubljanski reševalni avto.

— Smrtno se je ponesrečil. Iz Begunj na Gorenjskem, 14. febr.: Ponesrečil se je nocoj na Ovsenikovi žagi žagar Andrej Kristan, p. d. Vazar. Jermen ga je zgrabil in ubil. Žena ga je šla zjutraj iskat, pa ga je našla mrtvega.

— Velik požar v Sentli. V Sentli je pred dnevi izbruhnil velik požar. Ponoči je prišla goriti mlekarna Häusler. Čeprav so takoj prihiteli na pomoč gasilci, so mogli ti zelo malo opraviti, ker niso imeli dovolj vode. Edino, kar so mogli napraviti, je bilo to, da so preprečili, da bi se požar razširil še na sosedne hiše. Lekarna je pogorela do tal. Škoda znaša 500 do 600 tisoč dinarjev.

Ljubljana

Kai bo danes?

Drama: Cvrček za pečjo. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. Ob 3 pop.

Opera: Pri treh mladenkah. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. Ob 8 pop.

Ljudski oder: Pri belem konjčku. Ob 8 zv.

Akademski dom: Marijonetna predstava »Janko in Metka« ob 4 pop.

Narodni dom: Marijonetna predstava »Krojač, čevljar in Gašperček«. Ob 4 pop. Igra se slovenski.

Univerzitetna zbornica: Debata o predavanju g. Cirila Debeveca. Ob 10 dopolnilne.

Društveni dom Glince: Ob 4 koncert godbe Prosvetnega društva.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska 10.

Primarij Dr. Anton Breclj

Emonska cesta 20 Telefon 2620

ORDINIRA za notranje in otroške bolezni ob delavnikih 8-9 in 2-3

○ Katol. društvo rokodelskih pomočnikov vabi k sv. maši za blagopokojnega brata Kamila Štrubelj, ki bo v ponedeljek 17. februarja ob pol 7 zjutraj v stolnici. Pokojni gospod je bil pred vstopom v red usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu kot knjigovodski pomočnik zvest in vzoren član kat. društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani.

○ O Poljski, njeni burni zgodovini ter sedanjem političnem in gospodarskem položaju je na XVII. prosvetnem večeru v obliki potopisa s skriptičnimi slikami predaval g. Fr. Gabrovšek, ki nas je vodil po najzanimivejših krajih Poljske in nam razkazal njihove zanimivosti. Zlasti je poudarjal gospodarski in kulturni pomen velike lanske razstave v Poznaniu, ki je dokazala vso sposobnost in energijo poljskega naroda. Za uvod je recital g. Franc Vodnik v poljskem jeziku odlomek iz Mickiewiczevega »Pana Tadeusza« in Kasproviceve »Knjige uhojci«, da smo zaslužili svojstvo lepoto poljskega jezika. g. Niko Kuret, ki ga je spremljal na klavirju g. V. Ukmar, pa nam je zapel dvojce narodnih poljskih pesmi.

○ V skalovju, snegu in večnem ledu je naslov kulturno alpinskega filma, ki ga predvaja Turistovski klub SKALA v torek 18. februarja v kinu Ljubljanski dvor. Ta film je v primeri z dosedanjimi filmi te vrste, kolikor smo jih dobili v Ljubljani na spregled, nekaj izrednega, povsem originalnega. Če o katerem, potem je vsekar o tem alpskem filmu mogoče reči, da odgovarja svojemu naslovu. Navadno alpski filmi nanizavajo vrsto pokrajinskih slik, kar zadovoljuje samo prijatelje gorske prirode, ne ogreje pa drugih gledalcev, nealpinistov ali pa slabi filmu veličastna slika gorske narave zgolj kot milje dejanju, ki se slučajno odigra v gorskem svetu; če pa je filmsko dejanje zajeto iz življenja alpinista, se v detajlu preveč poudarja sportna stran, tako, da se filmski operat večkrat kaj težko ogne senzaciji, ki pa z

udejstvanjem pravega alpinista ne more biti v skladu. Nemška strokovna alpinistična literatura odklanja tudi alpske sportne filme, češ, da so preveč enostranski, ker preveč puščajo v nemar slikovitost gorske narave in večsah računajo pretirano z efekti. Da taki filmi ne odgovarjajo duhu in smotru alpinizma, ne more biti dvoma, ker prava alpinistika ne sledi samo dvema smotrom, kakor drugi sporti: samo rekordu in zdravstvenemu napredku človeka. Pravega planinca združuje bivanje v gorah z gorsko naravo v eno, svetli vrhovi so mu ideal nazemske čistosti. — Da moremo tudi brez »dejanja« najti pravo pot do alpskega filma, bo pokazal torkov film. Klubu Skala se je po mnogih težavah posrečilo pridobiti končno ta film, ki ga vse inozemsko strokovno čenopisje slavi kot prvi resnično pravi alpski film, za par predstav. Snov filma je razdeljena na 6 dejanj in nam kaže smuške partije v Krkonoših, v gorskih skupinah kantona Graubünden in Oetztaških Alp, izvedene v tehnično najboljšem snegu, s ceninom, vrvi in smučmi n s s veče na sirne ledenike in grebene južno-bavarskih alpin in preko opasnih sten slikovitih Dolomitov. Film sta posnela znana alpinista in odlična fotoanaterja g. Koranek in Baumann, kar najbolj jamči za mojstrske posnetke in prvovrstno prireditve. Film se bo predvajal samo v torek ob 14 in 21, radi česar se vsi zainteresirani opozarjajo, da si pravočasno preskrbe vstopnice, ki so v predprodaji pri blagajni v kinu Ljubljanski dvor. — TK SKALA.

○ Vreme v Ljubljani je bilo večerj že miljeje, solčno in lepo. Dasi dopoldne precej oblačno, je pozneje sijalo toplo solnce. Najnižja temperatura je znašala + 2,5°C, najvišja + 9,6°C. Zahodni veter. Barometer 763.

○ Neul ob obisk. Decim so v Ljubljani popolnoma ponehali, so se pojavile zadnje čase prav posebne tatvine, na kar opozarjamo občinstvo. Okrog strank namreč hodijo razni sumljivi ljudje, se izdajajo za brezposelne ali invalide ter navidez beračijo. V resnici pa samo iščejo prilike, kje bi na lepem kaj ukradli. Tako je slika predvečerašnjim okrog strank na Poljanski cesti neki berač. Prišel je tudi v stanovanje mesarja Franceta Volkerja in stopil v kuhinjo. Tam ni bilo slučajno nobenega in berač je izmaknil iz predala ves denar, kolikor ga je dobil, to je približno 800 Din in pa tri 20% kronske bone v nominalni vrednosti okrog 4000 K. Berač išče policija, občinstvo naj pa samo pazi v bodoče, da ne bo na ta način oškodovan še kdo drugi.

○ Iz policijske torbe. Mir, ki ga policija uživa pred raznimi zločinci že nekaj časa sem, traja še dalje. Včerajšnja policijska kronika beleži sicer nekaj aretacij, toda le zaradi malih prestopkov. Trije ljudje so bili aretirani zaradi prepovedanega povratka, med njimi je tudi posavski »deseti brat«, stalna nadloga Ljubljane in najmanj še stokrat aretirani in prav tolikokrat izgnani Lovro Semrajec. Dalje so bili aretirani en sumljiv postopač, ena oseba radi prodaje predmetov sumljivega izvora in en razgrajač. Poleg tatvine pri Francetu Volkerju je bilo prijavljenih še šest tatvin v vrednosti 150 do 700 Din. Drugih prestopkov pa policijska kronika skoraj ne beleži. Se celo število cestno policijskih prestopkov se je skrhilo na tri.

○ Prepričajte se in zadovoljni boste, če si pustite odstraniti Vaše nohte in kurja očesa brez bolečin pri specialistu v kopališču »Slon«, vsak dan razen ponedeljka od 8 do 18.30, ob nedeljah od 8 do 12 na razpolago.

○ Zobotehničar Pavla Marija Kocijančič, Dunajska cesta, ob sobotah popoldne ne sprejema.

Maribor

KULTURNA ZETEV

Na včerajšnji seji kuratorija Studijske knjižnice sta podala ravnatelj Studijske knjižnice D. Zunkovič ter bibliotekar prof. J. Glaser izčrpn poročilo o delovanju in uspevanju omenjene kulturne ustanove. Knjižnica šteje približno 25.000 zvezkov. Zanimanje občinstva za omenjeno knjižnico dokazuje število darovanih del, ki jih je skupaj 631 ter 24 map. Nakupljenih je bilo na novo 608 del, zamenjanih 36 del v 62 zvezkih, obveznih izvodov pa je prišlo 49. Knjižnica se je v preteklem letu pomnožila za 1545 del v 2010 zvezkih; od teh je 1067 del znanstvenega, 478 pa leposlovnega značaja. V knjižnici je na razpolago 116 revij in časopisov.

Vsega skupaj je posetilo knjižnico v preteklem letu 12.629 oseb; število izposojenih knjig pa znaša skupno 15042. Mestna občina, ki daje na razpolago prostore, luč in kurjavo ter plačuje osebo (3 uradnike in 1 slugo), je določila za nabavo knjig in revij 36.000 dinarjev, za vezavo 8000 dinarjev, za opremo in vzdrževanje prostorov (4 dvorane in 2 stranska prostora) pa 14.000 dinarjev. Veliko kulturno delo vrši v Mariboru Studijska knjižnica; ob navedenih številkah se razblinjajo sleherni morebitni dvomi. Njen pomen je tem večji, ker ima Studijska knjižnica vse pogoje, da postane v bližnjem razvoju centralna knjižnica v Mariboru, ki bo največja podpora pointenzivnemu kulturnemu življenju.

□ Lavantinsko škofijo zastopata pri današnji slovesni otvoritvi železniške proge Rogatec

—Krapina pomožni škof dr. Ivan Tomažič ter stolni kanonik dr. Vrabec.

□ Dečji dom v dvorec bivše oblastne samouprave? Mestna občina (socialno politični odsek) je odgovarjala ob poteku 10 letne pogodbe banovinskemu Dečjemu domu v Strossmajerjevi ulici prostore v hiši št. 26. Ker je Dečji dom takorekoč na cesti, se odločilni faktorji bavijo z mislijo, da bi se Dečji dom nastanil v dvorec bivše oblastne samouprave. S tem pa je občutno prizadet mariborski muzej, ki so mu bili omenjeni prostori v dvorec bivše oblastne samouprave že zadržno obljubljeni. Vpoštevajoč potrebo nemotenega razvoja take eminentno kulturne institucije kakor je muzej naj damo ob tej priliki izraza svojemu dvomu, če je bil predmetni sklep socialnopolitičnega odseka umesten ter nujno potreben.

□ S pilotsko šolo ne bo nič? Ker je število prijavljenih zanimancev premajhno, se napovedana pilotska šola, ki naj bi jo vodil inž. Knopf, najbrže ne bo mogla otvoriti — razen če se oglasi še kaj zanimancev.

□ Iz teatra. Pripravlja se uprizoritev Verdijevega »Rigoletta«; v glasbenih krogih je opaziti za omenjeno uprizoritev, ki bo koncem februarja oziroma začetkom marea, razumljivo zanimanje.

□ Zbor aeroklubov iz cele države se bo vršil sredi marca v Mariboru. Je to nekako priznanje živahnemu ter uspešnemu propagandnemu delu mariborskih »Naših kril«. Zbor zastopnikov civilne avijacije iz cele države bo imel značaj manifestacijske skupščine za razvoj in razmah jugoslovanske civilne aviacije.

□ Ker ni popoldne na razpolago vojaška godba, današnje popoldanske predstave v Narodnem gledališču ne bo; zvečer pa se uprizori »Orlov«. Gostuje Blanka Tomašičeva iz Zagreba, članica tamošnje opere.

□ Posestno gibanje. Kupili so: Alojzij Peheim od sina Alojzija del posestva v Gledališki ulici 6 za 75.000 dinarjev. — Franc in Marija Vrečko od Franca in Marije Kužner hišo na Aleksandrovi 83 za 206.000 dinarjev. — Anton in Terezija Faleš iz Slivnice trgovsko hišo Marka in Marije Kardinar v Račah za 139.000 dinarjev.

□ Smrtna kosa. V bolnici je preminul v starosti 43 let železničar Martin Šoštar iz Vrhlage pri Slovenski Bistrici. Pogreb danes ob 15. uri na magdalenjsko pokopališče.

□ Tudi mariborski Čehi bodo na slovesen način proslavili 80 letnico predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka. Proslava se bo predvidoma vršila dne 7. marea.

□ Tajinstvena usoda generala Kutjepova je zbudila tudi med ruskimi emigranti, ki se nahajajo v znanem ruskem sanatoriju v vurbeschem gradu, globoko sočutje. General Kutjepov se je namreč nahajal lansko leto nekaj časa v omenjenem sanatoriju — mimogrede se je parkrat mudil v Mariboru — ter si je z ljubeznivim nastopom v teku svojega tamošnjega bivanja pridobil tople simpatije vurbesčkih ruskih emigrantov ter sanatorijskega osebja.

□ Dom avtomobilistov. V krogih mariborskih avtomobilistov, včlanjenih v tukajšnjem avtoklubu, se je zasnova načrt, da bi si člani z denarjem, ki se nabaja v društveni blagajni, ter posebnimi doprinosi (20.000 do 25.000 dinarjev) postavili skupni dom, v katerem bi bili tudi prostori za tajništvo omenjenega kluba, centralna garaža in druge potrebne pritlikline (bencinska črpalka itd.). Omenjeni načrt moramo najtopleje pozdraviti, ker smo prepričani, da bo postavitev take stavbe tudi za sam razvoj avtomobilizma velikega pomena in da bo na drugi strani v brezdvomno znatni meri predstavljala korak naprej pri reševanju mariborske še vedno latentne stanovanjske krize.

□ Danes: V unionskem kinu: Otok izgubljenih; v Prosvetnem kinu: Patachon v pratu; na igrišču »Maribor« v Ljudskem vrtu: tekma med Ilirijo in Mariborom.

□ Anto »Brzovoz« Zagreb otvori brzi blagovni promet med Zagrebom in Mariborom. Cenik in urnik bo svoječasno objavljen.

Celje

13. februarja Marija Vengust, žena slikarja iz Celja, Dečkov trg 6, v starosti 44 let. Dne 15. februarja pa Fink Andrej, 73-letni hlapec iz Vojnika.

○ Invalidska tombola. Z ozirom na dejstvo, da obdržava vsakoletno prvo nedeljo v juniju neko drugo tudi humanitarno društvo v Celju svojo tombolo, je *Krajinski odbor Zdrženja vojnih invalidov v Celju* primoran prireditve svoje tombole na dan 6. julija oziroma v slučaju slabega vremena na 13. julija preložiti. Pri tej priliki se ponovno naprošajo ostala društva, da ta dan prepuste naši organizaciji. V nobenem slučaju se pa gori navedeni datum ne bodo več menjali.

Ptuj

Pretekli četrtek se je vršil v Ptuj gospodarski tečaj, ki je prav dobro obiskan. Na tečaju so predavali gg. prof. Vesjenjak, minister n. r. in dr. Kranjc iz Maribora o zadruharstvu. Glavni predavatelj pa je bil g. Priol, ravnatelj vinarske šole v Mariboru, ki je predaval o sadjarstvu in vinoreji. Posebno je poudarjal, naj kmetovalci, kjer je le mogoče gojijo sadjerejo, obenem pa da vinogradniki do temelja izružejo šarnico, radi katere je vino izgubilo popoln renome. Gospodarski tečaj je trajal od pol 10 do pol 1 popoldne.

V ponedeljek, dne 17. t. m., se vrši v prostorih gostilne pri Seguli železničarski občni zbor.

Novo meslo

Gospodarske zadeve Novega mesta

Zadnja občinska seja se je pečala z različnimi važnimi gospodarskimi zadevami. Iz županovega poročila posnemamo: Odbor za napravo električne centrale na Dvoru je imel v Novem mestu pred kratkim sejo. Brezpogojno so se pridružile akciji občine Novo mesto, Smihel-Stopiče in Toplice, ostale občine se pa deloma niso odzvale, deloma pa pogojno. Na sestanku se je izvolil ožji odbor iz zastopnikov gg. dr. Režka, Josipa Dularja iz Vavte vasi in dr. Konvalinke iz Toplice. Načrti in proračun se naroči pri škodovih tovarnah. Odbornik dr. Česnik je dodal še nekatera dodatna pojasnila ter predlagal, naj se poizve pri kr. banski upravi glede akcije za elektrifikacijo Slovenije in glede

Posodo za kuhinjo

lito, email, ali aluminijasto, jedilno orodje kakor tudi vso drugo kuh. opremo izberete najugodnejše pri »Jeklo«, Ljubljana. Stari trg

Igraje očistite vse predmete iz medenine, cina, aluminijuma, emaila, stekla in porcelana samo z VIM-om.

Kajti samo VIM povzroča da so predmeti čisti in snažni!

eventuelnega projekta za elektrifikacijo Dolenjske.

Delavnica za vodovodnega instalaterja je izvršena in je stala 38.000 Din. Dovršeno je montiranje vodovodne sesalke v Stopičah. Izvršila se je tudi kolavdacija. Vodovodnemu odseku se naroči, da s strokovnjakom poskusi uporabo elektrike z ozirom na zahtevo tvrdke »Novobor«, ki zahteva za električni pogon novo pogodbo in novo višjo tarifo.

Na zahtevo okrajnega načelnštva se mora prezidati in preurediti konjacija. Stroški so proračunani na 115.000 Din, katere stroške ima nositi deloma novomeška, deloma prečanska občina. Sklene se, da se odda delo na javni dražbi.

Od okr. načelnštva, oziroma banske uprave je dovoljena prodaja lesa iz občinskega gozda, a le v izmeri tisoč kub. metrov in to v prvi vrsti po lubadarju napaden les. Sklep občinskega odbora, da novomeška občina ne prispeva k stroškom za popravilo mostu preko Krke, je oblast razveljavila in naložila občini, da plača polovico stroškov za popravilo, to je 60.000 Din. Na dopis okr. načelnštva radi pospešitve tujškega prometa se sklene, da se zaprosi za vpekljavo jutranjega in večernega vlaka Ljubljana—Karlovac.

Meroizkusni urad, ki se je hotel preseliti iz Novega mesta, ostane v dosedanjih prostorih. Prizadete sosedne občine naj sorazmerno prispevajo k plačilu stanarine v znesku 400 Din mesečno. Delo za opremo za šolski vrtec v novi šolski zgradbi se je oddalo g. Jevščku za 18.000 Din. Resolucija glede nezgodnega zavarovanja in zavarovanja vseh obrtnih in industrijskih delavcev za slučaj onemoglosti, starosti in smrti se odpošlje ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje v Belgrad.

Na vprašanje odbornika Povha poroča župan o poklonitveni deputaciji v Belgradu ter o intervenciji pri g. ministru dr. Korošcu glede pomoči za gradbo električne centrale na Dvoru.

V šolski odbor se izvolijo odborniki: Povh, Matko, Vales, Puš. Za zastopnika v šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole se imenuje odbornik Udovč, za preglednika računskega zaključka za leto 1929 se izvolita gg. Puš in Matko, za blagajniškega preglednika se izvoli dr. Česnik, za člana požarno-policijske komisije pa poleg odbornika Bernarda tudi odbornik Pelko.

Pritrdi se prošnji Ivanu Klinerja, Hermine Kržišnik, Jožeta Pečnikarja in Alojzije More za avtomobilsko koncesijo. Zavrne se pa prošnja Mihaela Omahna. Izvoščekom se določi kot stojišče prostor od magistrata do Ljudske posojilnice ali pa na nasprotnem delu mestnega trga. Mariji Ferlič se prizna kot odškodnina za porabljeni svet pred novo šolo za občinski hodnik po 18 Din od kvadr. metra. Za obsekanje kostanjev ob nji Marije Ferlič proti kapiteljskemu marofu se poveri Olepševalno društvo Mestnemu župnemu uradu v Novem mestu se po pojasnjevanju dr. Česnika dovoli odpis parcele št. 617-4 k. o. Novo mesto.

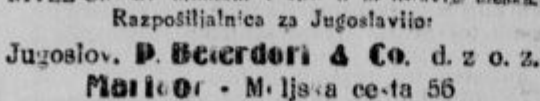
Odobritev regulacijskega načrta se na predlog dr. Česnika odstrani z dnevnega reda ter izvoli štirčlanski odbor iz odbornikov: Ogriča, Povha, Hočevarja in Puša, da načrt pregleda in o njem čimprej poroča.

Savinjska dolina

Kdor govoriti kaj ne ve, on vreme hvali ali toži!

Začnimo s to staro resnico, z vremenom, katero postavlja na laž vse vremenske preroke in oznanjevalce hude zime; trgovce z drvmi pa v nemalo zadreg. Kdo bi se grel pri peči, ko solnce vabi na plan, toplo solnce, katero je privabilo že bele zvončke, da zvončkajo prihradu spomladi. Samo da ne privabijo prezgodaj zelenja! Zima spada med ženski spol, manj verjameš, manj si prevaran. Našemu kmetu je ta resnica že davno poznana, zato nič kaj veselo ne ogleduje dežja v prosincu in zvončkov v svečnici, ko bi po starodavnem izročilu še moralo zvončkati od strehe.

Nehajmo z vremenom, saj je predpust čas možitve in ženitveželnih kandidatov. Pa je že smola, kar je staro, še vedno drži najbolje. In star pregovor »Dolg predpust, malo svatov« se tudi uresničuje. Pa ne, da nimamo ženinov in nevest! O, se preveč jih je, ali mnogo je poklicanih, malo izvoljenih. Godi se nam kot v občini z 52 volivci, a za 7 odbornikov je bilo 40 kandidatov. Denarca zmanjkuj! Savinjska dolina, raj bogatih nevest za druge kraje, je izgubila svoj venec iz hmeljskih rožic. Bogatih nam manjka še doma, nikar pa še za »izvoze«. Marsikateri fant se zaman ozira in izbira. Deklet veliko, »jurjevo malo, predolgo izbira, predpust pa mineva. Le svilen negavice so nam še ostale — nesrečne negavice, katere so še na hmeljarskih skupščinah prišle na dnevni red in v debato — te negavice so nam ostale

Telefon 35-62

Petek, 21. februarja ob 20: SNEG. Gostovanje Ma-

riboréanov.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

I. A. Krylov:

Basni Toženec

Je poleg žive žene
si neki grešnik bil še kar dve v zakon vzel.
Pa komaj car je glas o tem prejel
(a car je strog bil in nobene
potuše sôblaznim on takim ni dajal),
je mnogoženca brž pravici v roke dal
in velel tako mu iznajti kaznovanje,
da narod ves bo strah navdal
in bo za zmerom vsak se bal
storiti takšno zlo dejanje:
»Če pa spoznam, da kazni mala je,
Krog mize jaz povem sodje vse.«
Sodnikom prede huda.
Od straha jih obliva pot hladán.
Ugibajo tri dni, prepolne truda,
s katero smrtjo bi zločin bil kaznovan.
Na tisoče jih je, toda iz skušnje vejo,
da zla v ljudeh še ne zatrejo.
Nazadnje vendar Bog jim razsvetli glavé.
Zločinca brž pozovejo pred sé,
da bi razsodbo mu prebrali,
ko po prevdaru z njo so vsi za prav spoznali:
da se pusté mu s tem vse tri žené.
Začudil se temú je narod in pripravil,
da car sodnike vse povesiti veli.
A ni minilo štiri dni —
se je troženec že zadavil. —
In sodni ta izrek je takšen strah napravil,
da treh žená od tistikrát
nihe ni šel v tem carstvu več jemát.

Prevel Georges.

I. A. Krylov:

Britev

»Nekoč sem z znanecem se sestal in rade volje
na poti z njim sem skupaj nočeval.
A zjutraj komaj da oči sem pomencal,
kaj vidim? — Znanca nekaj kolje.
Zaspala snoči sva šaleč še, brez skrbi,
a vse drugače se prijatelj zdaj drži:
Zdaj vzklika, vzdihla zdaj ječi.
»Prijatelj, kaj ti je?« zavpijem,
»si mar bolan?« — »Oh, ne! a jaz se brijem!«
»Samó? Kako?« Pogledam: revež moj
v zrcalo se solzán tako cmerávo pači,
ko da bi iz kože že devali ga konjači.
I poznavši reve vzrok takoj,
»Ni čuda,« mu velim, »da solze liješ.
pogledi, prosim te: to pač
ni britev, ampak je — sekač.
Ti mučiš z njo samó se, ne pa briješ.«
»Prijatelj, ne tajim,
da je bolj topa britev.
Kaj bi ne znal tega, takó moj um ni plitev;
a z ostro se jaz vrezati bojim.«
»Verjemi mi prijatelj in ne zabi,
da vrežeš prej se z britvo skrhano,
a varneje se boš obril z nabrušeno,
le spretno jo ti rabi.«

*

Povest to rad pojasnim Vam:
So mnogi, ki — čeprav jih je priznati sram —
ljudi z razumom se bojijo
in rajši tepce krog sebe trpijo.

Prevel Georges.

Na kraju umora

»Najsi bi tudi vse, kar ste dozdaj napisali,
temeljito presodil, vam vendar ne bi mogel
reči, ali bi se dala vaša pisateljska nadarje-
nost vporabiti v živem organizmu dnevnika.«
S temi besedami mi je glavni urednik lista,
pri katerem sem si hotel zaslužiti prvi lov
časnikarske slave, vrnil moje rokopise nepre-
čitane. »Romani in novele,« je nadaljeval,
»se zamišljajo pri pisalni mizi; uredniški
obrat zahteva od poročevalca napet opis
ozračja, v katerem se je porodil kak dnevni
dogodek, pravilno izbiro zanimivih in važnih
momentov iz trenutnega vrveža, z eno besedo
odločno stališče nasproti danim dejstvom in
neopredelljivo sposobnost, da v naprej sluti
bodoče dogodke. Dati vam hočem priliko, da
poizkusite svojo sposobnost za težki repor-
terski poklic. V jutranji izdaji našega lista
smo prinesli notico o groznem umoru v ne-
kem tukajšnjem hotelu. Prisostvoval sem
ogledu na licu mesta po umoru in mi je ves
položaj dobro znan. V večerni izdaji prine-
semo kar se da zajemljiv opis prostora, v ka-
terem se je zgodil umor. Hotelski sluga ima
naročilo, da dovoli našemu poročevalcu vstop
v sobo, v kateri se je zgodil zločin. Tu imate
natančen naslov in s tem pismom se legiti-
mirajte; ako bom imel v dveh urah vaše po-
ročilo v rokah, bova lahko dalje govorila o
vašem stalnem sotrudištvu.«

Dve uri imata stoindevaset minut; pri-
bližno trideset minut je vozil avto do hotela v
slaboglasnem predmestju. Nad vratni napis
»Hotel«, ob vratih na razjedeni pločevini be-
besede: Sobe od Din 30.— višje. Zgradba
skrajno zanemarjena. Skozi umazane, belo
pobarvane šipe plaho pronica v vežo neko-
liko dnevne svetlobe. Zarka luč svetilke ne
more pregnati sivine vratarjevega obličja, ki
pregleduje mojo legitimacijo. Ko ga gledam,
se mi vsiljuje vprašanje, kje bi bil že srečal
podobne sumljive postave. V prvih jutranjih
urah stražijo po velikih kolodvorih in njihovih
čakalnicah ali ponoči po temnih cestah,
kjer jih prežene glas hitrega koraka. Vedno
drže glavo postrani, a oči so molne, kakor
s pajčevino zasrte.

Glasovi iz teme davnin

III.

Peter Leonhardt si je nekoliko opomogel
in stekel za prijateljem, ki je nenadoma odšel
iz sobe. Našel ga je na stopnišču pred vrati
sosednjega stanovanja, v katero skuša vdreti.
Stranke hite iz stanovanj na pozorišče, kmalu
se prikaže na stopnicah tudi stražnik; strahotni
hrum so bili slišali po vseh bližnjih cestah.

Vrata, ki so bila izredno dobro zaprta, je
mogel odpreti šele ključavničar. Kot prva sta
vdrla v stanovanje dr. Hock in stražnik. Našla
sta vpokojenega dvornega svetnika v kotu de-
lavnice sedečega na tleh iz ust se mu cedi slina
in teče po dolgi, zeleno-sivi bradi. Na čelu ima
krvavečo rano. Očividno je iznenada zblaznel in
razbil svoj veliki radioaparát, katerega razdrob-
ljeni, pohojeni in stolčni deli so ležali razme-
tani po vsej sobi. Dr. Hock plane predvsem k
aparatu ter se šele nato vda poklicnemu nagonu
in se skloni nad bolnikom. Toda tu in tam je
pač vse izgubljeno in ne more več pomagati no-
bena umetnost.

V tem ko dr. Hock obvezuje prasko na čelu
zbesnelega dvornega svetnika, se pogovarja
Leonhardt, v katerem se je prebudil časnikiar, s
hišnico. Dobro je vedela, tako mu pripoveduje,
da se bo dvornemu svetniku zmešalo! Ampak
kaj je s to hišo! ... Preje gospod Rubin, potem
gospa vdova finančnega nadsvetnika ... nena-
doma ...

Tedaj se hišnica spomni, da govori z brat-
tom vdove finančnega nadsvetnika in zmedeno
momlja nekaj o nervoznosti Leonhardt jo hoče
vprašati, kaj je bilo z gospodom Rubinom, toda
tedaj se oglasi pred hišo ropot velikega reše-
valnega avtomobila, s katerim so prišli po dvor-
nega svetnika; hišnica je stekla po stopnicah.

Dr. Hock je predal starega moža zdravni-
ku reševalnega društva, povedal p. avkar do-
šlemu policijskemu nadzorniku svoje ime in na-
slov, nato pa položil roko na ramo svojemu pri-
jatelju: »Pojdiva, drugače mi zblazniš še ti...«
Potegnili ga je seboj v vdovino stanovanje in
začel tam brskati po jedilni omari, dokler ni
iztaknil steklenice španskega vina in nekaj pe-
civa. S tem je poživil časnikiarja, nato pa mu
začel slednjič pojasnjevati celo stvar.

»Predvsem,« je rekel z grozečim izrazom.
»Ničesar v list! Vražje blizu si bil možnosti,
da bi napisal največjo časniško senzacijo vseh
časov, bil si zraven, ko — vseeno ... imel si
smolo! Dokazati ni mogoče ničesar, zato je bolj-
še, da ne izzivamo posmeha. Ničesar v list! K
večemu, če že hočeš, krajevno notico: Vpokojeni
dvorni svetnik v Wattmannovi ulici je iznenada
zblaznel. Bolnikovo stanje je težko itd. Kajti ta
človek ne bo nikdar več zdrav, to mi veruj.«

Docent nenadoma zavpije: »To je bil eden
največjih genijev našega časa!«

»Jaz saj sem o tem prepričan,« je mirneje
nadaljeval. Slučaj je nanesel, da grede moja raz-
iskavanja v isti smeri ... Kakor veš, sem tak no-
rec, da zame otologija ne obstoja samo v vi-
soki umetnosti, da bolnikom lopatim masčobo
iz ušes. Mene od nekada zanimajo neki nepojas-
njeni pojavi sluha ... Povej, ali ne slišiš včasih
posebno predno zapiš, glasov, ki ti čisto jasno
nekaž kličejo v uho, odlomek nezmišelnega stav-
ka, dve ali tri besede ... Jaz to slišim. Ali ne
mora biti vsemirje polno govornih tresajev? Od
iznajdbe radia vemo, da more najenostavnejši
aparát ujeti zvoke, ki jih je kdo pred par minu-
tami proizvel neke na Novi Zelandiji ... Zakaj
ne tudi besed, ki so bile izgovorjene pred tisoči
let?«

»Fizikalna teorija ne pozna nobenega čas-
nega konca valov. Beseda, ki jo sedaj izgovorim
nasproti tebi, mora še tisoče let valovati dalje.
Samo ujeti jo je treba znati! Nič drugega nam
ne manjka kakor neizmerno občutljiv radioapa-
rat, ki sprejema zvoke davnine, zadnje, najrah-
lejše tresaje, ki se nikoli niso mogli popolnoma
umiriti.

Tak radioaparát ...

Cuj. Pojasniti ti moram svoje današnje ob-
našanje, ki se ti je moralo tod in tam zdeti do-
cela noro. Ta hiša v Wattmannovi ulici mi ni
bila neznana. Pred par tedni so me bili povabili

Pogledam na uro — enajst je. Že enajst,
si mislim in dam možaku razumeti, da se mi
mudi. Lena ravnodušnost, s katero mi slednjič
nemarno pove številko sobe in mehka razvle-
čenost njegovega obraza sta v sumljivem na-
sprotju s kruto trdostjo njegove žilave roke,
s katero mi v zaničljivem zamahu pokaže pol
po stopnicah. »Ključa ne potrebujete, toda
veliko gori ne boste več videli; pospravili
smo že!« je zaklical za menoj. Škodoželjnost,
ki zveni iz njegovih besed, me ne more mo-
titi. Soba št. 11, je dejal in enajst je zame
srečno število. Vsak človek se na kak način
nagiba k praznoverju in v mojem življenju
je igrala ta številka srečno ulogo. Pogledal
sem na uro; če odračunam 30 minut za vožnjo
nazaj, mi ostane še ena ura za poročilo — ča-
sa dovolj.

Predvsem vzbuja moja pozornost kljuka
na vratih, za katerimi se je zgodil umor. Ogu-
ljena je od nemilih prijemov nešteti ne-
znanih rok in njena obla oblika iz slabe medi
se svetli na temnem hodniku kakor zlovesče

na neki konzilij: židovski trgovec Rubin je v
tej hiši zblaznel, prav v tem-le stanovanju!«

Leonhardt napravi brzo kretnjo. Seveda!
Od tod pozna to ime.

»Da,« nadaljuje doktor, »na ta način je tvo-
ja sestra dobila stanovanje. Malo je manjkalo
in ... To ni zdravo stanovanje za nervozne
ljude. Onstran te tenke stene dela velik in ubog
iznajditelj svoje poizkuse, poizkuse, ki so skozi
steno prevajali tihe in strašne glasove! Nič čud-
nega, če se je tisti, ki je ležal poleg postelje,
čutil bolnega. Ta gospod Rubin si je še potem
enkrat domišljjal, da sliši glasove ... Spravili
so ga v zavod za živčno bolne in jaz sem ga
moral preiskati zaradi ugotovitve, če je njegov
ušesni ustroj v redu. Priznam, da izprva nisem
ničesar slutil. Potem sem moral pa vedno zopet
misлити na tega človeka. Kakor rečeno, tudi jaz
poizkušam v tej smeri, doslej brez uspeha in
skoraj tudi brez upa. Toda vedel sem, da bi
moglo biti, morda kak čisto enostaven aparat,
ki bi beležil tudi še zadnje najrahlejše tresaje
prastarih zvočnih valov ...«

»Pomisli, kaj se to pravi!« je nenadoma za-
vpil docent. »Vsako besedo, ki je bila kdaj iz-
rečena, bi mogli slišati; vse tajne najdavnješe
preteklosti bi bile odkrite!«

Saj sem morda sam norec; ta gospod Elija
Rubin, ki si je domišljjal, da postelja govori z
njim, mi ni šel iz glave. Včeraj sem šel prvič
po tej ulici, in ...

Ne, to ti povem, moj sin, za poklicnega
opazovalca si dovolj slep. Ko sva včeraj prišla
do te hiše, sem dobro videl, kako si začudeno
zijal vame, opazil pa nisi nič, prav nič. Ko
pojdeva od tu, prosim, dobro pazi na čudno
razčlenjeno visoko anteno na tej strehi, anteno,
ki ima obliko in je, o tem ne dvomim, iz kovinske
zlitine, ki je doslej še nihče ni poznal ... Jaz sem
jo včeraj na prvi pogled opazil. Poslej sem sploh
mislil samo na to, kako bi prišel v to hišo ve-
like skrivnosti!

Ostalo boš polagoma sam umel. Nemudo-
ma pride k meni tvoja sestra. V svoje presene-
čenje zvem, kje stanuje in kaj ji je. Nato sem
zagrešil majhen medicinski zločin in jo z zvi-
jačo spravil v sanatorij dr. Hütterja — gotovo
ne v njeno škodo — kjer sedaj, ko bo kmalu
ura deset in je injekcija učinkovala, nedvomno
že izvrstno spi. Igral sem dovolj spretno, da bi
si vsaj za eno noč zagotovil to spalnico in njeno
skrivnostno steno ...«

Dr. Hock utihne in si briše potno čelo. Dol-
gi Leonhardt pa razburjen koraka po sobi gori
in doli.

»Toda še vedno te ne razumem popolnoma,«
de doktorju: »kaj pa se je zgodilo dvornemu
svetniku?«

Dr. Hock vzdihne. »Nič kakor majhna ne-
izogibna nezgoda pri poizkusu. Posrečilo se mu
je že bilo ujeti glasove iz minulosti, toda nje-
gov aparat se ni bil tako popoln, da bi jih bil
mogel poljubno ločiti in razvozljati. Kakšen pe-
klenski Babel glasov mora biti neprestano v
svetovju, ki je na srečo našim grobim čutilom
prikril! Ne nepojmljivi tohnvabohn akustičnih
valov, ki jih daje vesoljstvo, marveč samo maj-
hen, smešno majhen delec sva slišala midva za
kratek trenotek — in ti si se onesvestil, a moje
ravnotežje se je tudi nevarno majalo. Sedaj pa
si predstavljaj starega učenjaka v sosednji sobi.
On ni neprizadet kakor midva, marveč stoji
v največjem, najsilnejšem in najstrašnejšem tre-
notku svojega življenja, vse njegove strune so
do skrajnosti napete; če so ob prvih njegovih
poizkusih zblazneli sosedje — v kakšnem stanju
so se morali nahajati potem njegovi živci! Aku-
stična eksplozija, ki sva ji bila priča tudi midva,
je mero prepolnila ...«

Po daljšem molku je sklenil docent: »Jutri
bom skušal preiskati anteno in morda tudi raz-
bitine aparata ... Toda ne upam ničesar. V dno
duše sem prepričan, da stari učenjak ne bo
ozdravel in da mu ne bom mogel rešiti slave te
velikanske iznajdbe, ki jo bo kdajkoli nekoč go-
tovo odkril kak drug iznajditelj; kajti da so se
začele razmikati megle, ki skrivajo zadnje tajne
narave, ni mogoče dvomiti.«

Arnold Höllrigel.

(Prevel A. V.)

oko zavratne zveri. Ko se je obojavljaje do-
taknem, si predstavljam, kako je pred nekaj
urami ležala na njej morilecova roka. Nerada
in škripaje so se vrata odprla. Reven pro-
stor, železna postelja, raztrgana zofa, majhen
umivalnik, majava miza, stol, skozi umazano
okno pogled na obzidano dvorišče, to je vse,
kar more opaziti trezno oko. »Pospravili« so,
vse sledove umora so izbrisali, a vendar je
umor neolčljivo zvezan s temi štirimi stena-
mi in predmeti v njih, ki so bili njegova pri-
ča in so morda služili v pomoč. V tem ozračju
moja domišljija vročično deluje, pretresljive
slike se vrste pred mojimi očmi in svinčnik
neugnano beži po papirju.

Dvajset minut pred določenim časom sem
položil svoje poročilo v roke glavnega ured-
nika. Čital je pozorno, napeto in vidno zado-
vljen izjavil, da je dobro in zrelo za tisk.

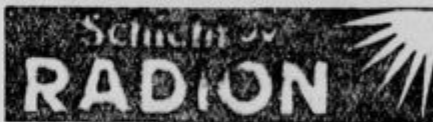
Samo majhno napako je našel in popra-
vil — umor se ni zgodil v sobi št. 11, marveč
v sobi št. 12 ... toda hotelske sobe so si tako
podobne.

A. Steierer.

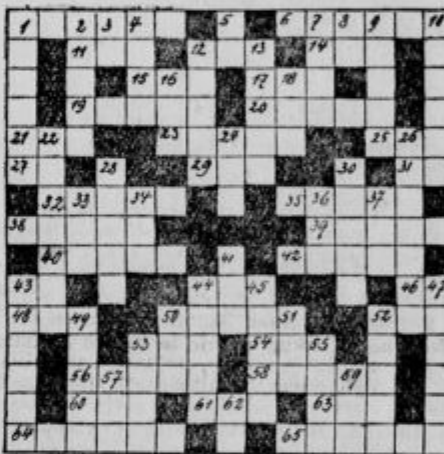

Dvojno zimsko veselje

daje ličnosti lepe in pedantno čiste vol-
nene obleke. Ako se ne pere kakor je
treba, se stisne in daje utis stare po-
nošene obleke. V mlačni raztopini
Schichtovega Radiona se stvari nalah-
ko ožmejo in ostanejo mehke in lah-
ke ter varujejo svojo prvotno barvo
in sveži ton. Celi ta posel se oprav-
lja hitro in brez truda, ako se uporablja

Križaljka

Besede pomenijo: Vodoravno: 1. Mesto v Sr-
biji, 6. mesto v Srbiji, 11. del glave, 12. izdelek če-
bel, 14. oseb. zaimek, 15. zdravilo, 17. mesto ob Do-
navi, 19. slovaško mesto, 20. shramba, 21. prst, 23.
gora pri Beogradu, 25. vprašalna členica, 27. ozi-
ralni zaimek, 29. pod, 31. tekočina, 32. gozdno dre-
vo, 35. jud, 38. plemič, 39. oblika las, 40. skupina
ljudi istega jezika, 42. oblačilo, 43. časovni veznik,
44. mera za vsebino, 46. medmet, 48. žensko ime,
50. važna postaja v Sloveniji, 52. jadranski otok,
53. muzik. izraz, 54. krajevni prislov, 56. sultanovo
pismo (diplom), 58. rokodelc, 60. mera za čas, 61.
oče, 63. del glave, 64. skupina vojaštva, 65. bolezen.

Navpično: 1. Mesto v Dravski banovini, 2.
oblačilno blago, 3. vzklík, 4. elektr. mera, 5. pritrđil-
na členica, 7. geometr. lik, 8. veznik, 9. prevozno
sredstvo, 10. prelaz v naših Alpah, 12. moderni
športnik, 13. mesto v Bosni, 16. časovna doba, 18.
mesto na Nižjem Avstrijskem, 22. gorovje v zahod.
Aziji, 24. glas, 26. letovišče ob Jadranu, 28. harmo-
nično soglasje, 30. moško ime, 33. kakor 60. vodo-
ravno, 34. število, 36. kraj blizu Opatije, 37. oblika
pesmi, 41. užitna rastlina, 43. del ladje, 44. socialni
razred v Indiji, 45. del rastline, 47. mesto na Hrvat-
skem, 49. zbirka slik, 50. grška boginja, 51. del
cerkve, 52. mesto v Srbiji, znano po preprogah, 53.
veliko poslopje, 55. prostor ob hiši, 57. kakor 16.
navpično, 59. pogojna členica, 62. osebni zaimek.

Za pravilno rešitev razpisujemo nagradi:

1. Pregelj Ivan; Tolminci.
2. Sevcenko Taras; Kobzar.

Rešitev uganke »Glavnike«.

Vodoravno: Krst pri Savici.

Navpično: 1. Kamnik, 2. Slovan, 3. prapor, 4.
iguman, 5. Apolon, 6. infula, 7. istina.

Za zagrado sta izžrebana:

Albin Stritar, upravitelj deškega vzgajališča v
Ljubljani (Shechan Patrik; Nodlag).
Fran Horvat, stud. theol. v Mariboru (»Hanka«).

Vpoštevati smo tudi številke naknadno došle
pravilne rešitve ter dobi po žrebu nagrado:

Ivan Simončič, uradnik na soc. ministrstvu v
Belgradu (Meško Ks.; Dve slik).

IBBS

Najstarejša
trrdka
na svetu
Ustanovljena
l. 1712

za zube

za toa'eto

za brille

Kier gospoduie noč

Samojed Fedor se je vračal s svojim obilnim lovskim plenom in bil sam s seboj izredno zadovoljen. Dal si je duška v barbarski pesmi, v kateri je opeval samega sebe kot najboljšega lovca in si obetal, da bo za izkupiček kož dobil toliko žgaja, da bo šest dni pijan; pa tudi druge bo napojil. Nenadoma pa se je ustavil, utihnil, obrnil obraz proti oceanu in vohal po zraku kakor pes. Potem je hipno oživel, teklen proti skupini črnih kož in že od daleč kričal: »Parnik prihaja!»

Na ta krik se je vsa naselbina živahno zgenila. Naseljenec Voronin je vzel veliko mornariško kukalo in z njim otipaval prazno obzorje: »Ničesar ni videti.«

Fedor je živahno odvrnil: »Dim, po dimu diši.«

»To so pravi vrati,« je zagodrnjal Voronin nasproti župniku Nikodemu, »boljši nos imajo nego vsak pes.«

Dve uri nato je parnik v zalivu spustil sidra. Samojedi se niso mogli spomniti, da bi bilo kdaj toliko ljudi prišlo s parnika na obalo. Mornarji, mizarji, mladi ljudje z aktovkami, strog kmet v jelenjem jopiču in slikar Toporkov, vesel rdečelasec, ki je že bil enkrat na otoku. Samojedi so ga takoj zopet spoznali, kakor se sploh do smrti spominjajo vsakogar, ki se le enkrat pokaže v njihovi puščini. Stiskali so mu roko in ga z otroško naivnostjo spraševali, kakož s prstom na posamezne prišlece: »Kdo je to? In kdo je oni? Kje je veliki poveljnik?»

Z obale se je valila množica v cerkev in mlad mornar je zaklical Samojedom: »Sodrug! na shod!»

Samojedi so vneto vpraševali Toporkova: »Kaj pravi?»

»Pojdite za njim; govoril bo z vami.«

Samojed Fedor je videl, kako se je neki kmet v jelenjem jopiču ustavljal pred cerkvenimi vrati. Župnik Nikodem je vrata odprl, toda kmet ni šel v cerkev. Začel je le nekaj kričati in mahati z rokami. Fedor je razumel samo tri besede: »Sodrug, car in Bog.« Nato se je kmet odločno utrudil in na njegovo mesto je stopil mlad človek s čepico, ki je ravno tako glasno in srdito kričal. Razposajeni mornarji so začeli med smehom in šalami vlačiti iz cerkve ikone, oltar in vse drugo ig metali na kamenje pred cerkvijo. Ko so privlekli ven velikega, težkega Nikolaja, so se Samojedi prestrašeni umaknili. To je bil vendar glavni svetnik. Potem so začeli prinašati ven srebrna in zlata okleščila in jih polagati na kup. Dva mornarja sta z žago splezala na cerkveno streho, odžagala križ in ga vrgla dol.

Fedor se je spomnil, kako slovesno so nekoč postavili ta križ, pojoč molitve. — Sedaj so postavili mornarji lestve ob cerkev in zveneli so padali drug za drugim na kamenje in vsak je, ko je udaril ob tla, pretresljivo zajčal. Nato so vse zažgali.

Sedaj so začeli mornarji z ladje vlačiti v cerkev vreče moke in soli.

»Kaj bo to?« je vprašal Fedor mornarja. »Začelo živeti,« je odvrnil ta. Fedor je šel z njim in ga pocukal za rokav: »E, marina, ali bo kaj piti?»

Mornar se je ozrl okoli sebe. »Da, prinesi lisice.« Pokazal je Fedorju steklenico, v kateri je klokalo nekaj zelenega. Hitro sta stopila v Fedorjevo kočjo. Tu je mornar Samojedu izročil steklenico in rekel: »Pazi, ne pokaži nikomur. Zelo strogo je in prišel bi v ječo.«

Fedor je steklenico nemudoma nastavil na ustnice.

Tri dni je ostala ladja v zalivu. Čolni so dovažali na obalo moko, sol, maslo, les, smodnik in svinco, nalagali pa kože, mast, ribe in perje. Samojedi in njihove žene so hodili pijani in tulili divje pesmi. Potem je ladja odplula in vzela s seboj župnika Nikodema. Slikar Toporkov je pa nasprotno ostal, da bi delal do jeseni.

V taboru so pili še štiri dni. Neka deklca se je napila do smrti in ker popa Nikodema ni bilo več, da bi nad mrtvo molil iz knjige in pel, je prišel stari buddhistični šaman Hatazan in bobnal z železno žlico na kotel.

Po pogrebu je rekel Hatazan: »Rusi so svojega Boga usmrtili, to je njihova stvar. Toda naš Numa živi, je vedno živ in bo vedno živ. Numa hoče žrtve, hoče živih žrtev. Koliko let ni imel Numa nobenih žrtev. Srditi je. Rusi so svojega Boga usmrtili. Ruskemu Bogu si mogel darovati voščene sveče, lisice, ribe — Numa hoče kri. Numa hoče ljudi.«

In odšel je iz kočje. Bilo je polnoč, ko je rdeča solnčna luč krožila tik nad vodo in je ležal rdeč žar po kamenju in na nebu, in je bila naselbina začarana v molk.

Slikar je hodil že zarana v gore ali na obalo ter je risal tam noč in dan. Menil je, da take svetlobne igre ni nikjer na svetu kakor tu. Ogljenorčne kamenite gore in poleg sneg. Belo spenjeno morje v viharju in žarko, veličastno nebo. Lilaste gore v daljavi in biserne vode. Zatopljen v svoje delo, niti opazil ni, kako se Samojedi na nekaj pripravljajo. Nekega večera je prišel k njemu Fedor. »Dober človek si. Ljubim te. Daj mi piti.«

Slikar mu je dal steklenico in Fedorju so se zasvetile oči. »Hatazan ni ukazal Rusom povedati, toda jaz te ljubim. Velika slavnost bo, Numa bo prišel.«

»Kateri Numa?»

»Numa je naš bog. Živi v nebesih. Ruski bog je mrtov. Numa pa živi v nebesih.«

Slikar se je takoj odločil: »Fedor, s teboj pojdem na slavnost.«

Samojedi so v skupinah zapuščali tabor in se odpeljali k jezeru sredi otoka, onstran gora. Fedor je prišel o polnoči, ko se stalo solnce v rožnatih obročih in v srebrnem, meglenem siju in so ptice spale. Fedor je rekel: »Pojdite.«

Ob zatonu carske Rusije

Kmalu pa je Stürmer svoje prijatelje razočaral. Videli so, da je nad vse častihlepen in pihel, njegove sposobnosti pa so bile tem bolj neznatne. Samo o tem je sanjal, kako bo na bodoči mirovni konferenci predsedoval in v duhu je že videl, kako pišejo vse zgodovine o njem in kako se blesti njegovo ime poleg imen Nesselbrode, Metternich in Bismarck. Žalibože pa ni njegova sposobnost niti zdaleka dosegala te državniške in ni trajalo dolgo, ko ga je razočaran pustil car pasti in je Rasputin temu pritril.

Med tem pa se je Rasputin silno navdušil za podpredsednika dume Protopopova, s katerim se je seznanil v »sanatoriju« Badmajeve. Protopopov je bil zelo ljubezniv človek s prikupljivim obnašanjem. Bolan pa je bil za progresivno paralizo, vsled česar je bil včasih nad vse razigran, drugič pa popolnoma apatičen in trp. Kadar je bil razigran, je bil nad vse duhovit in dovtipen, da se je vsa okolica njegovi ostroumnosti naravnost čudila. Kadar pa ga je prevzela apatičnost, je bil čisto nesposoben za vsako misel in tudi najnavadnejšo »tvar ni mogel razumeti. Že dolgo vrsto let je bil stalni pacient Badmajeve, ki se je že dolgo trudil, da ga spravi na visoko mesto.

Rasputin se je seznanil v Protopopovim, ko je imel ta baš svoj dobri trenutek. Takoj je sklenil, da mora postati ta duhoviti mož notranji minister. Car se je v začetku branil, ker je pripadal Protopopov levemu krilu dume. Toda Rasputin ni odnehal in z največjo trdovratnostjo je tako dolgo govoril carici, da mora postati Protopopov minister, dokler ni car odjenjal in imenoval Protopopova za notranjega ministra. Še v zadnjem trenutku je nastal vsled tega spor in Rasputin je moral sam priti v Carsko selo, da je zlomil zadnji carjev odpor. Zmagoslaven se je nato vrnil v Petrograd in sedaj se ni več čutil samo kot zdravnik prestolonaslednika, temveč tudi kot mož, ki je carju neobhodno potreben svetovalec v vseh usodnih in težkih državnih vprašanjih.

Ko je prišel v salon svoje oboževalke, gospe Golovinove, je dejal: »Vse sem spravil zopet v pravi tek. Ni bilo drugega treba, ko da sem šel sam tja. Prvega človeka, ki sem tam srečal, je bila Anja. Samo stokala je in zdihovala: »Ne gre in ne gre, Grigori Jefimovič. On noče in noče. Samo ti še lahko pomagáš.«

No, pa sem šel lahko sam tja. Takoj sem spoznal, da je mama jezna in razžaljena, papa pa je hodil po sobi in žvižgal. Potem, ko sem oba nekoliko nahrulil, sem jima zagrozil, da takoj odpotujem v Sibirijo in prepustim carjeviča in vso njih rodbino njihovim usodi. Takoj sta mi dala v vsem prav. »Kdor Bogu obrne hrbet, ta gleda hudiča v obraz,« sem dejal. »Nekdo jima je nekaj govoril in dopovedoval. Kaj pa ti ljudje vedo? Prav nič! Samo mene naj poslušajo. Vem, da je Protopopov dober človek, ki veruje v Boga. Samo za to pa gre!«

Svojemu tajniku pa je dejal Rasputin ta večer: »V tolstem Hrostopu smo se zmotili. Tepec je, čeprav je od prave stranke! Rečem ti, vsi, ki so pri desničarski stranki, so tepci. Zato smo se sedaj odločili za levico in naredili Protopopova za ministra.«

Nato je ponosno pokazal na svojo veliko kmečko roko, jo krepko stisnil in dejal:

»V teh prstih držim rusko carstvo!«

Slikar se je molče in hitro pripravil; vzel je s seboj nekaj živeča, dve steklenici konjaka, sklad risalnega papirja in spaino vrečo iz jelenjih kož: »Gotov sem, pojdiva.« V zadregi, toda odločen, je prosil Fedor: »Daj mi piti!«

Pred Fedorjevo kočjo je stalo že dvoje sani. Na enih so bili naloženi koli in zvežnji, na katerih je sedela Fedorjeva žena. Psi, po dvanajst v vsakih seneh, so ležali vpreženi. Slikar in Fedor sta sedla na druge sani in odvihrali so. Psi so tulili in lajali in niso razločili ne kamenja ne ledu ne jam. Ko se je začela strmina, so se psi umirili. S prelaza je bilo v dalji videti jezero. Desno se je dvigala nad njim strma stena iz štirih skal. Posamezni kamni na skalah so slišili rogovom kaknega nestora. Razpoke v črnem skalovju so bile polne sinjega ledu in so bile podobne kačam, ki lezejo po skalovju v jezero. Levi breg je bil ploščat, in okoli nizkega holma je bilo videti do dvanajst sotorov, izmed katerih se je vil dim. Samojedi so nekaj kopali z železnimi lopatami in prezrli slikarja, kakor da bi ga sploh ne bilo. Ko se je pa hotel približati griču, ob katerega vnožju je stalo šest lesenih malikov, a na njegovem vrhu sedmi, največji, tedaj mu je eden Samojedov prestregel pot: »Ne hodi. Hatazan je prepovedal. Numa se bo srdil. Ti si Rus.« Slikar je segel po steklenico in dal Nikolaju čašo. Nikolaju so se zasvetile poševne oči. »Dober človek si, daj več in pridi bliže,« mu je rekel.

Šli so do griča. Spodaj so stali čudne sani, kakoršnih Toporkov še nikoli ni videl: namesto dveh so imele po tri smuke. Na enih je ležalo nekaj dolgega, zavitega v jelenje kože in podobnega človeškemu telesu. To so bile malikove sani. Toda Samojed je priganjal: »Pojdi, pojdi! Hatazan bo hud.«

Sredi noči je prebudilo slikarja čudno tuljenje. Brž je zlezal iz spalne vreče in šel iz sotora na plano. Samojedi so v tesni gneči krožili okoli griča in tulili svoje molitve ali pesmi. Na razprostrti jelenji koži so vlekli za seboj nekaj sivega. Slikar je stopil bliže in videl, da je bila to človeška po-

Rasputinovo romanje v svete kraje.

S svojega romanja v svete kraje je Rasputin redno poročal carici. Na majhnih listih, ki so bili dostikrat čisto zamazani od valjanja po njegovi torbi, je v okornih črkah zapisoval svoje vtise. Vsak tak list je carica skrbno zgladila in nato je s svojo nežno roko prekopirala vse te nerodne čarke v svoj dnevnik. Dostikrat se je morala silno truditi, da je mogla te krive vrste in zveržene črke sploh razbrati. Tu pa tam je popravila kako pregrobo pravopisno napako, toda v glavnem je vse verno prepisala in čuvala v svojem, v safian vezanem dnevniku Rasputinove popise pot pravo razodetje. Naravnost uživala je carica, kadar je s svojo, z diamantnim prstanom okrašeno roko razgrnila Rasputinove liste, pa čeprav so bili vse mastni in zmečkani. Toda carica ni videla ne mastnih odtiskov in ne okorne pisave, ker je bila vsa prevzeta od prepričanja, da je v vsaki vrsti teh lističev božji duh. In zato je carica vsa srečna prepisovala Rasputinove popise.

A priznati je treba, da so bili kljub vsej svoji okornosti, ti popisi zanimivi in plod globokega ter ostrega opazovanja. Takole je pisal Rasputin:

V Kievskem Pečerskem samostanu

»Iz Petrograda sem prišel v sveti kijeviski samostan in Petrograd imenujem svet. Toda svet je poln misli na vsakdanjost, dočim je tu v samostanu mir in tišina. Če se spusti doli podoba Matere božje, če zadoni zbor, potem zamreta duša in srce in vsakdanjost je pozabljena.«

Šel sem tudi v jame in tu sem videl preprostost; tu ni ne zlata in ne srebra in božji mučeniki spe v priprostih lesenih trugah. In pomislil sem, kako nas izobilje samo tlači in vznbuja v nas dolgočasje. Bog je blagoslovil te čudovite jame: Njegova roka jih je izdoblila iz kamenja in tu so se sveti možje skrili pred svojimi sovražniki.

Tudi sedaj ima svetnik številne sovražnike, zakaj brat se bori proti bratu, nobeden pa noče odnehati. Preje, za časa mučnikov, so bili pravoverni kristjani preganjani od tujcev in poganov, sedaj pa mučimo sami sebe, sedaj preganja pop popa, oče sina. Izpolnjuje se božja beseda o približevanju konca.

In videl je Job iz jam, da je njegova celica ozka in majhna, toda bil je srečen, miren in potrpečljiv sredi vse svoje stiske. Da bi se tudi mi s svojim duhom podali v priprostost in v tesni celici molili k Bogu in potem bi postali deležni Gospoda!

Na morju!

Kaj naj rečem o morski tišini? Ko smo se iz Odese odpeljali na morje, me je takoj objel čudovit mir. Moja duša se je veselila z morjem in je tiho sanjala. Videl sem, kako so se zasvetili majhni valovi in želel sem, da ne bi imel nobene želje več. Če sem zjutraj vstal, so mi govorili valovi in njih gibanje je okrepiło mojo dušo. In kadar vstaja počasi solnce iz morja, potem pozablja človeška duša v njegovem sijaju na vso bridkost in razume knjigo in modrost življenja. Na morju pozabimo na vsakdanjost, morje nas sili, da mislimo na mnoge stvari, vse naše misli pa pridejo same od sebe, brez težave in napora. Morje je brezmejno, ampak tudi človeška modrost ne pozna mej.

doba iz testa. Hatazan je stal na griču poleg največjega malika in je z vso močjo bobnal z železno žlico po železnem kotlu. Samojedinje so stali pred gričem, poleg njih je ležal ubit severni jelen.

Ko so Samojedi privlekli »človeka« do prvih malikov, so se ustavili. Hatazan je vrgel kotel proč, vzel nož, šel k »človeku« in mu prerezal vrat. Samojedi so zatulili, ponavljajoč dve besedi: »Numa singiripte! Numa singiripte!« (Bog, usmili se!)

Slikar je brž potegnil svojo risarsko knjigo in hitel delati s svinčnikom. Roke so mu drhtele od naglice, da ne bi zamudil tega zanimivega trenutka. Med delom je videl, kako je Hatazan tuleč dvakrat pokazal nanj. Nato so začele Samojedinje deliti meso severnega jelena; vsi so jedli, plesali in pojedli tudi »človeka« iz testa.

Nenadoma je nastala majhna zmeda, žolta steklenica je potovala nad glavami. »Ali ni to moj konjak?« se je domislil slikar.

Prihodno noč so začeli Samojedi odhajati. Steklenico so bili dejansko vzeli slikarju, ki je bil pa kljub temu zelo zadovoljen z vožnjo. Pred povratkom sta s Fedorjem izpila ostanek iz druge steklenice. Začel je slikarja objemati in mu pripovedovati:

»Ti si dober človek, Toporkov. Hatazan nam je rekel: Numa ste prevarili. Namesto živega človeka ste mu dali testenega. Lahko bi mu bili žrtvovali slikarja.«

Slikar se je prestrašen ozrl v Fedorjev pijani obraz.

»Katerega slikarja?»

»Tebe.«

»Mene? Numi v žrtev?»

»Da, tebe; postal bi bil svet. Numa bi ti bil dal črede severnih jelenov, mlade žene, psov in mnogo žganja.«

»Zakaj pa tega niste storili?»

»Ljudstvo ni ukazalo. Rusi te bodo iskali. Ne sme se. Dober človek si, ljubim te...«

A. Jakovlev (prev. A. V.)

Najlepše je, kadar se solnce pripravlja, da potopi svoje žarke v morje. Izgineva za gorami, pričenja se mračiti in čudovita tišina se razgrne nad vodami. Petje ptic utihne, človek pa se spomni svojih otročjih let in primerja ta mir z ropotom sveta in kramlja tiho sam s seboj.

Potem pa, ko že dolgo nismo videli nobenega grma, nobenega lista, se prikaže nankrat obrežje in tedaj se znova veselimo božje narave in hvalimo Stvarnika, ki je vse to ustvaril.

Kadar pa valovi postanejo večji, se polasti duše nemir: Človek izgubi jasno zavest in ko v megli hodi brez glave po ladji. Prav ista bolezen pa nas napade tudi na kopnem, samo da o njej ne vemo, ker tu nas dviga vedno eden in isti val, ki ga pa ne čutimo. Na morju pa vsi vidijo bolezen, dočim je na kopnem prikrita. Zakaj hudič premami naše duše, vest pa je velik in mogočen val in čeprav ne bi bilo valov na morju, se vendar vzdigujejo in padajo v nas valovi.

V Carigradu

Kaj naj rečem s svojo majhno, človeško pametjo o divno-čudoviti cerkvi Hagie Sofije? Kakor oblak na horizontu, taka je ta cerkev. Ah ta nesreča! Kako zelo se je Bog razsrdil nad našim napuhom, da je izročil to svetilišče nevernim Turkom! Naj bi Gospod uslišal mojo molitev in nam to cerkev vrnil, da bi postala njegova ladja!

V tej katedrali se vidi tudi prižnica evangelista Janeza, ko tudi kosti svetega Jefima in steber, na katerega je bil Odrašenik prikovan z verigami. Stojimo na mestu, kjer je nekoč pridigal sv. Janez in zdi se nam, ko da bi slišali njegov glas.

V Carigradu je tudi cerkev, kjer je zagledal Mater božjo sveti Andrej, ki se je delal Odrašeniku na ljubo za norega. Šel sem na ta kraj, videl pa sem le nizko steno, nekaj razvalin in vrt, poleg katerega je bila neka grška cerkev. Pretreslo me je v srcu, ko sem pomislil, kako je Mati božja čuvala nad svojimi zvestimi. Tudi sedaj je njena edina skrb, da nas pomiri in da nas obdaruje s svojo milostjo. Prikaže se pobožnim in grešnim ljudem, usliši vse prošnje, pozna naše trpljenje in prosi za nas pred božjim prestolom.

V Carigradu je tudi steber, ki so ga sem prinesli iz Rima. Tehta tisoč pudov (okoli 16.000 kg). Vse to je en sam velik čudež in jaz morem le malo o vsem tem pisati.

Po Sredozemskem morju

Prišli smo v Mitilene. Je to malo mesto, v katerem je pridigoval apostol Pavel in v katerem je vdihnil tridesetim mučnikom plamen vere. Mestec ima zelo ljubko lego ob morju, gori nad vodami na hribu. Peg naj vodi naša pota. Čim dalje pridemo, tem bolj p gosto prihajamo na mesta, kjer je mogoče rešiti si svojo dušo. Jasno je, da ruski človek ne hrani zaman svojih kopejk (krajcarjev), da more porovati v te kraje.

Mnogo ljudstva sem srečal in zlasti v 3. razredu našel mnogo pravih kristjanov, ki noč in dan berejo sv. pismo, da je pravo veselje. Tudi na Bolgare sem naletel, ki v resnici verujejo v kraljestvo božje in ki ljubijo Gospoda Jezusa. Prepričal sem se, da nosijo Turki prav take obleke ko židi in kristjani. Mislim, da se bo tudi za nje izpolnila beseda božja in da bo potem, kljub dozdevni razliki v obleki le ena sama pravoslavna cerkev.

Na azijskem obrežju, na koncu velikega zaliva leži Smirna. Tu je nekaj zelo lepih grških cerkva, med temi ena na kraju, kjer so pričeli Samaričani po razgovoru z Jakobom verovati v Odrašenika. Potem je še ena cerkev, ki je na onem mestu, kjer je pridigala Mati božja; tu so tudi relikvije svetega Jurija.

Nedaleč od Smirne so razvaline mesta Efezus. Tu je živel apostol Janez, tu je dokončal svoj evangelij in zato udarja tu morje posebno močno ob breg, da prebudi življenje iz spanja. Nedaleč od Efeza leži otok Kios, kjer so v 3. stoletju mučili do smrti svetega Izidorja.

Prevozili smo Sredozemsko morje in naš parnik se nikjer več ne ustavi. Moj Bog! Kako so povsodi na teh obrežjih vznbujaali apostoli vero in ustvarjali naslednike Gospoda brez konca. Toda Grki so bili preveč ponosni na svojo filozofijo in zato jih je kaznoval Bog in izročil moč Turkom...

V Jeruzalemu

Dosegel sem cilj svojega potovanja in prišel v sveto mesto Jeruzalem. Ko sem prišel iz velikih valov morja v zemeljski paradiz miru, sem najprej opravil božjo službo. Ne morem popisati svojega veselja, ker je tinta preslabotna za takšno srečo.

Seveda mi pridejo tudi mnoge žalostne misli, ko vidim, kako hodijo ljudje v čudnih oblekah, ki spominjajo na stare čase. Tukaj, v teh cerkvah je Izveličar sam pretakal solze.

Kaj naj rečem o minutah, ko sem se blizil grobu Gospoda Jezusa Kristusa! Čutil sem, da je to grob ljubezni; ko sem stal pred njim, se mi je zdelo, da s poduševljenim srcem vidim vse one ljudi, ki jih ljubim in tudi ti se čutiš v tem trenutku srečni in naj se nahajajo kjerkoli. Bog, Ti sam boš vstal iz globine grohov, ker večnost živi v Tebi!

Bil sem tudi na Golgoti. Na mestu, kjer je Mati božja jokala, ko so ji sina pribijali na križ, stoji sedaj cerkev Vstajenja. Moj Bog! Nič več ne bomo grešili, odreši nas s svojim trpljenjem!

(Nadaljevanje prih. nedeljo.)

Ameriški Slovenci za svoj radio

Komaj dva dobra meseca bo od tega, kar smo na tem mestu poročali o radiu med ameriški Slovenci in da so ti dobili pri postaji WIAY posebno uro, namenjeno izključno le slovenskemu programu. Poročali smo, tudi o zelo uspehi prvi uri programa ter o ogromnem navdušenju, ki je zavladalo po prvih zelo posređenih poizkusih med ameriški Slovenci za radio.

Mi v domovini si tako navdušenje težko predstavljamo. Res smo bili tudi mi navdušeni, ko smo pred poldrugim letom poslušali prve slovenske besede po radiu, ali vendar, kako zelo se je razlikovalo naše tedanje navdušenje od sedanjega, ki ga kažejo ameriški Slovenci! Plaho upanje, morda bo stvar le usvela, mnogo dvoma, da ne bo, še celo odkrito nasprotovanje se je pojavilo, le spomnimo se na to. Sedaj, ko slovenski radio prodira na vsej štiti, ko se ga oklepajo in ga uporabljajo celo njegovi nekdanji nasprotniki, kdo bi mislil danes na navdušenje! Danes je slovenski radio sama ob sebi umljiva reč, kdo naj se torej navdušuje? Kdo naj bi dajal glasnega čustvenega priznanja tistim možem, ki se so trudili dneve in noči, da so mogli ustvariti podlago, na kateri se sedaj slovenski radio tako krasno razvija?

Ameriški Slovenci so se, po vseh znakih sodeti, do dobra otresli naše domače čemerikavosti in večnega nasprotovanja v konkurenčni borbi z drugimi narodi so si ohranili poostrih čut za pravo in napadno, za koristno in škodljivo. Že lani je nekoč »Slovenec« zapisal: »Poglejmo organizacije Slovencev v Ameriki — mi v domovini: klubok dolik! Res je, niti polovico toliko jih ni v Ameriki, kakor nas je v Sloveniji, niti niso naseljeni na tako ozkem ozemlju ter so pomešani med vsem, narod, pa pogledajmo samo njihovo časopisje. Po nakladi, po številu je skoraj tako močno, kakor v Sloveniji. Naše posebno občudovanje pa zaslužijo naši rojaki zato, kako hitro in s kako veliko poštovanostjo so organizirali slovenski radio v Ameriki. Na razpolago imamo obširen dopis iz Amerike ter ameriške slovenske časopise in iz obojega si moremo ustvariti sodbo o slovenskem radiu v Ameriki.

Ameriški Slovenci so najprej v Clevelandu ustanovili »Slovenski radio klub«, katerega program in namen je širjenje slovenske besede, pesmi, godbe in kulture po radiu in to v Clevelandu v državi Ohio, kjer je največ Slovencev, in pa po vsej Ameriki. Do avgusta leta so imeli že šest zelo uspešnih koncertov na oddajni postaji WIAY v Clevelandu. Ta slovenski radioprogram se vrši vsako nedeljo od 2 do 3 popoldne in ga morejo Slovenci poslušati 500 milj daleč, torej v krogu 1400 km širokem. Čas je za Slovence zelo ugoden. Naši ljudje v Ameriki so pridni in ker so po večini delovnega stanu, hodijo zvečer kmalu spat. Zato je nedeljsko popoldne najbolj primerno. Ameriški Slovenci le obžalujejo, da niso mogli vzeti še boljše postaje, ker bi jih to preveč veljalo in pa tudi zato, ker so pri radiu, kakor skromno sami pravijo, »greenhorni«, to je po naše »zelenci«. Vendar pa kljub temu so uspehi »slovenskega radia« v Ameriki vsega občudovanja vredni. Torej ameriški Slovenci le niso taki »greenhorni«.

Ameriške oddajne postaje niso tako organizirane, kakor pri nas, kjer država pohira naravno in jo deloma oddaja postajam ali na tako, kakor v nekaterih evropskih državah, kjer država vzdržuje postaje iz carin in davkov na aparate. Ameriške postaje se vzdržujejo same. To se pravi, da krijejo stroške svojega obstoja iz oglasov po radiu ki jih vpletajo med program. Včasih je seveda v takem programu več reklame, kakor pa glasbe in drugega sporeta.

Ameriški Slovenci so morali slovenski program po radiu plačati, in to precej drago. Osem slovenskih trgovcev v Clevelandu se je združilo in zavezalo plačati stroške, ki bodo znašali za 16 nedeljskih programov 1500 dolarjev. Na kaki drugi boljši postaji bi jih veljal tak program 4000 dolarjev, na najboljši peštrji pa 7000 dolarjev. Povrh tega pa moramo tudi pomisliti, da nastopajo vsi slovenski umetniki pred mikrofonom popolnoma zastonj in brezplačno.

Predstavljajmo si sedaj to mi! Osem trgovcev da 80.000 Din našega denarja, umetniki nastopajo zastonj in zakaj? Samo zato, da imajo ameriški Slovenci ob nedeljah popoldne domačo zabavo v svojem jeziku. Kje dobimo pri nas tako poštovne ljudi?!

Uspeh teh slovenskih programov je bil ogromen. »Ves narod kar nori od veselja, ko sliši vsako nedeljo slovensko besedo in glasbo.« Tako nam poročajo iz Amerike. O radi verjamemo. Razumemo, kako je človeku, ki živi med tujimi ljudmi, včasih po dneve in dneve ne sliši besede v svojem jeziku. Pa mu zadoni iz aparata ljuba slovenska pesem — ali se ne bi človeku pričelo širiti srce? Že pri nas, ko vendar

živimo na svojih tleh, med svojimi ljudmi, že pri nas pomenja radio veliko dobroto, kaj šele našemu človeku v tujini!

V Ameriki računajo, da poslušajo vsako nedeljo popoldne slovenski program najmanj sto tisoč Slovencev, Hrvatov pa najmanj toliko. Tu niso niti všteti ostali ameriški Slovenci in pa Američani, ki tudi radi poslušajo slovensko glasbo. In pa še ena številka, ki tudi nam imponira: V dveh mesecih so samo slovenski trgovci v Clevelandu prodali 600 aparatov Slovencev in v okolici. Koliko so jih Slovenci kupili pri drugih trgovcih in koliko v ostali Ameriki pa se sploh ne da izračunati.

Radio je torej med ameriški Slovenci prodiral na vsej štiti. Ali kdor misli, da so ameriški Slovenci s tem že zadovoljni da se bodo sedaj vsedli na pridobljene lovrike in se postavljali z doseženimi uspehi, ta ne pozna ameriških Slovencev. Lenobe in apatije so se naši rojaki na drugi strani oceana temeljito otresli. Nič ni bolj nezdravljivega s pojmom ameriško, kakor mirovanje in zadovoljstvo samega s seboj. Američan stremi vedno naprej, vedno se mu pojavljajo novi načrti za delo in za nove uspehe. Te ameriške težnje za napredkom so se nazvali tudi naši rojaki.

Sedaj ko so komaj dosegli slovenski radioprogram, so se že vrgli na drugo idejo. Namreč na idejo radio prenosa iz Ljubljane v Ameriko. To mislijo tako, da bi pol ure oddajali v Clevelandu slovenski radioprogram iz Ljubljane, pol ure pa naj bi Ljubljana oddajala svoj program v Ameriko. Ta ideja je resnično krasna: ni si mogoče misliti lepšega načina, kakor da bi se še enkrat okrepila srca bratov, da bi se ponovno utrdila globoka vez med nami v domovini in našimi v tujini.

Ameriški Slovenci, preudarni v sklepanju in hitri v dejanju ti ljudje, ki se jim nobena ideja ne zdi neizvedljiva, so se že obrnili na osrednjo National Broadcasting v New Yorku ki ji je možno izvesti kaj takega. Ta družba lahko napravi zvezo s clevelandsko postajo WTAM, ki jo lahko čujejo po vsej Ameriki.

Ameriški Slovenci nam pišejo: »Ali bi ne bilo to nekaj tako imenitnega, česar dosedaj še nismo imeli? Na to idejo smo prišli, ko smo na božični dan poslušali godbo in pozdrave Nemcev iz Berlina, Nizozemcev iz Rotterdamu in Angležev iz Londona. Prenos je bil tako čist in lep, kakor da bi igrali v Clevelandu. In če je tem mogoče, zakaj ne bi bilo nam?«

Seveda, ameriški Slovenci računajo z ovirami. National Broadcasting je odgovorila, da zaenkrat to ni mogoče, ker družba ne more garantirati za čisti prenos iz Jugoslavije. Družba prosi Slovence, naj malo potrpijo, da pa bo to možno pozneje, letos pa prav gotovo.

Slovenski program, poslan iz Ljubljane, bi bil ogromne vrednosti za Jugoslavijo, reklama, kakršne ne more zlepa dobiti in ki je vredna milijone. Ali ameriški Slovenci pravijo, da ne bodo zahtevali od nas ničesar ter da bodo sami krili stroške s prostovoljnimi prispevki ameriških Slovencev in Hrvatov. Računajo, da bi ena ura prenosa veljala 10 do 20 tisoč dolarjev — ogromna vsota nad milijon dinarjev, ki se nam zdi nemogoča, ameriški Slovenci pa se jo upajo spraviti skupaj. Ameriški Slovenci uničijo, da bo prvi prenos mogoč meseca oktobra. Želijo si, da bi peli tedaj gospa Pavla Lovsetova, Šubelj, Banovec, taki, ki so Američanom znani, pa Milčinskega bi radi poslušali in nekaj dobre slovenske godbe.

Z naše strani pa se ob tej priliki misli celo na stalen prenos ljubljanskega programa v Ameriko. Rešitev tega vprašanja bi bila — v kratkih valovih. Ali ta misel je šele v začetkih in poročilo zaenkrat v tem oziru omejujemo.

Ameriški Slovenci tudi vprašujejo, če je možno neposredno poslušati naše postaje v Ameriki. Da, pri ugodnem prenosu ali na zelo občutljive aparate in na val 755 metrov. Ameriški Slovenci so mnenja, da je naši postaji ime »Cucuk« Moramo jim pojasniti, da je to le njen znak pri oddajanju, namreč petje kukavice.

Prav gotovo je, da se moramo tudi mi v domovini pobrigati za ta prenos v Ameriko. Saj dajemo ameriškim Slovencev tako hore malo — ali bi jim mogli pripraviti večjo radost, kakor z radio prenosom iz domovine?

Obenem pa moramo občudovati veliko vemo in poštovanost naših ameriških rojakov za slovenski radio. To naj bo v zgled vsem našim amaterjem v domovini, tu naj se zgledujejo vsi godrnjači in zabavljači, ki jim na noben način ni mogoče nikdar ustreči!

lesenice! — Radio aparate prodaja in montira solidno in z garancijo: Radio — Jože Markež.

Tako blágo

primerno ludi za najnežnejšo kožo.

Vsako milo čisti, vendar pa nima vsake te prednosti, da bi bilo za kožo povsem neskodljivo.

Elida Favorit milo polepša tudi najfinejšo polt. Je izredno blágo in čisto ter daje cibilno dišečo peno. Velik kos, zelo izdaten vsled izredne kakovosti.

Milo ELIDA Favorit

2. nagradno tekmovanje

Vsem tistim naročnikom radia, ki naglas ali potihem zabavljajo nad sporedom našega radio-orkestra, bo v tednu od 23. februarja do 2. marca dana prilika, da dokažejo upravičenost svojega zabavljanja. Govore namreč, da je spored preveč enoličen in da zna vsak že skoraj vse komade na pamet. Naš orkester bo v tem tednu priredil en večer samih »znanih« skladb, in sicer brez navedbe naslova skladb in skladateljev. Tekmovanje bo šlo za tem, da vsakdo pošlje točen seznam sporeda tistega večera z naslovi skladbe in imenom skladatelja. Da pa naročnikom delo olajšamo, bomo vse zadavne skladbe na sporedu radio-orkestra tega tedna, to je od 16. do 23. februarja. Našim bralcem želimo pri tem tekmovanju obilo sreče. Podrobnosti o tekmovanju bomo objavili.

Kje je največ aparatov?

Angleško univerzitetno mesto Cambridge velja za najbolj »brziščno« mesto Velike Britanije in morda tudi sveta. To se pravi, da ima največ radio naročnikov. Prijavljenih je 13.000 naročnikov. To pomeni, da prideta na vsakih pet stanovanj v hiši dva naročnika radia.

Po radiu je staknil

Dva navdušena »radiolci« se razgovarjata o svojih aparatih. Eden meni med pogovorom: »Ta radio! Snodi sem ga toliko časa poslušal, da sem ujel pošten nadih!« »Krasno! Na kateri val pa?«

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 16. februarja: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10 Versko predavanje, pater dr. Guido Rant. — 10.20 Dr. V. Rožič: Avdijence pri papežu. — 10.35 Fr. Erjavec: Godz — naše bogstvo. — 11.00 Koncert Radio-orkestra. — 11.30 Gogol: »Ženitev«, veseloigra. Igra 80 Jakobski gledališki oder. — 11.30 Smrel kvartet in narodne pesmi poje Hafnerjev teret iz Preske. — 11.30 Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski. — 12.00 Lužiško-srbske narodne pesmi poje pevski kvartet. — 12.30 Poljanski večer. — 12.30 Nove šlagerje poje G. Premelj. — 22.30 Casovna napoved in poročila, lahka glasba.

Ponedeljek, 17. februarja: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov, 17.30 Koncert

Radio-orkestra, 18.30 Dr. Leben: Francoščina, 19.30 Zdravstveno predavanje, dr. Petrič: Reuma — socialna bolezen, 20.30 Gustav Strniša: Recitacije, 19.30 Ga. Orthaber: Angleščina, 20.30 Prenos iz Prage: Internacijski česki večer, 22.30 Casovna napoved in poročila.

Torek, 18. februarja: 12.30 Reproducirana glasba — 13.30 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 17.30 Koncert Radio-orkestra — 18.30 Dr. Debevec: O lepoti duše — 19.30 Rudine sveta, dr. Valter Bohinec — 20.30 Prenos iz Zagreba — 22.00 Casovna napoved in poročila — 22.15 Koncert Radio-orkestra.

Drugi programi

Ponedeljek, 17. februarja.

Belgrad: 10.30 Reproducirana glasba — 12.40 Koncert radio-kvarteta — 17.05 Recitacija — 18.00 Koncert zabavne glasbe — 20.00 Prenos iz Prage — 21.00 Dnevne vesti in čas. Po prenosu koncert radio-kvarteta in plesna glasba. — Varšava: 16.15 Mladinska ura — 16.45 Reproducirana glasba — 17.45 Koncert zabavne glasbe — 20.05 Malo glasbe — 20.30 Internacijski koncert iz Prage — 23.00 Plesna glasba. — Budapešt: 12.05 Reproducirana glasba — 17.45 Koncert ciganskega orkestra — 20.00 Recitacija pesmi — 20.30 Prenos internacijskega večera iz Prage, nato koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 11.00 Koncert radio-orkestra — 17.20 Glasbena ura za mladino — 19.30 Koncert pesmi, arij in duetov — 20.30 Prenos internacijskega večera iz Prage, nato koncert jazz-orkestra. — Milan: 11.25 Reproducirana glasba — 12.30 Koncert radio-orkestra — 17.00 Koncert kvinteta iz Torina — 19.15 Večerni koncert — 20.30 Koncert radio-orkestra — 21.15 Večerni koncert in zabavna glasba. — Praga: 20.30 Internacijski česki večer. — Langenberg: 13.05 Koncert — 15.00 Mladinska ura — 17.30 Popoldanski koncert — 20.00 Večerni koncert radio orkestra — 21.30 Prenos koncerta iz Antwerpena, nato plesna glasba. — Rim: 13.00 Koncert radio kvinteta — 17.30 Popoldanski koncert zabavne glasbe — 21.02 Večerni koncert vmes komedija. — Katovice: 12.05 Reproducirana glasba — 16.15 Mladinska ura — 17.45 Popoldanski koncert — 20.30 Internacijski koncert iz Prage — 23.00 Plesna glasba. — Toulouse: 13.00 Koncert radio orkestra — 18.00 Plesna glasba — 18.35 Zabavna glasba — 19.00 Ruske pesmi — 19.30 Moderni simfonični orkester — 20.25 Pevski koncert — 21.00 Koncert zabavne glasbe. — Stuttgart: 16.00 Popoldanski koncert — 19.30 Pevski koncert — 20.00 Simfonični koncert — 21.15 Wedekindov večer — 22.20 Reproducirana glasba. — Moravska Ostrava: 17.10 Koncert orkestra — 19.05 Koncert na mandoline in kitare — 19.45 Spominjska ura J. Vrhlickyja — 20.30 Internacijski česki večer — 22.15 Zabavna glasba.

Torek, 18. februarja.

Belgrad: 18.30 Jazz na ploščah, 20.30 Mali koncert radio kvarteta, 20.30 Prenos iz Zagreba, 22.00 Dnevne vesti in čas, 22.15 Plesna glasba in koncert balalajk. Varšava: 12.05 Solna matineja, 16.15 Reproducirana glasba, 17.45 Ljudski koncert, 19.50 Prenos opere. — Budapešt: 9.15 Koncert ruskega orkestra, 12.05 Koncert radio kvarteta, 15.30 Mladinska ura, 17.30 Popold. koncert radio orkestra, 19.25 Pevski koncert, 20.00 Komedija iz studija, nato koncert ciganskega orkestra — Dunaj: 11.00 Reproducirana glasba, 15.30 Koncert radio orkestra, 19.00 Mikrofoni 10 m globoko v Donavi, 20.05 »Ko sem se hodil v šolo«, recitacija in »Goethe«, groteska; nato koncert zabavne glasbe. — Milan: 11.25 Reproducirana glasba, 12.30 Koncert radio orkestra, 16.30 Mladinska ura, 17.00 Popoldanski koncert kvinteta, 19.15 Večerni koncert, 20.30 Prenos opere, nato plesna glasba. — Praga: 20.30 Slovaška narodne pesmi, 21.00 Pevski koncert, 21.30 Violinski koncert. — Langenberg: 15.00 Mladinska ura, 17.30 Koncert mladinskega pevskega zbora, 20.15 »Tamhäuser«, burka. — Rim: 17.30 Koncert zabavne glasbe, 21.02 Prenos opere. — Berlin: 20.40 Arturja Honeggerja koncert. — Katovice: 16.20 Reproducirana glasba, 17.45 Popoldanski koncert, 19.05 Malo glasbe, 19.50 »Bela cvetka«, opera, Toulouse: 18.35 Zabavna glasba, 19.00 Klavirski koncert, 19.30 Operno glasba, 20.25 Operna glasba, 21.00 Večerni koncert. — Stuttgart: 10.00 Reproduc. glasba, 12.00 Promenadni koncert, 13.00 Reproducirana glasba, 16.00 Koncert radio orkestra, 20.15 »Madame Sans-Gene«, opera, 22.20 Pesmi na cimbal, 23.00 Zabavni koncert. — M. Ostrava: 17.10 Popoldanski koncert, 19.05 Večerni koncert, 20.00 Koncert slovaških narodnih pesmi, 21.00 Pevski koncert, 22.15 Zabavna glasba.

Franjo Strah:

Gospod notar

II.

Gospod notar ni dosti razmišljal. Ko je videl, da je bil zamudil vlak, je brez besede segel po suknji in palici, ki jo je bil položil v kot — in že ga je zunaj sprejela ledena cesta in samotna dolina.

Pet ur hoda!

Saj ni tako hudo! Ob dveh, kvečjemu ob treh bo doma. In si je prihranil stroške večerje, prenočišča in še vsoto, ki bi jo bilo treba zjutraj plačati za vlak.

Gospod notar je bil napravil pravzaprav sijajno kupčijo. Ampak, ko se je znova spomnil, da ima še tri, še dve in končno še eno debelo uro do domačega trga, se je vendarle razburil. In je spet zinil med zobmi v tiho noč:

»Ardi...«

Na radio je gospod notar zaenkrat pozabil. Pred njim je zevala praznina; pot se je težko jemala pod noge in le počasi se je krajala razdalja.

Nčeni popotnik je obstal vrh prelaza. Prehodil je bil zadnji klanec in pred njim se je končno odprla dolina, zadnji kos utrudljive ceste, domača trg. Gospod notar se je globoko oddahnil; segel je po robec in si obrazil potno čelo. Sirm klanec ga je bil do dobra zdelal in ogrel in upeljal.

Zdaj se je sam sebi delal kot velika žrtev. Čemu hodi peš tako daleč? In po tej grozni, dolgi ledeni cesti? Sredi nčti?

Potem je spet pomislil na prihranjen denar za večerjo, za prenočišče, za zajtrk in celo za vlak. Obšlo ga je veselje, da bi bil skoraj zavriškal v temno noč. In nazadnje: radio, ki ga je bil zastonj poslušal in ga je bil docela spravil v dobro voljo in je radi nje celo zamudil vlak — saj ta radio končno tudi ni kar takol! Ta sijajna godba,

poskočni valček, valjujoča melodija — hej, baba, kaj se čmeriš!

Gospod notar se je bil vrh klanca tako živo vmislil v dokazovanje radijske resničnosti svoji ženi doma, da bi bil skoraj pozabil, da je pred njim še dober kos pota v dolino, predno bo doma. Šal je sredi ceste in krillil z rokami v noč; potem se je hipoma domislil in segel v žep po uro.

Tričetrt na tri...

Zloda — in še nisem doma.

In je pospešil korake nizdol v ledeno cesto. Ob robu ceste se je polagoma spuščal v dolino pred seboj, korak za korakom. Vsak čas se je bal, da zdrkne v jarek.

V farni cerkvi je udarila ura dvakrat, zamolklo in trudo. Gospod notar je bil doma.

Hišna mu je prišla odprel in gospa žena se je jezila in ga ozmerjala, ko je prilomastil s težkimi, okovanimi čevlji v sobo.

»Da te le sram ni, neroda starale«

»Zakaj sram, zakaj neroda?« je vprašal vladno in z nasmeškom gospod notar

»Ali se ob tej uri hodi domov?«

»Kaj ti veš, kako se hodi. Šla bi in bi hodila, pa bi videla.«

»Kaj bi videla? Ali se ti meša?«

Gospod notar se je le nasmejal...

Žena je umolknila. Poznala je moža, poznala je vse njegove slabosti, navade in napake; vedela je, da ravno takrat ne govori, kadar kdo sili vanj, kadar ga kdo najbolj radovedno sprašuje. Takrat se je smehljala in molči, uporno molči...

Gospod notar je odložil obleko in legel v postelj. Grozeč molk med zakoncema. Potem se je oglašil mož:

»Ti ali veš, kaj je radio?«

»Radio? Seveda vem.«

»Da veš...?« je podvomil gospod notar in še sili v ženo: »Odkod veš, kako veš?«

»Vem, pa joč«

Razsulo verskih ločin v Rusiji

Ruska vlada je sklenila, da bo izdala poseben zakon za likvidacijo vsega cerkvenega premoženja, ki bo stopil v veljavo 1. junija tekočega leta.

Dne 18. aprila se bo vršilo v Moskvi zborovanje članov takojimenovalne »Zive cerkve«. Na tem zborovanju bodo stavili predlog, da se razpuste vsi verski zavodi in prepovedo vse cerkve. Da razumemo ta res nenavaden sklep, se moramo spomniti, da se je »Ziva cerkev« že pred leti ločila od pravoslavne patriarhalne cerkve, se pridružila boljševizmu in s tem izgubila vse zaupanje ruskih vernih kristjanov. Zadnji čas je živela zelo žalostno življenje. Kot prave zastopnike pravoslavne cerkve smatra rusko ljudstvo tako zvane tihonijance, ki so ostali zvesti nasledniku umrlega patrijarha Tihona in ki morajo sedaj prenašati težak pritisk preganjanja. Upravitelj patrijarhalnega sedeža je sedaj metropolit Sergij.

Isto velja o samostojni cerkvi v Ukrajini, ki se je po nekem časopisnem poročilu, ki je bilo zelo zmedeno, pridružila komunistom. Gre za skupino, ki se je ločila od pravoslavne cerkve, ki pa ni mogla pridobiti zase nobenega škofa. Da bi si pomagali, so si na nekem zborovanju laikov in duhovnikov izvolili škofa in na katerega so navzoči položili roke. Čeprav je to škofovski posvečenje po kanoničnem pravu neveljavno, so na tej podlagi ustanovili neodvisno ukrajinsko cerkev. Novi »škof« Lipsivski je svoj čas posvetil celo vrsto duhovnikov in tako ustanovil novo hierarhijo. Ta pri ljudstvu seveda ni uživala nobenega zaupanja. Sedaj, ko boljševiki preganjajo vse vere, se je pa teh »prelatov« polastil velik strah in skušajo pravočasno

priti na varno. Gruševski, škof neodvisne ukrajinske cerkve, je takoj poslal kijevskemu komunističnemu časopisu pismo, v katerem pravi, da izstopa iz duhovniškega stanu. Hkrati je prosil za sprejem v komunistično stranko. To priliko je porabil še za to, da je denunciral celotno rusko duhovščino in jo obtožil, da nasprotuje sovjetskemu oblastvom.

Na podlagi sklepa centralnega izvršnega odbora ukrajinske sovjetske republike se že vrši na vsem področju Ukrajine likvidacija ukrajinske samostojne cerkve. Krajna oblastva so razpustila doslej 2300 verskih občin. Cerkevne zgradbe se izročajo v last krajevnih komunističnih organizacij. Mnogi ukrajinski duhovniki so bili prijeti in obtoženi, da vodijo agitacijo proti sovetom in da nagovarjajo prebivalstvo, naj odpovejo poslušnost sovjetskemu oblastvom.

Preganjanje kristjanov tedaj že kaže svoje sadove. Dokler so boljševiki vse ločine, ki so bile naperjene proti patrijarhalni cerkvi, dobrohotno podpirali, ker jim je predvsem šlo za boj proti tihonijancem, so se odpadli škofje in duhovniki lahko solnčili v milosti Kremļa. Ta čas pa je končno minil. Stalinova vlada hoče iztrgati vsako vero. Zide in mohamedance preganjajo prav tako kakor kristjane. Odpadniki nimajo nobenega upanja več. Najraje bi sedaj postali komunisti, pa to ne gre tako lahko, ker sprejem v komunistično stranko, to je v rdečo aristokracijo, ni tako enostaven. Ne da bi hotel, je Stalin s tem v krščanski cerkvi Rusije dosegel veliko čiščenje. Nov silen vihar je na en mah odpihal vse suhe veje. Pravoslavna mučeniška cerkev je sedaj v preganjanju osamljena in mora preizkusiti svojo moč. Računa pa lahko na simpatijo vseh kristjanov na svetu.

Žene, ki se zna dvigati od priprostitih gospodinjskih del do najvišjih duhovnih in duševnih višin, ki ume biti v salonu prijazna, ne da bi se izčrpavala v praznem govorjenju, ker nosi v svoji notranjosti ogenj duševnega življenja, ki hrani tudi vse njeno zunanje življenje.

S posebno ljubeznijo je don Ratti skrbel tudi za žensko knjižnico v »Cenacolu«, ki ji je podaril mnogo dragocenih knjig; revnejšim učiteljicam je naročal časopise, ki so bili za vsako posamezno posebno primerni, ne da bi bile tako obdarovane vedele za dobrotnika, ki jim je list naklonil.

Don Ratti je bil globok poznavalec ženske duše in je bil mnogim ženam nad vse skrben duhovni voditelj. V tem ga moramo primerjati s sv. Hieronimom in Dupanloupom. V dobi, ko še nikakor ni bila vidna smer, v kateri se je poslej dejansko razvilo žensko življenje, je don Ratti žene pripravljali na pot, na katero jo je potem dejansko poklical kulturni in socialni razvoj. Tako je Pij XI. tudi v tem pogledu družbi zanesljiv in dalekoviden vodnik.

Spoštovanje pred tiskom

Stari pisatelji so Kitajcem vcepili veliko spoštovanje do tiskane besede. Tiskane besede so jim bile svete. Zato je tudi bilo prepovedano zametavati knjige in časopise; to je veljalo za onečaščenje. Da bi se pa vendar rešili neporabljenega tiskanega časopisa, so sezidali po mestih »darilne stolpe«, visoke votle stolpe, kamor so metali stare knjige, pisma, račune itd. Še danes hodijo na Kitajskem po šolah in uradih posebni postreščki, ki proti plačilu odnašajo popisan papir, da ga sežgo. Danes, ko se na Kitajskem zelo dosti tiska, je to spoštovanje sicer padlo, a še vedno sreča pravovernega Kitajca, ki spoštljivo pobere kosček potiskanega papirja s tal in ga zatlači v kako zidno razpoko, da ga ne pohodijo.

Čudna oporoka

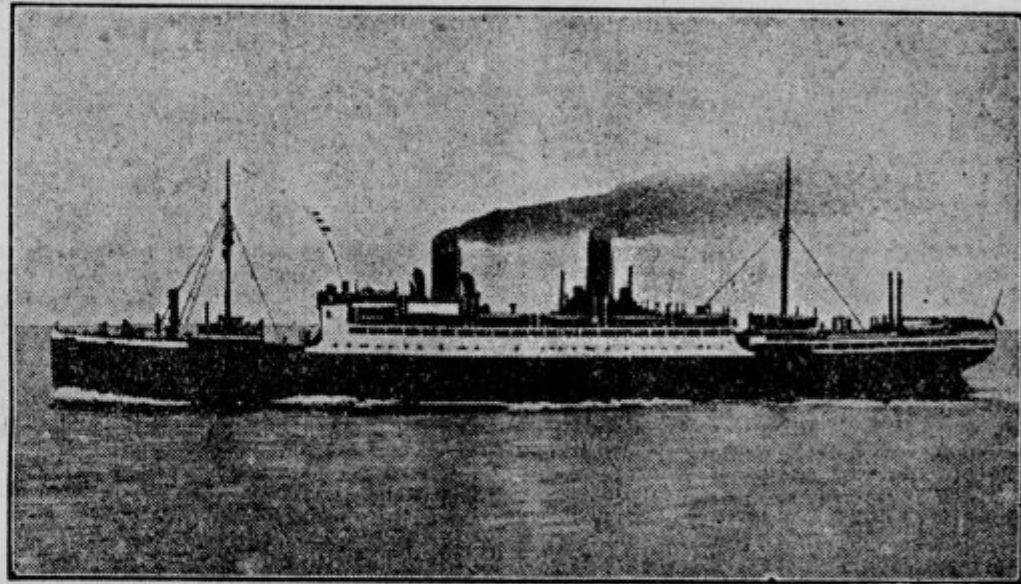
Bogata vdova Weaver je ameriškega mestu Cincinnati, ki je precej zadolženo, zapustila 600.000 dolarjev (okrog 33 milj. dinarjev). Lepa vsota, a kaj, ko je v oporoki določeno, da se denar izplača šele čez 500 let. Če mestni očetje s to določbo ne bi bili zadovoljni, pripade dedščina sosednemu mestu Oklahomi. Vendar so pa sklenili, da pogoje sprejmejo, zakaj čez 500 let bo ta vsota z obrestmi narasla na 120 milijard dolarjev.

Msgr. Cesare Orsenigo, doslej papežev nuncij v Budimpešti, bo najbrže imenovan kot naslednik kardinala Paccelija za novega nuncija v Berlinu.

V slogi je moč

Znano je mesto Gotha v Nemčiji. Še bolj znano je pa postalo, odkar so si mestni očetje in ponočnjaki napovedali boj na nož. Mestni očetje so namreč predpisali davek na ponočnjake, ki sede po gostilnah preko polnoči. Krčmarji so pa složno potegnili z vinskimi bratci in o polnoči zaprli gostilne ter z gosti odšli pod županovo okno delat mačjo godbo. To se je ponavljalo par večerov. Celo par mestnih očetov, ki so imeli pravico do hišnega ključa, je zaslom med nepovabljenih pevce pod županovim oknom. Navsezadnje se je župan tega naveličal in davek odpravil.

Lloydov parnik »München«, ki je pretekli teden zgorel v newyorškem pristanišču.

Irci se neradi ženijo

Irska svobodna država ima rekord v številu neporočenih moških vseh let starosti. V starosti od 25 do 30 let znaša po poročilu irskih listov število neporočenih moških 80 odstotkov. V »najlepši starosti« od 35 do 40 let je 50 odstotkov neporočenih, toda v starosti nad 50 let pa je oženjenih moških tri četrtine. Samo Švedi, pri katerih znaša odstotek neporočenih moških od 25 do 30 leta 65 odstotkov, se nekoliko približujejo Irski. V Angliji znaša povprečna stopnja 45 odstotkov, v Ameriki 35 odstotkov. Toda kako pa je z ženami v Irski? Samo vsaka četrta je omožena. Toda kljub temu rodi ta četrtnina več otrok kakor žene drugih narodov. Število otrok, ki so jih rodile matere pod 45 leti na Irskem, je za 85 odstotkov višje nego v Angliji in Walesu.

Gledališka navada

Če predstava dobro uspe, kličejo običajno igralce in pisatelja na »oder«. Ta navada je že precej stara. Prvič se je to zgodilo leta 1743 v Comedie Francaise, pariškem gledališču, ko so igrali Voltairjevo »Merope«. Občinstvo je vpilo samega navdušenja, naj se Voltaire pokaže na odru. Ta pa ni vedel, kaj bučni vihar v dvorani pomeni in jo je popihal.

Trocki še vedno upa na povratek

Trocki, ki živi sedaj na Principskem otoku pri Carigradu, je razvil živahno literarno delo. Veliko pozornost je zbudil z nedavno objavljenim lastnim življenjepisom, kjer na 650 straneh ne samo opisuje svoje življenje, ampak izpoveduje tudi svoje politično prepričanje. Če se čitatelj vživi v to knjigo, more dobiti vtis, da Trockij pripravlja teren za svoj morebitni povratek v politično življenje SSSR. Trockij se trudi, da bi dokazal, da je Ljeningrad edino njega smatral za primerne naslednika v diktaturi, toda proti Trockemu je spletal Stalin, spletke so uspele in on je moral odstopiti. Cela knjiga je napisana v smislu, da dokaže to. List »Sevedu«, ki izhaja v Rigi, piše sledeče: Izbrana dejstva, dogodki, osebnosti, vse to nas potrjuje v tej veri. Dogodki, popisani v knjigi, so vsi prikriti po vidiku samohvale. Trockij še vedno upa, da njegova politična kariera še ni končana. Njegovi spomini so nov korak na mostu, po katerem se želi ponovno vrniti na vladno. Radi tega in pa radi znanega Trockijevega temperamenta se ne smemo čuditi, da je pisec tako obziren pri opisovanju onih pojavov v boljševizmu, ki odkrivajo pravo lice sedanje družabne in državne ureditve v Sovjetski zvezi.

Ko Trockij opisuje nečuvne razmere med političnim uradom, GPU in njim samim, se niti z eno besedo ne spomni na ona načela, ki so utelešena v delu teh dveh ustanov. Sistem brezpravnosti in terorja Trockega ne zanima. Omenja ga le v toliko, v kolikor je pri njem on sam kot veliki začetnik in organizator revolucije udeležen.

Sedaj, ko je Stalin okrenil svojo politiko na levo in ko je v praksi začel izvajati to, kar je učil Trockij, ki ga je Stalinova skupina obsodila radi »levičarstva«, Trockij triumfira. Samo politična mržnja, ki je vedno vladala med Trockijem in Stalinom, je kriva, da ne storita potrebnih korakov za pomirjenje.

Sven Hedin, slavní švedski zemljepisec, naravoslovec in pogumen raziskovalec, praznuje 19. februarja svoj 65. rojstni dan.

Pij XI. in ženska izobrazba

Italijanski ženski časopis »Azione Muliebre« prinaša izredno zanimivo poročilo o delu sedanjega papeža za povzdigo ženske izobrazbe, ko je še deloval v Ambrozijanski knjižnici v Milanu. V tamkajšnjem ženskem samostanu »Cenacolo« se vedno zbirajo žene, ki žele duhovno rasti in izpolniti svojo izobrazbo. Od leta 1883. do 1919. je vodil te sestanke don Achille Ratti in ni manjkal na nobenem on, učenjak in raziskovalec, ki so mu bili zaupani zakladi ene najznamenitejših knjižnic na svetu.

Prav posebno skrb je posvetil don Ratti učiteljicam. Zanje je l. 1883. ustanovil društvo, ki naj bi skrbelo za izpopolnjevanje znanstvene in verske izobrazbe. Vršila so se redna predavanja o verskih in drugih sodobnih vprašanjih, vsako leto so bile duhovne vaje, a tudi sicer so se mogle obračati učiteljice na dona Rattija v vseh slučajih za nasvet in duhovno pomoč.

Kot drugi Dupanloup je žensko izobrazbo visoko cenil. A hotel je temeljito izobrazbo. Njegova vsakotedenska predavanja v »Cenacolu« so bila globoka in najskrbnejše pripravljena. Ženski tip, ki je rasel iz Rattijevih konferenc, ni bil istoveten z ženo, ki so ji mar le lonci in šivanka, pa tudi ne z znanstvenico, ki se z kopije v knjige in se ne briga za vse drugo — in seveda tudi ne z nečimurno in plehko salonsko klenetavko. To je bil marveč tip popolne

Oberammergavke pri šivanju in vezenju oblek za pasijonske igre. — Na desni: Igralke pomerjajo obleko.

Smešnice

»Ali mislite, da je pero mogočnejše kakor meč?« je vprašal neki francoski častnik enega navzočih bančnih predsednikov v Haagu.

»Čisto gotovo!« odgovori bankir, »ali ste že kdaj videli, da je kdo z mečem podpisal ček?«

Sodnik (priči): »Oba obtožena sta se pretepla s stolmi. Ali niste mogli poseči vmes?«

»Priča: »Sta bila samo dva stola, gospod sodnik.«

Z A NAŠE MALE

Bela miška

»Mamica?« je pomislila Belka in tesno ji je postalo pri srcu. Uboga miška ni nikoli poznala svoje mamice, ni vedela, kje je bil njen rodni dom, vendar ji je pri besedah deklice v ušesih zazvenelo, kakor bi se bil predramil v njej spomin.

»Postani moja tovarišica in prijateljica, pa ne boš imela nobenih skrbi več,« je zaprosila deklico in jo ljubeče gledala s svojimi drobnimi očmi.

»Rada ti postanem družica, prav rada! Pa gospodinjala ti bom, če hočeš,« se je vzradostila Zlatka in odšla z njo.

Ko sta dospeli do Belkinega doma, je slednja švignila v svojo luknjico. Zlatka ni mogla za njo; bila je pač prevelika. Iznova je zaplakala, ko se je spomnila, da se bo morala tudi od miške ločiti. Belka pa se je takoj vrnila in poučila deklico:

»Pristopi tesno k mišji luknjici in izgovori:

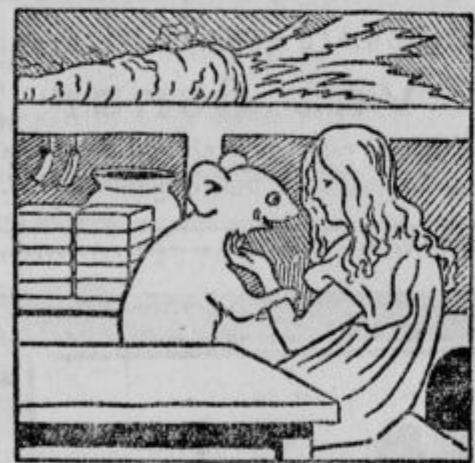
»Majhna sem kot ljubka piška,
drobna kakor bela miškica«

Zlatka je storila tako. Komaj je izgovorila te besede, je začudena opazila, da postaja vedno manjša. Kmalu je lahko zlezla za svojo prijateljico v mišjo sobico.

Kako je bila Belka vesela! Kar skakljala je okoli Zlatke in se stiskala k njej.

»Kako pa, ko pridem spet venkaj? Kaj bom počela, če ostanem tako majhna?« je zaskrbelo deklico.

»Ne misli na to,« jo je potolažila miška. »Takoj ko prestopiš prag moje sobice, boš postala spet velika kakor si bila prej.«

Miška je bila zdaj zelo zadovoljna in srečna. V njenem domu je gospodinjala ljubka Zlatka. Kuhala je in pometala, a miška je skrbela za živež. Branjevec Trska ji je pač rad dal, kar je hotela, kajti takega plačnika ni nikoli imel. Kdo bi tudi mogel plačevati s samimi dragocenimi biseri?

Zvečer je odšla Zlatka z miško na izprehod v bližnji gozdček. Ko se je nekoliko stemnilo, je zlezla deklica iz mišjega doma in postala velika kakor prej. Za njo je švignila Belka, ji skočila na ramo in odšla sta — — —

Tako sta srečno živeli več let. Zlatka se je razvila v krasotico, zrastle je.

Nekoga dne sta v mraku spet odšli na sprehod. Naproti jima je prišel mlad brhek kraljevič, ki je deklico prijazno pozdravil in ji rekel:

»Kako ljubezniva deklica si in kako dobra moraš biti, ker te ima drobna miška tako rada! Postani moja ženica in kraljica naše dežele!«

Pa se je oglasila miška:

»Seveda — kraljica! Hm, hm! Napačno bi ne bilo hm, hm. Ampak povej nama, kakšno doto, zahteva tvoja kraljeva mati.«

Kraljevičev obraz se je zmrčilo. Žalostno je pogledal deklico in miško ter dejal:

»Da, da, doto, ta nesrečna doto! Moja mamica zahteva poln mernik samih biserov.«

»Kje naj dobim toliko biserov?« je vzdihnila Zlatka, ki ni poznala Belkinega čudovitega bisera.

(Nadaljevanje prih. nedeljo)

M. Kunčič:

Očka Pajek - upornik

1.

Je čepel očka pajek listega dne klaverno v svoji pajčevinasti hiši na stropu in se na moč kislil držal. Strašno mu je bilo dolgčas. Toda dolgčas ni bil edini vzrok njegove nevolje; poglavitni vzrok je bil neki drugi pajek, ki je prav tako spretno znal pajčevine plesti, toda vse drugačne in ne po stenah in stropih, ampak v — žolodeu. Ta pajek, ta nevidni, zahrbtni pajek, je bil — stric Glad.

»Da bi te spak! Ali ne boš miroval?« je očka Pajek zdaj zdaj srdito zarental nad nezkušenim gostom v žolodeu, a ta je bil slep in gluha za vse njegove kletvice in grožnje. Predel je in predel in se ni dal kar tako na lepem ugnati.

In še nekdo je bil sokrivec slabe volje očeta Pajka: teta Muholovka, ki sicer nima ne rok ne nog, pa je vendar mogočna, da nikoli tega. Tih pajčevine je od stropa visela in se držala sila imenitno in ošabno. Zavedala se je pač, kako nad vse važno in koristno nalogo vrši, ker muhe — to golazen, to gnusoba, te strupene okuževalke človeškega zdravja in snage — lovi.

2.

Da bi pozabil križe in težave svojega bednega samotarskega življenja, je očka Pajek privlekel odnekod staro čedro, natlačil vanjo tobaka in začel puhati goste oblake dima od sebe. Potem si je nataknil ogromna očala na oči, vzela debele bukve s police in se skušal zatopiti v čitanje napetega pustolovnega romana. Pa ni šlo. Razkašen je treščil čedro, očala in knjigo v kot, se pridružil, da je bilo grdo in jel zabavljati čez današnji svet.

»Naj vse skupaj koklja brene! Lačen sem, da bi volka požrl, pa še mršave mušice ne premoro moja shramba. Pasje življenje. Ti hudimani, ti ljudje so vsega krivi! Ob vse so nas pripravili, vse reči na glavo postavili. Te muholovke, te packe zamazane so iznašli samo zato, ker nam pajkom niti sladke mušje krvi ne privoščijo več. Nevoščljivi! Požeruh! Vse bi sami požrli!«

Bridka žalost je obšla očeta Pajka. Spomnil se je, kako je moralo biti nekoč — pred davnimi, davnimi leti lepo. Takrat, ko še muholovk ni bilo in so muhe kar same sile v nastavljen mreže in prosile: »Hej, hej, gospodje pajki, ujemite nas, napijte se naše krvi! Dober tek!«

Eh, tisti časi...! Debele solze so jele očetu Pajku kapljati iz oči — čof! čof! — in njegovo srce je bilo žalostno do smrti... Z glasom, polnim neutišljivega hrepenenja in domotožja, je začel propevati:

»Kje so tisti lepi,
zlati stari časi,
ko je mub bilo še
več kot ščurkov v vasi...«

Pesem je izzvenela, žalost iz srca oditi ni hotela. Očka Pajek je zastokal da bi se kamnu zasmilil, povesil glavo do tal in se ko drobno dete razjokal...

3.

Ko je najhujša žalost mimo šla, se je v očetu Pajku predramil uporniški duh. Znova si je nataknil očala na oči, vzela velik kos papirja, pomolil pero v črnilo in začel pisati z velikimi, debelimi črkami:

»Sodrugji pajki — na plan!

Odkar so ti hudimani, ti padarji domišljavi začeli trobiti ljudem na uho, kakšna zaprta sovražnica higieni in ljudskemu zdravju je muha, nam pajkom ni več čveti. Vsake kvatre enkrat pride zdaj okusna mušja pečenka na naše mize, vsake kvatre enkrat se zdaj do silega najemo. Najlahtnejše muhe debeluhe nam zdaj pred nosom pobero zaklete sovražnice našega rodu — muholovke. Bratje pajki vseh dežel — združimo se! Postavimo se v bran za svoje pravice! Krivica, ki so jo nam prizadele, je prevelika, da bi jo mogli ravnodušno prenesti. Naša deca strada, naše žene plakajo in se udajajo črnemu obupu... Gorje nam, stokrat gorje! Kmalu ne bo nobene muhe več... Ljudje nimajo duše, nimajo srca. Uničiti, iztrebiti hočejo nedorodni mušji zarod s sveta in z njim tudi nas, ki jim nikoli nič hudega storili nismo. Falotje! — Nak, pa se ne damo kar tako, primojkokoš. Pravica je na naši strani! Edino le mi, pajki, smo poklicani in izvoljeni, da se gostimo s sladko mušjo kraljo! Naj nam pustijo, kar nam po človeških in človeških postavah gre! Smrt muholovkam! Smrt padarjem, higieni in ljudskemu zdravju! Ziceli mi, ki smo junaške krvi!

Sodrugji, vsi na zborovanje, ki se bo vršilo jutri o polnoči na stari tepki kraj vasi! Pridite, da se pomenimo in izmerimo svoje sile!

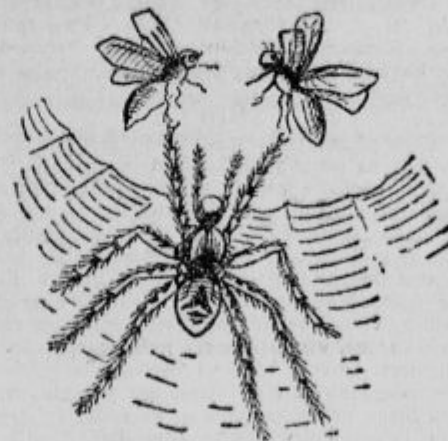
Adijo!

Očka Pajek.

Takšen proglas na svoje sotrpine je očka Pajek v polu svojega obraza sestavil in se oddahnil. »Zdaj bomo pokazali tem pijavkam človeškim, kaj zmoremo! Kakor nič jih bomo ukrotili, kakor nič prisilili, da pomečejo muholovke med staro šaro in prepustijo lov na muhe, to se pravi: skrb za javno varnost, higieno in ljudsko zdravje, nam, edino le nam — pajkom! Zivole!«

4.

»Zum, zum, zum —
kaj pa godrnjate, kum?«

Je zdajci veselo zabrenčalo nekje. Očka Pajek je presenečen pogledal kvišku in zagledal nekaj, kar ga je na moč vzradostilo: gospod Muhel in gospa Muha sta židane volje rajala nad njegovo pajčevinasto hišo...

»No, vendar spet po dolgem času nekaj za pod zobe! Si je ves srečen dejal očka Pajek. Pa ga je koj zaskrbelo: »Ojej, kaj pa če me tudi topot teta Muholovka prehití...? Halo, požurimo se! S sladkobnim glasom je začel vabiti rajajoči par:

»Le sem, le sem, gospod Muhel in gospa Muha! Bomo skupaj eno rekli in zapeli!«

Gospod Muhel in gospa Muha sta bila najbrž nekoliko pijana, ker sta se brez pomisleka odzvala v ljudnemu povabilu. Sedla sta na pajčevino — in že so jima bile nožice povsem zamotane v njej.

»Ojoj, prejoj! Kaj naj pomeni to?« sta prestrašena zakričala in obupno otepala okoli sebe.

»To pomeni,« se je očka Pajek škodoželjno zagrohotal, »to pomeni, draga moja, da si bom zdajle priredil gostijo, kakršne že dolgo nisem imel!«

»Pomagajte! Pomagajte! Umoriti naju hoče, razbojnik!« sta se na vse grlo zadržala gospod Muhel in gospa Muha. A že je bilo prepozno; očka Pajek se je pripravil na skok...

V hipu pa, ko je očka Pajek hotel skočiti, se je zgodilo nekaj tako strašnega, da je vsem trem — očetu Pajku, gospodu Muhel in gospe Muhi — zastala kri v žilah in se jim je kri smrtne groze iztrgal iz grla... Planila je odnekod, planila ogromna kosmata pošast in — — —

Kdor ugane, kakšna je bila ta pošast in kako se je vse to končalo, dobi lepo nagrado!

1.
Dragi Kotičkov striček!

Prav žalostna sem, ker nisem izvedela, kako se pišeš. In tudi moje povabilo, da bi prišel k nam v šolo, je bilo zaman. Takrat, ko bo Tebi brada do pasu zrastle, bom jaz gotovo že na visoki šoli. No, če Te ne bo k nam, se bomo pa pismeno pomenili, kajne, striček? Če boš pa slučajno kdaj mimo Lichtenhurnovega zavoda na Ambroževem trgu šel, pa le vstopi! Saj boš vseeno striček, čeprav brade nimaš. Požgančev oča so bili stari, pa so tako mislili o strikih. Danes pa so že tudi striki brez brad.

Prav lepo Te pozdravlja

Verica Juvan,

učenka I. b razr. v Lichtenhurnovem zavodu.

Odgovor.

Draga Verica!

Zato, ker mojega imena nisi zvedela, so Ti ni treba preveč žalostiti. Veš, saj ime ni nič, glavno je, da je človek nekaj vreden. To je prav tako, kakor pri obleki: kaj koristi, ako je lepa in dragocena, če jo pa nosi človek, ki ima umazano in hudobno srce! Madež ostane, četudi ga z žametom in sviljo zakrijemo.

Kar se brade tiče, stvar ni tako huda, kakor Ti pišeš. Ali misliš, da potrebuje brada kar deset let, da zraste do pasu? O ne! Tudi v enem letu se lahko zraste, če hoče. Če pa noče — je seve druga reč...

Požgančev oča bodo pa najbrž hudi nate, ker njih sodbo o strikih tako omalovažuješ. No, odkritosrčno povedano (a samo Tebi na uho, veš, da Požgančev oča ne slišijo, sicer bodo zaropotali nad menoj, da bo grdo!), meni je bilo kar všeč, da si jih tako modro zavrnila! Le čemu bi morali vsi striki brade nositi? Kaj pa če je kak striček tako mlad, da mu brada sploh še ne raste? Kaj naj potem revež stori? Ali naj si kozjo brado natakne? — To naj nam debeli Požgančev oča povedo, to!

Pozdravljena, Verica!

Kot. striček

2.

Ljubi striček!

Zdaj si se pa sam izdal, da si M. K.! Janezkovo potovanje na luno je spisal M. K., odgovore pa je priobčil Kotičkov striček. Ne zameri, če Ti povem, da sem že delj časa mislila, da sta M. K. in Kotičkov striček ena in ista oseba. Zdaj sem še bolj prepričana, ker neki svoji prijateljci v koticu na noben način nisi hotel tega povedati...

Srečno Te pozdravlja

Mici Brenčič,

učenka II. razr. v skupine v Podlipi.

Odgovor.

Draga Mici!

Aha! Z zvijačo bi rada iz mene izvlekla priznanje, da se res pišem tako, kakor si naveda. Pa Ti je izpodletelo, pošteno izpodletelo, draga moja! To, da je spisal »Janezkovo potovanje na luno« M. K., rešitve pa je objavil Kot. striček, še ni noben tehten dokaz. Če hočeš na vsak način dognati, kako mi je ime, pobara Požgančevega očeta, ki Ti bodo radi povedali. Samo na to Te moram opozoriti, da so Požgančev oča — popolnoma gluhi...

Te lepo pozdravlja

Kot. striček.

3.

Dragi Kotičkov striček!

Kakor že večkrat prej, sem zadnjič tudi jaz poslal pravilno rešitev o Janezku. Če tudi je bilo v nedeljskem »Slovenec« polno imen rešilcev, mojega med njimi nisem videl. Na mene vedno pozabiš, ali pa mojih pisem sploh nočeš čitati, ampak jih kar strgaš.

Prosim Te, malo misli tudi na mene, saj Te ravno tako vsak ponedeljek težko pričakujem, četudi sem v Beogradu, daleč od Tebe. V šoli večinoma čitam srbsko in pišem v cirilici, zato pa tako rad čitam Tvoje povesti in pisma. Posebno bi bil vesel, ko bi tudi meni kaj pisal.

Te pozdravlja Tvoj

Ivan Simončič,

učenec IV. razr., Beograd, Ratarska ulica 57.

Odgovor:

Dragi Ivan!

Tako bridko se pritožuješ čez mene, da se mi je kar hudo storilo in bi se akoro razjokal, ker me tako po krivem dolžiš... Nisem pozabil nate, ne boj se in tudi Tvojega pisemca nisem raztrgal — nego ga položil k drugim na kup, da pride na vrsto. Upoštevati moraš, dragi moj, da se je zadnje čase nabralo pri meni toliko pisem, da res ne morem vseh naenkrat objaviti. Objavljeni bodo vsi po vrsti, kakor so hiše v Trsti. Tudi Tvoje pisemce ne bo izostalo! Toliko v pojasnilo in tolažbo. Drugič kaj več!

Rešitev »Janezkovega potovanja na luno« pa zaradi tega ni bila objavljena, ker sem je prepozno prejel. Da boš vedel!

Lepo Te pozdravlja

Kot. striček

Gospodarstvo

A. Cvenkel:

Gnojnične jame jajčaste oblike

Gnojnična jama je ena izmed najpogostejših gospodarstvenih zgradb in se brez dvoma najbolje — tisočero obrestuje. To je prava zlata jama za kmetja, kajti brez nje grede najdragocenejša gnojilna snovi v izgubo za vedno.

Kakor pa nam kažejo izkušnje, gnojnične jame niso kar tako enostavne zgradbe in zahteva njihova gradnja mnogo previdnosti, ako naj bodo dobro, pretrjeno, trpežno izdelane.

V vseh načrtih in vzorcih vidimo, da so gnojnične jame risane v četverkotni obliki in tako so se v resnici delale do danes skoro izključno vse gnojnične jame.

Toda izkušnje pretečenih let so nam pokazale, da v vsakem slučaju in celo prav mnogokrat četverkotna gnojnična jama ni priporočljiva.

Gnojnične jame po deželi se dela vobče po 4 do 6 m dolge, 2 m široke in 2 m globoke, in to največ radi tega, ker se tako oblože deske, ki se rabijo pri betoniranju, najbolje izrabijo ter je tudi delo najbolj enostavno.

Te dolge stene pa trpe na eni strani od neprimerno velikega pritiska zemlje ali zidov poleg jame. V mnogih slučajih se morajo namreč jame zgraditi prav blizu hlevov, svinjakov, torej težkih zidov.

Na drugi strani pa se beton polagoma zgošča in krči, in to dalj časa, kakor se navadno misli. Vsled tega kaj rade razpokoče te dolge stene, in najrajši v vogalih, koder se beton ne more enakomerno krčiti. Take razpoke sem opazil tudi pri gnojničnih jamah, ki so bile sicer dobro narejene, vezane z železjem, šele čez par let.

Ko pa je gnojnična jama enkrat razpokana, se zagrizje jedra skalna globoko v razpoke in beton ter se da malokdaj dobro še popraviti tako, da bi trajno držala. Ker se jame v oglih in kotih, posebno ondi, kjer grade manj izvežbani in neizkušeni ljudje, beton vse premalo zveže z železjem in težko stoji, je to zlo tem večje.

V mojem okolišču so bile slučajno na razpolago rabljene obložne deske od kapnice, t. j. betoniranega vodnjaka jajčaste oblike, koder se zbira voda samo od strešnega kapa. Dva posestnika sta porabila to priliko in zgradila taki gnojnični jami. Tudi dve starejši gnojnični jami, zgrajeni v tej obliki, sta mi poznani že dalj časa. Priznati pa moram, da so se te jame v vsakem oziru prav dobro obnesle in tekmo več let niso pokazale kakih hibe oziroma razpoke.

Zlasti lanska huda zima je mnogim gnojničnim jamam četverkotne oblike napravila veliko škodo. Koder so jame na prostem in se gnojnica vsled dolgotrajnega in ostrega mraza ni mogla odvažati, je bila polna in je zmrznela gnojnica tudi v jami. Vsled tega so te jame mnogo trpele in v več krajih razpokale.

Pri jami jajčaste oblike pa sem videl na lastne oči, kako je zmrznjena gnojnica privzdignila pokrov odprtine, toda jami sami se ni zgodilo ničesar.

Jame jajčaste, t. j. spodaj širše, zgornaj ozke oblike, imajo veliko prednost tudi v tem da zavzema vrhinja ploskev le malo prostora v primeri z četveroglato, in je menda na dvoriščih, vrtovih itd. precejšnje važnosti. Iz lastne skušnje mi je znano, da je na malih dvoriščih težko dobiti prostor tudi za pokrite gnojnične jame.

Za trdno in dobro zgradbo pokrova četveroglate jame se rabi dokaj betonskega železa, pri jami jajčaste oblike se ga rabi le malo in je vrhu tega pokrov v obliki oboka še dokaj trdnjši.

Pritisk zemlje ali zidov na gnojnično jamo jajčasto okroglo oblike je vsekakor enakomeren, in to je največje važnosti posebno še tam koder je slab temelj ali zemlja okrog jame neenake trdnosti.

Kakor Kolumbovo jajce sicer to ni nič novega, nič posebnega, toda dejstvo je, da se do lani ni delalo pa tudi ne priporočalo gnojničnih jam jajčaste oblike.

Posebno pri malih in srednjih kmetijah, v arbovitih in plazovitem terenu bi bilo po mojih dosedanjih izkušnjah umestno graditi take gnojnične jame. Zgradba tudi ni prav nič dražja, ker lesa ne gre več kakor pri četverkotnih jamah. Sploh pa se potem ta obložni les lahko rabi za več posestnikov. Treba je le nekaj vaje in dobre volje, pa se napravi ravno tako lahko okrogla kakor četveroglati gnojnična jama.

Ker se ogromno in pretežno število naših kmetij nima gnojničnih in gnojnih jam ter se bodo zgradbe istih vsekakor propagirale, zdelo se mi je važno, da iz prakse opozorim tudi na to stran naših najvažnejših, najkoristnejših gospodarstvenih zgradb.

Dalje o tem važnem vprašanju naj govore naši strokovnjaki ter razmotirajo stvar tudi iz teoretičnega stališča.

Občni zbor Trgov. dobrodelnega društva „Pomoč“

Včeraj se je vršil peti občni zbor Trgovskega dobrodelnega društva „Pomoč“. Uvodoma je predsednik g. I. A. Kregar predvsem pozdravil zastopnika obrtne oblasti g. Cehuna, zastopnika Zveze trgovskih gremijev, podpredsednika g. Josipa J. Kavčiča, zastopnika Društva trgovskih potnikov, načelnika g. Kreka in se spomnil lani umrlih članov. Društvo je v tretjem letu svojega uspešnega delovanja. Ustanovljeno 1. 1927, je delovalo napreje v okviru Gremija trgovcev v Ljubljani, sedaj pa so se sestavila nova pravila, ki jih je banska uprava 7. novembra 1929 potrdila. V smislu odloka banske uprave se je vršil včeraj prav za prav ustanovni občni zbor društva, čeprav posluje že tretje leto. Društvo se lepo razvija in beleži povprečno en smrtni slučaj na mesec.

Nato je podal tajniško poročilo g. Lojze Smuc. Iz tega poročila posnemamo, da je šlo društvo ob pričetku delovanja 732 članov in jih ima sedaj le 1022. Letos je število članov padlo za 19, ker je društvo neplačujoče člane izključilo. Društvo šteje 502 trgovca, 163 soproj trgovcev, 151 bančnih in drugih nastavlencev, 36 njihovih soproj, 113 trgovskih sodelavcev in 57 trgovskih potnikov. Največ članov je v starostni dobi od 40 do 50 let (362). L. 1928 je društvo izplačalo na posmrtninah 105.000 Din, lani pa že 141.000 Din za 14 smrtnih slučajev. Društvo lepo uspeva in redno izplačuje posmrtnine.

O računskem zaključku za l. 1929 je poročal g. Zelenikar. Iz poročila je razvidno, da so znali lani dohodki društva 236.000 Din, čisto premoženje pa je v teku l. 1929 naraslo od 58.000 na 115.740 Din. Na podlagi poročila preglednikov računov je občni zbor odobril računski zaključek, kakor tudi proračun za l. 1930, ki izkazuje 38.250 stroškov.

Nato so bila soglasno z manjšimi spremembami sprejeta nova pravila društva in so se na podlagi novih pravil vršile volitve novega odbora.

Pri volitvah so bili izvoljeni v upravni odbor gg. Arhar A., Bahovec I., Elsbacher K., Franke L., Kregar K. A., Kastelic E., Kavčič J. J., Krek Jos., Krek Jan., Lajovic M., Lenarčič St., Pavlin Fr., Pfeiler I., Štiligoy Fr., Seljak K., Sporn J., Zelenikar.

kar I. in Divjak J., v nadzorstvo pa gg. Ivan Ječič ml., Gregorc I., Smrkolj A., Kovac Fr. in Platner J.

Zivljana debata se je razvila pri slučajnostih in iz nje je bilo razvidno, kako težave povzročajo društvu neredni plačniki, ki pa od tega nimajo koristi, pač pa samo škodo.

Indeks cen v januarju 1930

Indeks veletrgovinskih cen, ki ga sestavlja Narodna banka za januar 1930, kaže neznatno nazadovanje od 93.7 na 93.6 v primeri z decembrom 1929 (1926 — 100). To nazadovanje celokupnega indeksa cen je pripisovati nižjim cenam industrijskih proizvodov (nižje cene usnja, lesa, špirita in otrobov). V posameznih skupinah je bil indeks sledeč:

	jan. 1930	dec. 1929
kmetijski proizvodi	104.5	102.3
živalski proizvodi	98.2	95.8
mineralni proizvodi	88.5	88.2
industrijski proizvodi	86.6	89.2
skupni indeks	93.6	93.7

Na drugi strani opazimo razveselljivo zvišanje cen kmetijskih proizvodov; tako so naraste cene pšenice, sliv, vina in sena.

Vpisi v trgovinski register: Julio Meinl d. d., Zagreb, podružnica v Celju; Bergelj & Samojlov, dr. z o. z. v Ljubljani (usnjena galanterija; 10.000 Din, Bergelj Ivan, Samojlov VI.); Gradbeno podjetje ing. Jos. Dedek in drug, Ljubljana (Dedek ing. Josip in Fran); Jadran, lesna in trg. dr. z o. z. v Mariboru (20.000 Din, Rupar Alojzij in Kocijančič Alojzij); Jugoslavenska Metro, topilna dr. z o. z. na Tezmem pri Mariboru (Edvard Fraprotnik, Pehani Otmar in Velebir Radovan, pp. Košir Franc).

Izprcmembe v Zadrudnem registru. Vpisi: Ljudska hranilnica in posojilnica v Dobrovniku, Prekmurje, r. z. z. n. z.; Stajerska hranilnica in posojilnica, r. z. z. n. z. v Mariboru. — Izbris: Nakupna in izvozna zadruga v Grobelnem, r. z. z. n. z. v likv. (končana likvidacija).

Strojilna, lesna in kemična industrija d. d. na Polzeli pri Celju ima občni zbor 1. marca 1930 ob 11 v Jadr. pod. banki (volitve uprave in nadzorstva).

Borza

Dne 15. febr.

Devizni promet je bil ta teden znatnejši, kakor prejšnji. Znašal je 15.39 milj. Din napram 14.52, 14.29 in 21.36 ter 21.97 milj. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa beleži v tem tednu deviza London, pa tudi v devizah Newyork, Berlin, Curih, Dunaj in Trst je bil promet znaten. Privatno blago je bilo, kakor običajno, zaključeno v devizi Trst. Med spremembami v tečajih je omeniti slabšejo tendenco pri devizah Berlin in Pariz. Tečaji ostalih mest pa so bili v splošnem čvrstjši.

Na efektivnem tržišču so v Ljubljani notacije nespremenjene. V teku tedna je bila zaključena Kranjska ind. po 216, na Dunaju pa 29. Na tržišču državnih papirjev je vojna škoda popuščala. Dočim je še v tork vladala čvrsta tendenca, je pozneje tečaj popustil na 412 za promptno blago. Sele v petek so se terminski tečaji učvrstili. Proti koncu tedna so se v splošnem državni papirji učvrstili in tako je bilo v petek v Zagrebu investicijsko posojilo zaključeno po 81.50. Na tržišču bančnih delnic opazamo pri majhnem prometu delno učvrstitev. Tako se je ta teden Praštediona učvrstila od 925 na 930. Na drugi strani pa so v teku tedna delnice Narodne banke nekoliko oslabele. Zanimanje za industrijske papirje je minimalno in tako nimamo beležiti zadnja dva dni v Zagrebu nikakih zaključkov. Stagnacija na efektivnem tržišču, od katere so izvzeti seveda državni papirji, je tako velika, da v četrtki v Zagrebu razen vojne škode ni bilo nobenih zaključkov niti v državnih papirjih niti v bančnih niti v industrijskih delnicah, v petek pa je na tržišču delnic prišlo do zaključka samo v delnicah Union banke.

DENAR

Curih. Belgrad 9.12875, Amsterdam 207.80, Ate-ne 6.71, Berlin 123.71, Bruselj 72.20, Budimp. 90.60, Bukarest 3.08, Carigrad 2.40, Dunaj 72.975, London 25.2025, Madrid 64.50, Newyork 518.35, Pariz 20.29, Praga 15.34, Solija 3.75, Trst 27.125, Copenhagen 138.80, Varšava 58.05, Stockholm 139.—, Oslo 138.65, Helsingfors 13.025

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Dunaj. Don sav. jadr. 92.70, Wiener Bank-verein 21.—, Creditanstalt 51.—, Escompteges. 170.—, Slavec 10.35, Alpine 36.05, Trboveljska 59.75, Leykam 6.40, Rimj Murany 104.75.

Žito

Cena pšenice se v poslednjem času precej stabilno drži na postojanki, ki si jo je pri zadnji hosi pridobila, le malenkostna valovanja je opaziti in ta se ravna po dveh različnih faktorjih: prvi je vprašanje dovozov na trg. V dneh, ko se ponuja več blaga, se tudi položaj za spoznanje oslabi, v nasprotnem slučaju se pa za spoznanje učvrsti. Drugi pa je položaj na svetovnem tržišču, ki sicer nima direktnega vpliva, vendar indirektno vpliva na razpoloženje kupcev, v manjši meri tudi na razpoloženje prodajalcev. Dovozi boljšega bačkega blaga in ponudba istega so skrajno slabi, ker je naša država takega blaga preveč izvozila in ga sedaj za domačo porabo primanjkuje. Pšenica gornjebačka velja 220, 222.50 in čez, potiska na notira običajno 5 para več. Spodnjebačko blago slabše kval. se ponuja po 212.50 do 217.50 in čez — vse franko vojvodinska nakladalna postaja. — Koruza časa primerno suha je v poslednjem času zopet čvrstjša in se nudi po 110.— do 115.— bačka in sremska nakladalna postaja. — Umetno sušena koruza — ki je trgovana v zadnjem času v manjšem obsegu, ker so sušilnice med tem večinoma že opustile obrat — velja 120.— do 125.— Din bačka nakladalna postaja. — Oves bački se ponuja po 145.— boljši merikantilno blago, v Sremlu pa 150.— in 155.—, ječmen krmilni velja 135.— — Pšenična moka je danes predmet, vreden vsega zanimanja. Vojvodinski mlini srednjih in boljših znamk so v ničli popolnoma razprodani ali vsaj večinoma. Ničlo oddajajo nekateri le v zvezi s krušnimi mokami v malem odstotku. Cene so pa izredno visoke. Srednje dobri mlini zahtevajo za ničlo 365.— do 375.—, a boljši po 390.—, 400.— in celo še več franko nakladalna postaja. — Otrobi so neizpremenjeni. Budimpšta. Tendence zelo mlčna. Promet srednji. Pšenica: marec 22.21, 22.44, zaklj. 22.21 do 22.22; maj 23.17, 23.29, zaklj. 23.17—23.18; okt. 23.05, 23.25, zaklj. 23.04—23.05. — Rž: marec 12.50, 12.70, zaklj. 12.50—12.51; maj 13.32, 13.68, zaklj. 13.35—13.36. okt. 15.12, 15.15, zaklj. 15.15—15.16. — Koruza: maj 13.90, 14.03, zaklj. 13.90—13.92; julij 14.45, 14.55, zaklj. 14.45—14.47; transit maj 13.05, 13.15, zaklj. 13.04—13.06.

Živina

Mariborski svinjski sejem. Na sejem dne 14. februarja je bilo pripeljanih 99 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7—9 tednov stari 300—350, 3—4 mesece 380—450, 5—7 mesecev 480—550, 8—10 mesecev 650—850, 1 leto 1000—1200 Din (vse za komad), 1 kg žive teže 10—12.50, mrtve teže 17—18 Din. Prodanih je bilo 62 svinj.

Sport

Smuške tekme za prvenstvo Jugoslavi e

Mojstrana, 15. febr. K. Danes se je pričelo tu smuško tekmovalstvo za prvenstvo države. Letos je zimskosportna zveza prvič priredila te tekme kombinirano: tek in skok skupaj. Skakanje se je vršilo v soboto na skakalnici v Kranjski gori, ki je bila v prav dobrem stanju. Za skoke se je prijavilo 13 skakalcev. Najboljši skok je znašal 23.5 m, ki je bil izvožen. Skočil ga je Joško Janša. Izžrebana je bila proga za sluško tekmo 18 km. Prijavilo se je okoli 60 tekmovalcev. Start bo v Radovini pri Biščku, od tam po Radovini po leti strani doline nazaj na Krmo do Zasipske planine, zopet do Biščka in ob potu v Mojstreno, kjer je cilj. Glavni boj za naslov državnega prvaka bo med bratoma Janša (Ilirija) in Šramlom (Smuški klub Ljubljana). Šramel si je v prošli sezoni priboril prehodno darilo našega lista.

Pri skoku so danes povprečno vsi tekmovalci skakali dobro. Skoro vsi so skočili okoli 20 m daleč, Padcev je bilo zelo malo. V skokih si je priboril prvo mesto Šramel z minimalno razliko pred Janšo. Da so imeli naši skakalci več prilike za treniranje, bi se gotovo posrežili skoki okoli 40 m. Pri vseh tekmovalcih pa je bilo opaziti precejšnje napredek. Tudi brata Janša in Šramel bi lahko napravila boljše skoke, opazilo se je pa, da nočejo preveč riskirati, da se ne bi kdo ponesrečil in bi potem ne mogel startati pri smuški tekmi. Rezultati skokov so naslednji: 1. Šramel Bogo (Smuški klub Ljubljana) 198.6 točk, 2. ing. Janko Janša (Ilirija) 197, 3. Joško Janša (Ilirija) 186.1, 4. Zupan Ervin (Smuški klub Ljubljana) 176.3, 5. Jakopič Albin (Dove-Mojstrana) 162.8, 6. Rabič Makr (Dove-Mojstrana) 153.5, 7. Guerra Tone (Turistovski klub „Skala“) 153.3. Kot sodnika sta fungirala gg. Gnidovec in Kvedec. Oba sta svoj posel dobro opravila in ocenjevala skoke precej enakomerno.

SLOVAN - ILIRIJA.

Namesto napovedane tekme Ilirija komb. : Celje odigrata danes ob 15. na igrišču SK Ilirije prijateljsko nogometno tekmo SK Slovan in SK Ilirija. Slovan nastopi s kompletno I. garnituro, Ilirija pa postavi kombiniran team ojačen z Vardiecem, Košakom, Neliem in Volkariem iz I. moštva. Tekmo vodi sodnik Cimperman. Ob 14 odigrata predtekmo dve hazenski družini Ilirije.

Vremersko poročilo JZSS. Kranjska gora in Planica javljajo prsič, jasno solčno vreme, temperatura —10, Velika planina, Krvavec in Kofce jasno in solčno vreme, prsič, Pohorje javlja prav dobro smuko, Sodražica javlja idealno smuko na Travnj gori.

Iz klubov

GAK: Ilirija. Za velikonočne praznike (20. in 21. aprila) je pridobila Ilirija za gostovanje amater prvaka Avstrije Grazer Athletiksport-Klub in ne Grazer Sportklub, s katerim igra danes Primorje v Gradcu in kakor je bilo pomotoma navedeno v zadnjih službenih objavah LNP.

SK Ilirija (lahkoatletiska sekcija). V ponedeljek 17. t. m. ob 18.30 sekcijski sestanek v kavarni Evropa, ki se naj ga udeležijo gg.: Dobovšek, Smole, Habič, Omerza, Tinta, Stepišnik, Banko. Sestanek je zelo važen in pričukujem gotove udeležbe. — Prihodnji teden bodo trenirali kakor običajno v tork in petek ob 19.15 na Srednji tehniški šoli; v nedeljo ob 11 pa gozdni tek (na igrišču).

SK Ilirija. Redna seja klubovega načelstva bo v ponedeljek, 17. t. m. ob 20.30 v kavarni „Emona“. — Sestava moštva za nogometno tekmo s SK Slovanom danes ob 15 je razvidna v članski knjigi, v garderobo pridite ob 14.30.

HOCKEY.

Premagana Anglija. Kanadsko reprezentančno moštvo je ponovno dokazalo svojo sposobnost, ko je v tekmi z angleško hockey reprezentanco zmagalo v visokem razmerju 11 : 1. Rezultat bi bil pa še veliko večji, ako ne bi bil angleški vratar tako postrvovalen.

Japonci na Dunaju. Z velikim zanimanjem so sprejeli Dunajčani vest, da bo na Dunaju igralo japonsko hockey moštvo. 3500 gledalcev je prišlo na tekmo. Wiener Eislaufverein je pa Japonce gladko porazil s 7 : 3 (2 : 0, 3 : 2, 2 : 1). Pa vendar je bila igra zelo živa. Japonci so pokazali veliko hitrost in razumevanje v igri, toda manjkalo

jim je mednarodne rutine, s katero so jih pa ravno Dunajčani prevladovali. Ob zaključku tekme se je primerila nesreča. Dva Japonska igralca sta se po naključju zaletela eden v drugega, pri tem pa si je eden pretresel možgane.

DRSANJE.

Schäfer — Sliva. Predsednik mednarodne drsalne zveze Ulrich Salchow (Stockholm) se je pridružil predlogu češkoslovaške zveze k anuliranju tekem za evropsko prvenstvo v umetnem drsanju, ki so se vršile v Štrbske Pleso. Ker bi bilo težko posebej sklicati sedaj predsedstvo internacionalne zveze, se je Ulrich Salchow odločil, da pismeno povpraša vse pristojne odbornike. Kot mesto ponovnega tekmovalstva za evropsko prvenstvo je izbral berlinski sportno palačo. Tekme naj bi se pa vršile 15. in 16. marca. Gotovo bo ta predlog predsednika držal in tako se bosta oba tekmeča Schäfer in Sliva še enkrat srečala v trdi borbi za čast letošnjega evropskega prvaka.

LAHKA ATLETIKA.

Petkiewicz slabo zapisan... Zadnja zmaga Petkiewiczza ni bila uvod k novim uspehom, kajti pri njegovem drugem nastopu je bil že premagan. Mnogoobetojati Poljak je tekmoval z Amerikancem Pavlom Rekersom v teku na 2 angleški milj in bil premagan. Amerikane je rabil le 9:26.2 minut. — Tudi tedaj, ko je Petkiewicz zmagal, množica 10.000 gledalcev ni bila zadovoljna s Poljakom. Poleg tega ga je še precej obdelalo časopisje, ki je pisalo, da Petkiewicz ne predstavlja takega tekača, »ki je premagal še Nurmija«. — Pa tudi drugim evropskim lahkoatletskim zvezdam se ne godi dosti boljše. Tako je bil premagan včasih slovit Martin iz Švice v teku na 880 yrdov. Menda res ne prija ta mošnji zrak evropskim sportnikom.

Turistika

»V skalovju in večnem ledu« je naslov kulturno-alpinskega filma in predavanja alpinista Koraneka, ki ga priredi TK Skala v kinu Dvor v tork ob 14. in 21. uri. SK Ilirija opozarja svoje članstvo na to prireditve.

Ako želite moj nasvet,

te naj ostanite kakor jaz enkrat za vselej pri Felierjevih Elsah-milijah, zdajva in lepo milo z njunega mila lili-ine krema, iz rumen-jaka, glicerina vo bo- raksvo katra vo in- trvs ok. — Popolnel ih za ne o alasa n! Nj- hova izvrstna delova- nje izvira iz njih oga- naravnost pri:

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bo tudi Vam!

5 kom. Elsa m. in na izbiro stane 52 Din franko, 10 kom. Elsa m. in na izbiro stane 92 Din. 2 lonce Elsa-Creme-pomade 40 Din franko, če se denar vr-šile na ro; pa vzetju 50 Din. — Elsa-Shampoo 3 Din 30.

Do dva se povsod! Kjer ne, izvo lite naročiti naravnost pri:

EUGEN V. FELIER, lekarnar, Stub ca Donja, bliz g 134.

Hranilnica

na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Uraduje vsak delavnik od 8.—12 in od 14.—17., ob nedeljah od 15.—17.

K Sebi v nebeški dom nad zvezdami je poklical iz zemeljskega trpljenja v soboto dne 15. svečana 1930 ob 7 zvečer Vsemogočni Bog, prevideno s sv. zakramenti, v 79. letu starosti, najino vzorno, zloalo malar, gospo

Ano Regali

posestnico

ki je nama bila vse, kar je ljubega in dragega na svetu. — Prenehalo je biti skrbce materinsko srce nenadomestljive, vzgledne matere.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 17. svečana 1930 ob 3 (15) popoldne iz hiše žalosti v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 3, na pokopališče Sv. Križa, kjer bo položeno truplo rajne v družinsko grobnico.

Ljubljana - Mons, dne 15. svečana 1930.

Dr. Josip Regali,
sin — Ljubljana.

M. Pija Regali O. U.,
hči — Mons, Belgija.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Najboljši v materialu in najlepši v opremljenosti stroji, kolesa „Gritzner“, „Adler“ in „Kaiser“ za domačo obrt in industrijo

Pouk voženja orodij:

Le pri

JOS. PETELINC

Ljubljana

odloč. Presernovega

spomenik, ob vodi

Večletna garancija

Zahtevajte ponudbo

OBLASTVENO KONCESIJONIRANA šoferska šola

L. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana — Bleiweisova cesta 52.

Pridobivate novih naročnikov!

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v velik. izbiri zelo poceni Najnovejši modeli otroških vozil od priprave do oninejskega in igrači vozilki v zalogi Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika Ceniki franko. Protnja na obroke „Tribuna“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozil. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Skrbite

da bo Vaše perilo vedno snažno, ker to zahteva zdravje. Sedanesnjahtevajte veliki ilustrirani katalog od veletrgovine Ste meki. Celje, v katerem dobite moške srajce molino Din 34, ista s eefir prami Din 35, iz belega plat-a Din 36, iz eefirja 49, modna iz eefirja 76, bela nika 40, frakirajca 90, molino spodnje bl 6-21, iz pisane gradla 29, iz finega gradla 53. Velika izbira vseh ostalih vrst perila in tisoč drugih predmetov odlične kvalitete po najnižji ceni. Neodgovarjajoče se zamenja ali pa vrne denar. Ceni za tonj.

Veletrgovina in industrija perila
R. STERMECKI • Celje št. 18
Dravska banovina

HANKA, spisal A. Marby, Ljudske knjižnice 24 zvezek. — V »Hanki« imamo Slovenci edini roman, ki nas vpelje v življenje malega lužiško-srbskega plemena, ki ves obdan od mogočnega nemškega naroda, ohranja svoj jezik in svoje šege. Broš. 22. vez 30 Din.

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Vnovčite 200% kronske bone čim prej pri!

**MENJALNICI
REICHER & TURK, LJUBLJANA**

Prešernova ulica št. 44 — Telefon št. 2598

Bliza se konec. Ne zamudite prilike!

Zid med Vami in med boleznimi dihalnih or. anov naj bo do vedno

pasilne

„Valda“

Le te so pravi talisman, s katerim se lahko obvarujete zlih učinkov mraza, megle in mokrote, kakor tudi opasnih bacilov in drugih kužnih kal, ki jih raznaša prah, one Vas čuvajo prehlada, griboja, vnetje krhija, bronhialnih katar ev, hripe itd. ali pa Vam pomagajo, da jih brž odpravite. Zahtevajte vedno izv.rne

„Valda“

Na prodaj samo v skatljicah z napisom

„Valda“

v vseh lekarnah in drogerijah

Gospodarska zveza

v Ljubljani

ima stalno na zalogi:

Deželne pridelke -- žito -- mevske izdelke -- sadje -- špecerijsko in kolonijalno blago -- južno sadje --

mesne izdelke -- seno -- slamo -- kmetijske stroje in orodje -- umetna gnojila -- cement -- premog itd.

Vsemogočni je rešil trpljenja in poklical v boljše življenje našo nadvse skrbno, zlato mamico in soprogo, gospo

Ivano Piškur

K večnemu počitku jo spremimo v ponedeljek, dne 17. februarja 1930 ob 1/5 popoldne iz mrtvašnice, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1930.

Fanči, Ivanka, Mimi, hčerke.

Franc Piškur, soprogo.

Brez posebnega raznanila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše nadvse ljubljene hčerke in sestrice

Fanči

se tem potom najtopleje zahvaljujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom in č. sestram usmiljenkam splošne bolnišnice, g. ravnatelju trgov. šole Gogalu in profesorskemu zboru, součenkam za poklonjeno evetje in poslovljni govor ob odprtem grobu, voditelju vnanje kongregacije preč. g. Vilfanu za tolažilne obiske in zadnje spremstvo, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so našo ljubljeno spremlili na njeni zadnji poti. Ljubljana, dne 15. februarja 1930.

Rodbina Železnikarjeva.

Trgovci in uvozniki!

Oglejte si v Vašem interesu ogromne ponudbe na

LIPSKEM POMLADNEM VELESEJMU od 2. do 8. marca 1930.

Veliki tehnični sejem in gradbeni velesejem od 2. do 12. mara.

Tekstilni sejem in sejem sportnega blaga od 2. do 6. mara.

Industrija in veleprodaja Vas tu pričakuje! Razstavljalcev je okrog 10.000 iz 21 dežel! Natančna pojasnila dobite brezplačno pri zastopstvu

STEG!

LJUBLJANA Gledališka ul. 8
Telefon 2925

Pierre L' Ermita:

Zena z odprtim očmi

»Tako je; gospod voditelj je včeraj srečal Rogerja Maudeja in naposled vendar izvedel za vajin naslov... Prišel sem, da vaju najprej oštejem, da sta si izbrali sicer dostojen hotel, a ima to slabost, da je zelo daleč... in še za to, da se pri meni nista nič oglasili. Potem — to bodi najvažnejše — se vama staviim popolnoma na razpolago. Zdaj sem jaz na vrsti, da Vama vrnem nekaj drobiža za Vaš lepi debeli denar tam doli. O, jaz reveži!... Nimam drugega, da bi Vama pokazal, samo Pariz in njega zidovje!... Vi ste mi nudili ocean, neprekosljivo lepoto prirode. Naposled, vzemite, kar pač je... vzemite in ne izprašujte! Nobena stvar bi me ne mogla tako veseliti, kakor če vaju smem voditi, služiti vama za Cicerona...«

In iztegnil je svoje roke proti njima; pogledal je obe Noirmoutierki pomenljivo v obraz... Nato se je razgledal po banalni sobi, po kovčkah, po pokopališču s križi in grobovi, ki ga je videl skozi okno.

»Oprostite, toda po pravici vama povem, da vaju ne vidim rad tukaj... Nista več isti, kateri sta bili... Pa tako potrti... tako žalostni!... Nekaj vama... gotovo vaju nekaj teži... Pa menda vendar nista oboleli?«

Tedaj je teta Cecilija izbruhnila v jok:

»Da, nekaj naju teži... Najina denarnica je prazna... nimava ob čem danes jesti... še dopoldne ne! Rolanda, pokaži no gospodu voditelju brzojavko, ki si jo pravkar sestavila...«

Rolanda je najprej pokazala svoj prirodni užajljeni ponos... Obotavljala se je...

»Le pokaži... ti pravim... Gospod voditelj je najin prijatelj... pravi prijatelj!... Duhovniki!... kakor bi dejal naš gospod župnik...«

Rolanda je pomolila listek:

Gospod voditelj je čital... Zelo presenečen je obstal:

»Razložite mi prosim to stvar, povsem jasno in... odkrito.«

»Najina denarnica je prazna,« je jadikovala teta, »toda najbolj sta ranjeni najini srei... Ah, nisva se nadejali takega sprejema. Pričakovali sva odprtih rok... dobrih pogledov, gostoljubja kakor pri nas doma... kjer človek postreže svojemu gostu kolikor dobro zna in zmore.«

»No, pa?«

»Rolanda, pa povej ti! Ti boš bolje razložila kot jaz... Jaz niti ne morem več, ne morem več!... Oh, gospod voditelj, če bi Vi vedeli, kakšno Kalvarijo sva prehodili v teh žalostnih dneh... Boste slišali...«

Rolanda je posegla vmes, da bi se tetka preveč ne razburila. Pripovedovala je najprej o vrsti nesrečnih naključij, ki so ju začela preganjati že ob prihodu v Pariz. Ljudje z dežele izgubijo pač kmalu glavo v pariškem vrtincu. Toda čigava naj bi bila naposled krivda?

...Kar ju je v najbolj skritem kotičku duše bolelo, je bil sprejem v Maudejevi rodbini, kjer so vendar dobro vedeli, kakšne nade goji Roger. pa so ju odpravili na kratko, kakor nadležno prtljago, v ta mrtvaški hotel.

...Potem, ko sta postali žrtvi tatvine ter prišli mimogrede v grozen položaj, ju je mala Valentina zapustila meni nič tebi nič, kar pač zadostno priča o njeni popolni brezsrčnosti in o njeni surovi sebičnosti. Skratka, tetka je štrbunknila z najvišjega paradiža svojih sanj v nižavo...

...Kar se pa mene tiče, je nadaljevala Rolanda, ki nisem ničesar sanjarila... sem neprestano prosila Boga, naj nama da kako z n a m e n j e. In zares me je s tako obilnostjo znamenij uslišal, da sem zdaj »zena z odprtim očmi«; ...jaz, ki sem že včeraj jasno videla... in ki me danes svetloba kar slepi... jaz prekipavam radosti v najini prehodni nesreči, kajti ta izkušnja naju je na mah odtrgala od načrta, čigar izvedba bi bila postala katastrofa za vse moje in nemara celo za življenje naju obeh.

Gospod voditelj je pozorno poslušal Rolandino pripovedovanje ter na mnogih mestih zmajal z glavo.

»Kar ste mi povedali, me ni oupnilo. Ni dvoma, da je bila Roger Maudejeva srčna želja, da bi se vse lepo izteklo... da bi vaju črna prijetnejše sprejel. Toda on ni računal z vedenjem svoje matere in svojih sestr, ki so od vsega početka nasprotno sploh vsaki misli na ženitev; treba je namreč umeti, da bi pomenila Rogerjeva poroka za nje konec precej potratnega življenja, ki ga živijo sedaj na njegov račun.«

...Mogoče je tudi, da so že izbrale v Parizu primerno nevesto zanj.

...Naposled pa še ljubosumnost, tista strašna ženska ljubosumnost, ki je vsak hip pripravljena, da se vrže na drugo — neljubo — žensko... Toda pustimo to in lotimo se nujnejšega!

Ta hip je spremenil gospod voditelj svojo govorico ter postal ukazujoč:

»...Najprej vaju odvedem na kosilo in na večerjo, k nam; in to danes, jutri in dokler vama bo všeč. Imam namreč neprecenljivo srečo, da mi je mati še živa, ki mi gospodinji. Zagotavljam vama, da vaju ne bo sprejela, kakor vaju je sprejela gospa Maude.«

...Moja mošnja sicer ni velika, a vama je popolnoma na razpolago. Zatorej prosim, da raztrgate brzojavko, ki nima več nobenega pomena. Kakor sem že dejal, se vama ponudim, da vaju vodim po Parizu in okolici, kolikor vama drago in kolikor mi moja pastirska služba dopušča. Zdaj imam baš malo prostega časa, a kolikor ga imam, ga posvetim za največjim veseljem vama. Sicer pa pozna tudi moja mati zelo dobro Pariz; prav lahko vaju bo spremljala... da ne govorim o nekem dekletu iz Marijine družbe, ki bi vama bilo z veseljem na uslugo... Dobro je kakor kruhek... in udano! Govoril bom o tem s sestro Antoinetto in prepričan sem, da bo rade volje dovolila. Ne smete namreč soditi naših pridnih 40.000 Montmartrečanov po treh posameznih vzorcih!... To bi me silno bolelo...

Ljudska knjižnica — in založništvo Jugoslovanske knjižarne • Ljubljani: 27 zvezek: Pregled OIROCI SOLNCA 24 Din, vez 32 Din — Hagard KIFOPATRA 28 Din, vez 40 Din — 29 zvezek: Savinec IZPOD GOLICE 30 Din, vez 42 Din — 30 zvezek: Stenikiewicz NA POLJU SLAVE 28 Din, vez 40 Din — 31 zvezek: Doyle, IZGUBLJENI SVET 24 Din, vez 32 Din — 32 zvezek: Remmich, ZAGORSKI ZVO. NOVI, in dr. Slavč. NA SINAJ

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase slogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pisma vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10 349. Telefon številka 2328.

Službe iščejo

Šivilja

ki se je učila 3 leta šivanja perila, izvrstna delavka, želi pri dobri šivilji službo, kjer bi imela hrano in stanovanje. Gre za pol leta kot vajenka. Nastop 1. maja. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1722.

Gospodinjstva

šivanja in nemščine zmožna gospodinja išče službo. - Dopise upravi »Slov.« pod »Starejša«.

Šteparica

išče službo, ki bi bila tudi pomoč v gospodinjstvu. Gre tudi na deželo. Fanči Hribnik, p. Zagradec pri Stični, Dol.

Soler

ki je obenem tudi vrtnar, trezen, zanesljiv in pošten, išče službo. Naslov v upravi »Slov.« št. 1823.

Prodajalka

kručena v trgovini mešane blaga, boljša samostojna moč, želi stalne službe. - Naslov pove oglasni oddelček »Slovenca« pod »Marljiva« 1689.

Gozdar

strokovno naobražen, z večletno prakso ter dobriimi spricčevali želi nametčenja. Ponudbe pod »Gozdar« št. 1746 na upravo lista.

Službo išče

pridna in vestna absolutinica trgovskega tečaja. Službo nastopi lahko takoj. Ponudbe pod »Vestna« na upravo »Slovenca« pod št. 1732.

Službo išče

moška oseba srednje starosti, z dobrimi izpizčevali, za vsa kmečka dela h kmečkemu gospodarju. Natančnejše pozneje po priporočilih dopisih. Ponudbe na upravo lista pod št. 1876.

Prodajalka

s 16 mesečno pomočniško prakso mešane stroke — želi mesto. Zmožna je samostojno kuhati in bi eventualno tudi pomagala. Ponudbe na upravo lista pod »Prodajalka« št. 1877.

Vrtnar

samostojen, samski, želi stalno službo. Ponudbe na upravo pod »Vrtnar« št. 1902.

Dobra tipkarica

z 38 letno prakso v isti službi — obenem večja knjižničarica, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 1886.

Deček

star 15 let, ki se je že eno leto učil krojaštva, bi se rad popolnoma izučil. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1884.

Ekonom

absolvent vinarske in sadjarske šole, z dobro večletno prakso v vseh panogah kmetijstva ter vrtarstva, želi radi žinitve primerno stalno službo. Cenji ponudbe prosi na upravo »Slovenca« pod »Pošten in trezen« 1909.

Šofer-abstinent

z dobrimi spricčevali išče službo. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1924.

Poizvedbe

Pobegnil je pes

volčjak, star 9 mesecev, sliši na ime »Dragi«, številka znamke 437. Najditelj naj ga proti nagradi dovede v drogerijo »A. drij«, Šelenburgova ul.

Inserati

v »Slovencu« imajo največji uspeh.

Službodobe

Vajenca

za mizarstvo obrt sprejme Vidmar, Zg. Šiška.

Služkinjo

pošteno in zdravo, ki mora znati kuhati, z večletnimi spricčevali, se sprejme. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Stalna služba EF«.

Učenca

zdravega, poštenega in pridnega takoj sprejemem za medicarsko ter slaščičarsko obrt. - Naslov v upravi »Slov.« št. 1841.

Učenko

sprejme takoj modni salon Mimi Sark, Kreditna banka, IV. nadstr., Ljublj.

Učenka

se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Poizve se: Opekarska cesta 31, Ljubljana.

Deklico k otrokom

12—14 let staro, dobrih staršev, četudi sirota, ki bi imela tudi veselje do kmečkoga dela, sprejemem takoj. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod št. 1711.

Kmečkoga fanta

pridnega, poštenega, vajenega vseh del, starega 14—16 let, sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod značko »Kmetijski fant«.

Učenko

sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom, s primerno šolsko izobrazbo, pridno in marljivo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1797.

Pekovskega vajenca

dobrega, močnega, vsa oskrba v hiši, sprejme dober gospodar. Nastop takoj. Poblize v upravi »Slovenca« pod št. 1798.

Kuharico

krepro in zdravo, se sprejme takoj na veleposlovstvo v bližini Celja za 10 oseb. - Ponudbe pod »Marljiva« št. 1757 poštneležeče žalec.

Polirja

sprejemem, mlajšo moč, z dovršeno delovodsko šolo in prakso v mestu. - Anton Mavrič, stavbo podjetje - Ljubljana, Vegova ulica 2.

Služkinjo

iz poštne krščanske hiše, 30—40 let staro, sprejme krščanska družina. Naslov v upravi pod 1825.

Mizarskega vajenca

sprejme Karol Erjavec, mizarstvo, Brod št. 10, p. St. Vid nad Ljubljano. Hrana in stanovanje brezplačno.

2 trgovsk. pomočnika

se sprejmeta za takoj — eden železne, drugi manufakturne stroke. Ponudbe po možnosti s sliko na upravo lista pod »Vesten« št. 1832.

Torbar (Taschner)

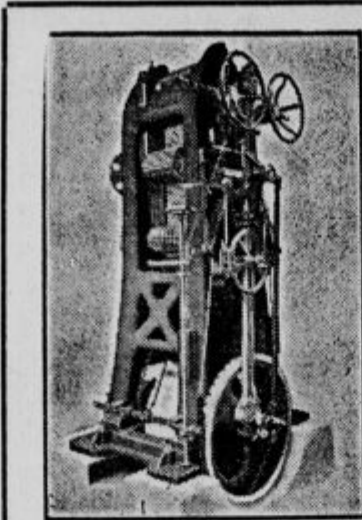
za boljša galanterij, dela se sprejme. Reflektira se le na izvežbane moči. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Stalna služba«.

Potnike

za obisk privatnih strank v svrhu prodaje manufakturnega blaga na obroke za Ljubljano in večje kraje v Sloveniji, iščemo. Ponudbe na upravo lista pod »Potniki« št. 1840.

Agilnega prodajalca

s trgovsko naobrazbo in znanjem deželnih jezikov se išče za večjo podjetje. Reflektanti jo živežne stroke imate prednost. - Ponudb pod »Sposoban putnik« 28-26 prosi se na Interrekla d. d. Zagreb, Marovska 28.

Strojne tovarne in livarne d. d. - Ljubljana

Centrala
Dunajska c. 35

Telefon 2830
Brzjav: Stroj

Brzofekoči polnojarmeniki

najmodernejšie konstrukcije sistema

Hofmann-Breslau

Stroji za obdelovanje lesa

na pogon z jermenom ali direktno z elektromotorjem.

Zahtevajte ponudbe!

Trgovski pomočnik

izvežban v železni stroki, se išče. - Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod »Vesten« št. 1607.

Vinski potnik

dobro vpeljan, strokovnjak, dobi mesto pri ljubljanski tržnici bodisi s fiksnim plačilo ali provizijo. Ponudbe z navedbo zahtevane plače oziroma provizije, dosedanjega službovanja in ev. imstva, naj se pošljejo na naše upravnništvo pod št. 1786.

Ključavničar, vajenec

se takoj sprejme. Več se poizve pri Juliju Sternszky, Glince, Tržaška cesta 46 pri Ljubljani.

Čevlarskega vajenca

poštenega, sprejme v vso oskrbo Borec, Homec, pošta Radomlje.

Pomočnika

za stalno, dobrega, sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Osebo se predstaviti: Furlan Josip, krojač, Studenec-Ig.

Vozniki

hribovske vožnje vajeni, se sprejmejo za vožnjo večje množine kostanjevih drv na gorenjsko proggo. Naslov pove uprava lista pod št. 1866.

Kleparkega vajenca

sprejemem proti primerni plači. K. Jankovič, kleparstvo, Rimska cesta 19.

Krojaški vajenec

se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Rems, Vogelna ulica 5, Trnovo.

Cerkvenik-pomočnik

ki bi pomagal tudi pri hiši in na vrtu, se sprejme takoj pri mestni župniji. Prednost imajo pri letni samci. Ponudbe z obrazložitvijo o življenju in dosedanjem službovanju naj se pošljejo na upravnništvo »Slovenca« pod »Pobožen« št. 1893.

Kuharico

prvovrstno, samostojno, starejšo, samsko (vdovo), večje dunajske kuhinje, in dve dekletki (pomoč, serviranje, čiščenje) — sprejme uradniška menza v Zagrebu. Popolna oskrba. Nastop čimprej. Ponudbe (točne podatke, izobrazbo, zahtevano plačo) pod »Uradniška menza, Zagreb« na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva br. 11.

Čevlarski pomočnik

se sprejme za najfinjša dela, tudi za različna šivanja. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Stalna mesto« št. 1875.

Krojašk. pomočnika

dobro izvežbanega sprejme takoj v trajno delo Gašper Cukjati, krojaški mojster, St. Gotard, pošta Trojane.

Išče se h konjem

20 do 35 letni močan, pošten kmečki fant, ki je služil do sedaj le na deželi. Naslov Ivan Kuralt, valjični mlin, Domžale.

Pekovskega vajenca

z vso oskrbo, obleko in perilom sprejme Pretnar Alojzij, pekarna, Zgornja Šiška 137.

Orodničarja

dobrega, sprejemem. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 1858.

Dobro žensko moč

za trgovino sprejme »Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Plačilni natak

zanesljiv in pošten, zmožen tudi kavicje, se takoj sprejme v večjo restavracijo v Mariboru. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Plačilni«.

Praktikantinja

sprejemem. Nastop takoj. - Upravnništvo »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5.

Služkinjo

zdravo, pošteno in pridno kmetijsko dekle, 16 do 19 let staro, sprejemem. Zinka Jankole, Večna pot 5 — Ljubljana.

Dva vajenca

sprejemem. - Jurij Pollak, strojno mizarstvo, Kranj.

Ženitbe

Za mojega sorodnika

37 let starega, lepe zunanosti, akademsko izobraženega, treznega, varčnega, miroljubnega, ima stalno službo z visoko plačo, starostno zavarovanega, s 120.000 Din premoženja, iščem v svrhu ženitve premoženo gospodično ali vdovo do 36 let staro, čedne srednje ali velike postave in tudi nekaj izobrazbe. Miroljubna in dobra gospodinja: Castna zadeva. Tajnost strogo zadržana. Dopise poslati s polnim naslovom na upravo »Slovenca« pod »Gorenjec« št. 55.

Glasba

Klavirje

uglašuje ter popravlja čisto in točno; gre tudi na deželo. Povše Feliks, uglašev. klavirjev, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 4.

Glasbeni instrumenti

kompletni, 32 komadov, ugodno naprodaj. Vprašati: Studenci pri Mariboru, Gubčeva 12.

Klavirje

in pianine prodaja, izposojuje, popravlja in čistilno uglašuje naiceneje — tudi na obroke — tovarna klavirjev WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2.

Piano

dobro ohranjen, ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1873.

Pozor gospodinjje!

SIDOL

že 30 let priznana najboljša sredstva za čiščenje in poliranje vseh kovin, čisti tudi okna in ogledala. Pri nakupu pazite na zak. zaščitno znamko in ime

SIDOL

Danes

Koncert

se vrši v nedeljo ob 4 popoldne pri Francu Lavtičarju na Sv. Petra cesti št. 83. Za obilno udeležbo se priporoča.

Pouk

Šoferska šola

I. oblast konč. Čamernek, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovavto). - Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Pouk v kroj. risanju

in pri krojevanju damskih oblek za dom in poklic se vrši pri edino strokovno izprašani učiteljici ter lastnici modnega ateljeja Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg 24/III, nasproti magistrata. Kroji po meri. - Izvršujejo se obleke, kostumi, plašči itd. po zmerni ceni in najnovejših mod. krojih.

Vnajem

Pisarniški lokal

v I. nadstr. na Dunajski cesti se odda takoj. - Vprašati pri Gospodarski zvezi, Ljubljana, Dunajska cesta.

Lokal v Kranju

na glavnem trgu za manufakturno, galanterijsko in modno trgovino, se odda z majem v najem. Interesenti naj pošljejo svoj naslov na upravo tega lista pod značko »Kranj, industrijsko mesto« 1818.

Malo delavnico

iščem za mirno obrt, v mestu. - Ponudbe pod »Obrtnik 213« na upravo.

Stanovanja

Lepo stanovanje

dvosobno, kuhinjo in pritikline, se odda s 1. marcem v Šiški. - Naslov v upravi »Slov.« št. 1844.

Sostanovalec

se sprejme na Medvedovi cesti 22, I. nadstr.

Stanovanje

2 sob, kuhinje in pritikline išče mirna in stalna stranka za 1. maj. Plačam tudi 3 mesece naprej. - Ponudbe pod »Stalna in mirna 800« na oglasni oddelček »Slovenca«.

Sostanovalec

sprejemem poceni. Glince, Tržaška cesta 23.

Prazno sobo

s posebnim vhom išče ta zakonca brez otrok v centru mesta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1720.

Sobo

za 1 ali 2 osebi oddam v bližini bolnice. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 1783.

Večjo sobo

v pritličju, z električno razsvetljavo, išče gospod v bližini Sv. Petra ozir. Poljanske ceste. Ponudbe je poslati upravi »Slov.« pod »Točno plačilo«.

Denar

20% kronske bone

kupuje in prodaja po najugodnejših dnevnih cenah Ljubljansk. Menjalnica - Kolodvorska ulica 41.

4½% pupilarno varne obveznice

prodam za 60% nominalne vrednosti. Vprašati pri upravnistvu »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, telefon 3052.

Financiramo

civilno-pravne, sodne in odvetniške stroške. - Upravnništvo »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, Telefon 3052.

Terjatve

od najmanjšega do največjega zneska, poedine ali večje partije, izterjuje brez vsakega predujema. - Upravnništvo »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, Telef. 3052.

20% kronske bone

kupuje in prodaja najugodnejše upravnistvo »Merkur« - Ljubljana, Večna pot 5, Telef. 3052.

Vrednostne papirje

srečke i. t. d. kupuje in plača najbolje upravnistvo »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, Telef. 3052.

Razno

I. jugoslov. trgovino

za dijetno in vegeterijansko prehrano (posebni sadeži, mleviski izdelki, olje, posoda, literatura itd.). - Ustanovi na zadružni podlagi »Marstane«, Maribor, Koroska 10. - Prevzema tudi sicer zastopstva, komisijsko blago, naročila.

Radio

Štiricevni radioaparati

s Philipsovim zvočnikom se za 1200 Din prodaja. - Stari trg 11a, pritličje.

Enocevni

enostavni radio aparat brez anode, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1874.

7 cevni radio

vse postaje na zvočnik, z malo okvirno anteno. Krasen glas. Prodajam ugodno. - Naslov v podružnici »Slov.« v Celju.

Zasluzek

Takojšnji zaslužek in dobiček

z domačo

20% bone
kupi in plačuje najbolje
Franc Reiser, trgovec -
Kopitarjeva ulica 1 (pri
mesarskem mostu).

Sode
od ledilnega in strojnega
olja, vsako množino, kupi-
m. - Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1419.

Obročje
za sode, 45 mm širine,
vsako množino, kupim -
Naslov se izve v upravi
»Slovenca« pod št. 1418.

20% kronske bone
kupi in plačuje najbolje po
dnevni ceni Prometna
bančna družba Maribor,
Cankarjeva 14.

Vinsko pumpo
dobro ohranjeno, s cevmi
ali brez njih, kupim. Po-
nudbe na upravo lista
pod »Pumpa« št. 1787.

20% kronske bone
kupim. Pogačarjev trg 1,
Treo.

Steklenice
različne, kupi Fr. Kham,
Miklošičeva c. 8.

20% bone
kupi Fr. Kham, Miklo-
šičeva cesta 8.

Lipovino
par prima blodov kupi
delavnica protez Ahtin
R. - Ljubljana, Poljanska
cesta 31.

Hrastove podnice
kupujem stalno za veliko
inosemko (trdko proti
takojšnemu plačilu). -
Rudolf Zorč, Ljubljana.

Prodano

Med
jelkov ali cvetlični zdravi-
nični proti prehladu ali
prsim boleznim razpošil-
jam 5 kg za 105 Din fran-
ko. - Čebelarstvo Franc
Markelj, Vrhnika.

Lokomobila
48/60/72 HP, sistem Lanz,
s ventil, pregrevanjem in
predkuriščem za žaganje,
230 obratov, 10 atm., v
jako dobrem stanju, se
proda. Stroj je videti v
obratu vsak dan. K stro-
ju gre tudi aparat za iz-
ločanje kotlovača potom
soda-rastopine. Vprašanja
na upravo »Slov.« pod
št. 1816.

Vozovil
Po zelo ugodni ceni pro-
dam lepo in dobro ohran-
jeno kočijo, zapravljeva,
zelo pripraven furmanski
voz ter več lepih konj-
skih oprem. Ivan Savnik,
Kranj.

Pubasto perje
kg po 38 Din. razpošiljam
po povzetju naravnani 5 kg
Potem čisto belo gosje
ke po 130 Din in čisti bel
puh ke po 300 Din. -
L. Brozovič, Zagreb, Ilica
82. Kemična čistilna perla

Kolesje (Werke)
za bišne stoječe ure
Ivan Pakiž, Ljubljana.
Pred škofijo 15.

Račja jajca
za valenje Khackicamp-
bell in belih indijskih tr-
kačev (weisse indische
Laufente), lanko leto im-
portirane iz Holandske,
garantirano čiste pasme,
katere nesejo preko 300
jajc na leto, pošilja po
10 Din komad Peradar-
stvo Ciril Žagar, Sunja.

Lepo zbirko
pisemskih znamk (čez
5000 razl. Evropa) ima na-
prodati K. Simon, Bled 1.

Auto tipa Chevrolet
1928, štiricilindrski, prav
dobro ohranjen, vožen
nekaj manj kot 6000 km,
z enim rezervnim kole-
som, se proda za 44.000
Din. - Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1490.

Pletilni stroj
popolnoma nov, št. 8/60,
se ugodno proda. Začet-
nice se lahko pri meni
izučijo pletilstva brezpla-
no. Naslov v upravi pod
št. 1677.

Vinskega kisa
pristnega, 14 hl, ugodno
prodam. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1742.

Pisalni stroj
prav dobro ohranjen, pro-
dam po nizki ceni. Tušek,
Gradaška ulica 8, Ljub-
ljana.

Jelov. in smrek. hlode
180 m³, 10 min. od posta-
je, proda I. Oblak, Rigelj
št. 1, p. Ortnik.

Harley Davidson
350 ccm O. H. V. ugodno
naprodaj. Istotam se za-
menja mali avto v izvan-
rednem stanju za motor
s prikolico. - Poizve se:
Dunajska cesta 8.

Železniška
restavracija
in hotel
s celotnim inventarjem
ceno naprodaj. Poizve se:
daje lastnik Peter Forai,
hotel »Sumadija«, Vel.
Bečkerek, nasproti po-
staje Begej.

Krojači, pozor!
Proda se po zelo ugodni
ceni dobro ohranjen si-
valni stroj. Ogleda se
lahko dnevno v trgovini
»Tekstilbazar«, Krekov
trg 10.

Kozolec (topler)
štiri okna, v predmestju
Ljubljane, se proda po
ugodni ceni. Naslov se
poizve v upravi »Sloven-
ca« pod št. 1871.

Smrekovo vejčje
in vrhče prodam. Ogleda
se: Kolovozna pot -
Belvi - Rožnik. Poizve se:
Goriš Leopold, Mivka 7.

Trte Izabela
lepe močne sajenke, lahko
dobite, tudi ako imate
odrasle trte, jih pridem
pravilno obrezati. Ponud-
be na upravo »Slovenca«
pod »Trte« št. 1899.

2 otroški žel. postelji
sta naprodaj. Rožna do-
lina, cesta 7, št. 4.

Rodalet-marmelada
je najbolj naravna sadna
jed, brez vsakega slad-
korja, torej najbolj pri-
kladna k čaju ali za malo
južino.

Trgovci, gostilničarji,
kateri želijo posebno do-
bro surovo maslo, naj
pošljejo svoj naslov na
Agenturno in komisijsko
trgovino - Studentovska
ul. 7, Ljubljana, pod znač-
ko: »Najfinije maslo«
št. 1905.

Pozor, trgovci!
Izdelujem poceni razno-
vrstno: puloverje, vestje
itd., kakor tudi karo vzor-
ce od trgovca, kateri da
lastno volno. Pismene po-
nudbe pod »Stalno delo«
na upravo.

Limusino
štirisedežno in moderno
opremljeno se zelo ugod-
no proda. - Na ogled v
garaji hotela Union.

Bencin motor
do 7 HP se proda zaradi
elektrifikacije. Se zelo
malo rabljen ter prime-
ren za stalno inštalacijo.
Prevozen. Cena po do-
govoru. - Kmetijsko dru-
štvo Strahinj, p. Naklo.

Hiša
z velikim sadnim vrtom
in zemljiščem, v skupnem
obsegu 2276 kvadratnih
klajter, ležeča ob glavni
cesti v Mostah, naprodaj.
- Vprašanja na Frano
Snoj, trgovina s čevlji,
Ljubljana, Prešernova 30.

»Katoliški Obzorik«
L.-X., komplet, s plat-
nicami, prodam. Ponudbe
pod »Kat. Obzorik« na
upravo »Slovenca«.

Dvovprežna kočija
ali enovprežna, lahka in
dobro ohranjena, z olina-
timimi osmi, se proda. Na-
slov v upravi št. 1929.

Smrekovih vej
na Rožniku, več voz, na-
prodati. - Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1921.

Žage - Remscheid
mlinske, krožne in gate-
rice, zajamčene, dobite
najugodnejše pri »Jeklo«,
Stari trg, Ljubljana.

Talarje
za čč. duhovščino izde-
luje po primernih cenah
ter se vliudno priporoča
Josip Tomažič, kraj mo-
ster, Celje, Na okopih 5.

Moko
dobro, sveže in suho, do-
bite najceneje v F. Ja-
van-a valičnem mlinu, Sr.
Gameljine, p. št. Vid nad
Ljubljano. - Zahtevajte
ceniki!

Obri
Ali ni škoda?
Dnevno izpuhate nekaj
dinarijev v zrak. Z eno
steklenico »Nikoprosta«,
ki stane 56 Din, se od-
vadite kajenja takoj! Ni
prevaral - Josip Lindič,
Ljubljana, Komenskega ul.
št. 17.

Dežne plašče
za dame in gospode, pe-
lerine za dečke in odras-
le, tople podloge k de-
žnim plaščem itd., kupite
najbolje v specialni trgo-
vini Jančičaj, Tavčarjeva
(Sodna) 1. nasproti ka-
varne »Evropa«.

Vezenje
nevestinib oprem, zaves,
pregrinjal, najceneje in
najfinije Matek & Mi-
keš, Ljubljana, poleg ho-
tela Struškeli. - Entlanje
ažuriranje, predtiskanje
tako.

Ženinom in nevestam
se priporoča fotograf Hu-
gon Hibser, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 25.

Mi slikamo vse!
Slike poobličja (Porträt-
bilder), razglednice, slike
tako izgotovljene, indu-
strijske in športne slike.
Novo vpeljan fotoatelj z
najmodernejšimi aparati.
Fotomeyer, Maribor, Go-
spodska 39.

Pšenice moko
najboljše moko, naj-
boljše elatirno, čisto in
mlečno, izdelko
A. VOJK, Ljubljana
Resljeva cesta 21.

žimn ce
modroce, posteljne mreže,
želez. postelje (zložljive),
otomane divane in druge
tapatniške izdelke dobite
najceneje pri RUDOLFU
RADOVANU, tapetniku,
Krekov trg št. 7 (poleg
Mestnega doma).

avstrijan
svetom pravi
iz Broda v
srebrnem izdel-
ku velik

izidor Steiner, Zagreb
Zrinjski trg 14

Krušno moko
in vse mlevske izdelke
vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32.

CEMENT
Portland, Split - in
APNO
zagorsko, je zastopstvo
in glavna zaloge pri V.
BRATINA, Križevci pri
Ljutomeru, ki zalaga tudi
z deskami, latami, tesa-
nim lesom in raznimi ce-
mentnimi izdelki.

Friedler-jev patentiran
GAMMA
za rast las
najpopolnejši sredstvo
proti ipadanju las -
tvorbi prhlaja - lasnih
bušk.

GAMMA
milo za lase
najpopolnejše sredstvo
stvo za izpiranje las
Zdravniško preizkušeno
in priporočeno - Do-
biva se v vsch lekar-
nah in drogerijah.

Zastopstvo NADA,
drogerija - Subotica.

Begonia
gloxina
gladiole
montbretia
iris germanica
amaryllis
canna indica
anemone in
tuberose
gomolji so pravkar do-
speli ter jih nudi Sever

Gostilna
se priporoča pri Komi-
darju v Udmatu.

Filatelisti!
Brezplačno dobite cenik
znamk, ako pošljete 10
Din, za katere pošljem
40 različ. Danzig znamk.
Avg. Potušek, Kranj 80

Češki semenski
oves
GRAHORO
in druga poljska semena
nudi najceneje
FRAN POGACNIK,
Ljubljana,
Dunajska cesta 36.

Čevlje v prebarvanje
v vse modne barve za
ples, tudi na srebru in
zlatu, sprejema Franja
Snoj, trgovina s čevlji,
Prešernova ulica 30.

Bosulin svečice
so edino zdravilo zoper
sramnično vnetje in jalo-
vost krav. Zdravite kрав-
e in telice, ki se ne
obrežijo, s temi svečica-
mi! 1 skatlija z natančnim
navodilom 30 Din. Izde-
luje in razpošilja edino
Lekarna pri »Angeliu
Varhu« na Vrhniki. V za-
logi vsa druga zdravila
za živino!

Vaše vsled ozeblin, ran,
kurjih oces zmučene noge

spravite zopet v red s toplo kopeljo, v ka-
teri ste poprej raztopili nekaj dek solj sv.
Roka za noge. Občutili boste takoj polaj-
šanje. Vaše noge bodo kot prerojene. Sol sv.
Roka za noge se dobiva v lekarnah in droge-
rijah, 1 veliki zavoj stane 16 dinarjev. Če bi je
kje ne bilo v zalogi, obrnite se na zalogo:
Drogerija »Nada« V. Gabrič, Subotica.

PROTIKAŠLJU, PROTI PREHLADU

Eucalyptus Menthol
Tablete.

najboljše sredstvo proti prehladu,
kašlju, bolečinam v vratu in astmi.
Zdravniško priporočeno!
Samoprodukt
KANOLD D. D.
KARLOVAC
Odlikovana z zlato svetinjo v Kopengagen - Dvorn
dopavitelj Njeg. Vel. kraja Švedske in Njeg. kr. vis.
prestolonaslednika kraljevine Švedske. - Te po
celem svetu slovite tablete

SE DOBIVAJO POVSOD!

TVORNICI:
KOPENHAGEN, GÖTEBORG, WIEN, BERLIN,
NÜRNBERG, ESSEN, MILANO, PRAGA, LESZNO

Tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za dan
13. t. m. ob 11 dopoldne usimeno dražbo
za oddajo žaganja v zakup
za leto 1930. - Leina količina znaša 30 do 40.000
kilogramov. - Interesenti morajo do 11. ure
dneva dražbe vložiti pri blagajni tobačne tovarne
kavcijo v iznosu 200 Din.
Eventuelna pojasnila se dobe v ekonomatu.

Posebna izdaja

BELI TEDEN

(Weisse Woche)

Zahtevajte to brezplačno številko našega kataloga,
ki vsebuje veliko izbiro blaga, ki tekom »Belega
tedna« v Zagrebu vzbuja pravo senzacijo.

Kastner, Ofner, Zagreb

20% kronske bone
kupi v okvirju svoje potrebe po 60%
Pučka štediona, Osijek.
Rok je kratek, kdor prej pošlje, bo prodal. Požurite se!

Novost za Jugoslavijo!
ALABASTER STEKLO
slično marmorju v različnih barvah in velikostih 7-8
mm d. belo za oblikovanje, palete, omet, hladilnic
in kuhinj, za nožne je uređilne predmetne okalov.

posebno za mesarje, prekajevalce, peke, slaščičarne,
bravnice, kavarne, restavracije itd. - Dalje za
portale, vestibule, stopnišča, kakor tudi za napisa
vseh vrst, plošče za etagere, mize, pulte itd. -
Je to masiven material brez glazure, kot steklo
ne izgubi barve. Potrebne luknje se lahko vrta
v vseh velikostih. Obložitev gladkih sten se izvrši
specialnim klejem ali pa se plošče prične z vijaki.
- V zalogi ima in dobavlja, kakor tudi izvršuje
dela specialno zato izvežbani strokovnjaki trdke

„SPECTRUM“ d. d. - Ljubljana VII
Čelovška cesta 81 Telefon 23-43 Čelovška cesta 81
Podružnice Zagreb, Osijek
Naše zastopnike v svrhu delanja proračunov Vam pošljemo na dom

Odlična glasbila direktno iz tovarne
Zahtevajte brezplačni
cenik od največje
razpošiljalnice glasbil
MEINEL & HEROLD
tvornica glasbil,
gramofonov in harmonik
odr. MARIBOR št. B-102

Violine od . Din 95 višje
Tamburice od . 98
Mandoline od . 136
Trube od . 505
Gramofoni od . 345
Roč. harmonike . 85

JAVOR * LOGATEC
LESNA INDUSTRIJA
Gabriel Oblak - Slovenija
Brzo avni naslov: Javor Logatec - Telefon interurban 6

Izdeluje vsakršno pohištvo iz trdega in mehkega
lesa, kakor spalnice, jedilnice, kuhinje t. t. d. Z
jamstvom proti razsušitvi. - - Cene zmerno!

Prodaja!

Mestna občina v Kranju bo prodajala na javni dražbi v četrtek,
dne 6. marca t. l. ob 11 dopoldne v občinski pisarni
hišo št. 12 v Savskem predmestju (kasarno).
Hiša stoji v bližini državnega savskega mosta, štiri minute od-
daljena od kolodvora, na najprometnejšem kraju ob križišču štirih
cest in je pripravna za vsako podjetje.
Izključna cena je 150.000 Din.
Podrobni pogoji so na vpogled v občinski pisarni.
Mestno županstvo v Kranju.

Opozorjamo na „Mali oglasnik“
v našem dnevniku. - Poslužujte sega ob vsaki priliki!

Radio!

Jesenice

Zadostno izbira, najugodnejši nakup, največjo garancijo, naj-solidnejšo posrežbo — Vam nudi

Radio Jože Markel
Jesenice 54

Radio!

GRAMOFONI

z 10 ploščami — 20 posnetki — samo

Din 960[—]

Kolesa, šivalni stroji

v največji izbiri pri

,Tehnik' Josip Banjai

Liubljana, Miklošičeva 20

V palači Okrožnega urada — Nasproti sodišča

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Dale posojila | Izvršuje vse v denarne stroke spadajoče posle

Obrestuje vloge po na višji obrestni meri ter ne odteguje viगतel.em rentnega davka

JUGOSLOV. ELEKTRIČNA D. D.

BROWN BOVERI

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Izvršuje električne naprave ter vsa v to stroko spadajoča popravila

Kapital se Vam podvoji v enem letu

če ga naložite pri rejih srebrolakih lisic

FERLINZ, reja živih
piement kožuhovalc,

komanditna družba
v Ljubljani.

Slaničeva ulica št. 21

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

Pri nakupu mlatilnice je važno!

Da mlatilnica ne lomi slame, da ostane slama do'ga in ehka, zato vsa naša široka mlatilnice s patentom zavarovane od tovarne

Wichterle & Kovařik, d. d. Prostejov

centralna zaloga v Vukovarju

Samo 49[—] Din

Samo 49 Din

št. 125. Budilka, 16 cm visoka, dobro kolesje, 3 letno jamstvo Din 49[—]
št. 105. Enaka, 19 cm visoka Din 64[—]
št. 106. Enaka, z radi skrim stev in kazalec Din 76[—]
št. 120. Kovinska žarna ura z ločnim koles, namazana in regat 31 gar Din 44[—]
št. 121. Enaka z radi, stev. in kazalec Din 55[—]
— Cena zastoni in franko —

H. SUTTNER — LJUBLJANA 2

Svila in volna

Vedno prihajajoče novosti

A. & G. Skaberré

Ljubljana

L. Mikuš - Ljubljana

prilagoča svojo zalogo težnikov solnčnikov in sprehajalnih palic

Popravila točno in solidno

Pletilnice in pletilje!

Vsled padca cene volni nudimo vse vrste volne in bombaža za pletenje na stroji: Jumper - volna 16/2 I a kakovost 1 kg 100 Din. - Zefir volna in 1/2 Zefir volna po znatno nižani ceni. - Svila za pletenje v spuljah in vseh barvah 1 kg 100 do 115 Din. - Bombaž v vseh debelinah merciziran in gasiran, surov in barvan po dnevni ceni.

Vzorke pošljemo na zahtevo zastoni po pošti.

Veletrgovina in izdelovalnica pletenin

Braća Hiršler

ZAGREB :: Gajeva ulica 3.

SALDA-KONTE

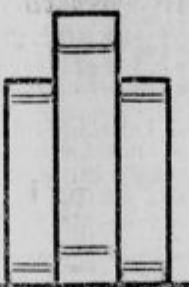
STRACE - JOURNALE

SOLSKJE ZVEZKE - MAPE

ODJEMALNE KNJIZICE

RISALNE BLOKE

ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

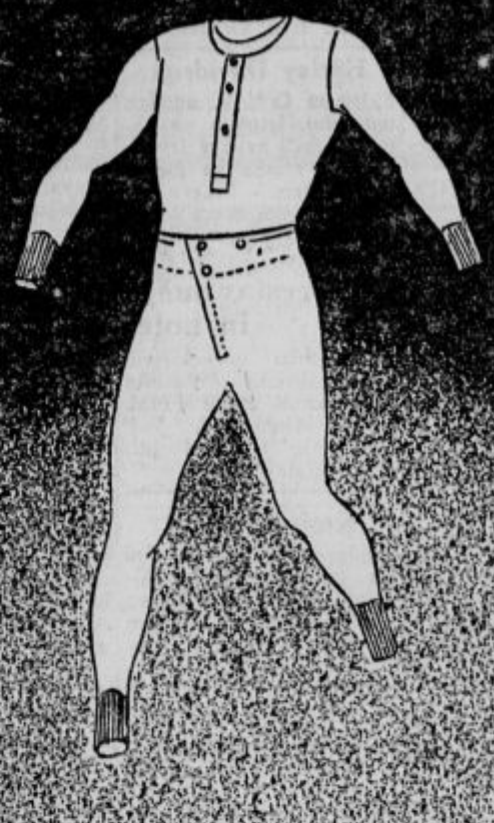
PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL. NADSTROPJE

Varujte se prehlada!

Gorko perilo je cenejše kot zdravilo!

PERILO ZA GOSPODE

Gorke moške mae »Bergere« (izdelava kot na sliki). Velikost 3 Din 70.—, velikost 4 Din 76.—, velikost 5 Din 80.—, velikost 6 Din 86.—
Gorke moške spodnje hlače »Bergere« (izdelava kot na sliki). Velikost 3 Din 80.—, velikost 4 Din 85.—, velikost 5 Din 95.—, velikost 6 Din 105.—
Volnene moške mae (izdelava po sliki). Velikost 3 Din 120.—, velikost 4 Din 130.—, velikost 5 Din 140.—, velikost 6 Din 150.—
Volnene spodnje hlače (izdelava po sliki). Velikost 3 Din 150.—, velikost 4 Din 160.—, velikost 5 Din 170.—, velikost 6 Din 180.—
Volnene moške mae »Jaegere« (izdelava po sliki). Velikost 3 Din 155.—, velikost 4 Din 165.—, velikost 5 Din 180.—, velikost 6 Din 195.—
Volnene »Jaegere« spodnje hlače (izdelava po sliki). Velikost 3 Din 200.—, velikost 4 Din 210.—, velikost 5 Din 220.—, velikost 6 Din 240.—
Moške srajce imitacija Jaeger, bombaž. Velikost 3 Din 55.—, velikost 4 Din 60.—, velikost 5 Din 64.—, velikost 6 Din 69.—
Moške mae, sukan, triko, dvojno vatirane, »Excelsior«-barve, velikost 3 Din 74.—, velikost 4 Din 75.—, velikost 5 Din 80.—, velikost 6 Din 85.—
Moške spodnje hlače. Velikost 3 Din 55.—, velikost 4 Din 60.—, velikost 5 Din 64.—, velikost 6 Din 69.—, velikost 7 Din 74.—
Moške spodnje hlače. Velikost 3 Din 60.—, velikost 4 Din 63.—, velikost 5 Din 66.—, velikost 6 Din 70.—

PERILO ZA DAME

Volnene ženske mae z dolgimi rokavi. Velikost 3 Din 130.—, velikost 4 Din 135.—, velikost 5 Din 140.—, velikost 6 Din 150.—
Volnene ženske hlače preko kolen segajoče. Velikost 3 Din 140.—, velikost 4 Din 150.—, velikost 5 Din 160.—, velikost 6 Din 175.—
Volnene ženske mae »Jaegere« iz švicarske čiste volne z dolgimi rokavi. Velikost 3 Din 160.—, velikost 4 Din 170.—, velikost 5 Din 185.—, velikost 6 Din 200.—
Volnene ženske hlače »Jaegere« segajoče čez kolena, švicarska čista volna. Velikost 4 Din 210.—, velikost 5 Din 220.—, velikost 6 Din 235.—
in največja izbira ženskega perila »RIBANA« mae, hlače in hlačnih kombinacij.

Perl triko žensko perilo. Ženske mae z dolgimi rokavi. Velikost 3 Din 64.—, velikost 4 Din 68.—, velikost 5 Din 74.—, velikost 6 Din 78.—
Perl triko ženske hlače odprte. Velikost 3 Din 74.—, velikost 4 Din 80.—, velikost 5 Din 86.—, velikost 6 Din 90.—
zaprtje s strani na zaponke. Velikost 3 Din 90.—, velikost 4 Din 96.—, velikost 5 Din 105.—, velikost 6 Din 120.—
Švicarsko žensko triko-perilo. Ženske mae brez rokav z naramnicami v lila, roza, lila, zeleni barvi. Velikost 3 Din 42.—, velikost 4 Din 43.—, velikost 5 Din 45.—
Ženski kombinacije iz švicarskega trikota v gornjih barvah. Velikost 3 Din 56.—, velikost 4 Din 60.—, velikost 5 Din 64.—
kakor tudi druga izbira našega volnenega blaga, ki tisočem obvaruje zdravje. Po pošti pošljamo radi lažjega obračuna po povzetju, vendar se neprimerno lahko zamenja ali vrne denar.

Dober nakup lamči - 50 letni sloves trdke

Kastner, Ofner, Zagreb

Zaostali državni davek do leta 1928.

lahko plačate s potrdili iz leta 1919., ki so bila izdana povodom zamenjave kron.

Prodajamo in dobavljamo ta potrdila ter prevzemamo jamstvo za njih veljavnost in da so primerna za plačilo davka.

Ne zaračunamo nikakih posebnih stroškov ne provizije.

Ta ugodnost plačevanja davka s potrdili traja samo kratek čas, zato se podvžite, ker po današnjem tečaju prihranite okoli 30 do 40% davka, ki ga imate plačati.

Ako prodajate bone, pošljite jih takoj, ker po 17. marcu izgube vsako veljavo.

Po pošti nam došla potrdila ter bone zaračunavamo danes z nad 60% nominalnega zneska.

Depozitna banka d. d., Zagreb, Tomašičeva 10.

Telefon 36-79, 36-80.

Brzojavke: Depozit Zagreb.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000[—]

vloge nad 400 milijonov dinarjev

Podružnice:

Bled Celje - Djakovo - Kočevje - Kranj - Maribor

Novi Sad - Sombor - Split - Sibenik

Brzojavni naslov: Gospobanka

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. — Glavno in največje zastojstvo v Sloveniji za prodajo srečih Državne razredne loterije.

Prodaja obveznic 7%, drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod ugodnimi pogoji.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čel.

Izdajatelj: Ivan Rakovec.

Urednik: Franc Kremžar.